

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉZSI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A kárörvendők.

Budapest, május 25.

(v.) Szemükben fellobban egy sárga láng, a kárörömmel lángja s így biztatgatják egymást: „No most benn van Széll Kálmán a kelepcebén. Ha enged, alulról bukik meg; hajthatatlan ha marad, megbukik felülről.“ És kéjesen dörzsölgetik kezeiket; és nem tudnak hova lenni örömlükben. Lassan, jó urak, lassan: korai még ez a káröröm. Az a kelepce vékonyka bádognál való; a Széll Kálmán izmos lábának könnyű lesz azt szétapadni. Nem is kelepce az; csak teherpróbája az új kormányzati szellem akaraterejének és elvszilárdságának. Az ország nyugodtan nézi ezt a teherpróbát s már eleve biztos az eredménye felől. Széll Kálmán rendületlenül helyt fog állani a magyar nemzet igazáért. S a magyar király támogatni fogja őt. A kárörvendők pedig, akik az *osztrák császár* szorult helyzetére számítanak, emlékezzenek Deák Ferenc szavára, aki Bóniss Samut, mikor emez a közös kormány kinevezésénél való konfliktusok lehetőségéről beszélt, ezzel a kijelentéssel nyugtatta meg: „Bizzuk ezt nyugodtan a magyar királyra; ő felsége majd csak elintézi ezeket a dolgokat békésen az osztrák császárral.“

Mostanában is bizvást ráhagyhatjuk ő felségére, hogy kapacitálja Ausztria császárságát. Mert a magyar királynak véglegesen megállapodott, minden módosulást kizáró álláspontja van ebben a kérdésben. Széll Kálmán ő felsége egy világosan megszabott program alapján bizta meg a kabinetalakítással. Ő felségének ez a ténykedése ország-világ előtt arról tett tanúságot, hogy Széll Kálmán programja a maga egészében és minden részletében azonos a korona akaratával. Ha

a fejedelem nem ért egyet a Széll programjával, meghagyja miniszterelnökül báró Bánffy Dezsőt, vagy valamely más egyéniséget rendel utódjává. Széll Kálmának miniszterelnökké kinevezésével tehát obligót vállalt a korona, hogy az új kormányzati programot jónak, kedvesnek és elfogadottnak fogja valani s amennyiben a magyar országgyűlés országos határozatok alakjában eléje terjeszti, azt törvényerőre emeli s mind maga megtartja, mind mások által is megtartja. Már most mit foglalt magában ez a program a kiegyezés tekintetében? Azt, hogy Magyarország önálló törvényhozási intézkedés útján életbe lépteti a Bánffy és Badeni közt megállapított kiegyezésnek érdemleges tartalmát őt esztendőre. A magyar országgyűlés két háza helyesléssel fogadta ezt a politikát és kész azt bármikor országos határozatban ő felsége elé terjeszteni. Ime, a magyar alkotmány illetékes tényezői közt teljes az összhang a kiegyezés tekintetében. A koronának akarata le van kötve a kormány programja mellett, s az országgyűlésben megvan a hajlandóság e programnak törvénynyé emelésére. Lehet-e, szabad-e ennek a politikának bármi okból meghiusulnia?

Gróf Thun Ferenc erre azt mondja, hogy akarmit akarjon a magyar király és akármire legyen hajlandó a magyar országgyűlés, ő nem türi, hogy így jöjjön létre a kiegyezés. Kicsoda ez a gróf Thun Ferenc? Gazdája a magyar királynak? Diktátora a magyar országgyűlésnek? Egyáltalában magyar ember-e ez az ur, aki ily vakmerő módon mer belenyulni a mi nemzetünk törvényhozási gépezetébe? Nem; gróf Thun nem gazdája a magyar királynak, a magyar országgyűlésnek sem diktátora, sőt még csak nem is magyar ember. Osztrák ez az ur, még pedig osztrák minisz-

ter. Hát mi köze neki hozzá, hogy mit határozzon a magyar törvényhozás azon az önálló intézkedési jogkörön belül, melyet számára az 1867: XII. törvénycikk 68-ik szakasza fenntartott? A *vámszövetséget* igenis vele közös egyetértésben kellene megcsinálnunk. Tetszik a gróf urnak a *vámszövetség*? Ha tetszik, hívja össze a birodalmi gyűlést stárgyaltassa le véle a tizenhét törvényjavaslatot. De a gróf ur ezt se nem meri, se nem tudja megpróbálni. *Vámszövetség* tehát nincs, még pedig *a mi hibánkon kívül* nincsen. Minden egyébhez pedig a gróf urnak semmi köze. Mi önállóan úgy intézkedünk, ahogy érdekeink parancsolják, vagy ahogy kedvünk tartja. Ha a gróf urnak kifogása van a mi intézkedésünk ellen, *ám bontsa, vagy tagadja meg a viszonyosságot*. Vállalja el a felelősséget ezért a politikáért és nyerve meg számára az osztrák császárnak hozzájárulását. Akkor aztán ismét miénk lesz a szó. Ugy hiszem, a gróf ur sejtí, mit fogunk mondani. Ki fogjuk mondani, hogy miután Ausztriának nem kellett sem a *vámszövetség*, sem pedig olyan önálló intézkedés, amely megfelel a magunk érdekének és akaratának, ennélfogva levonjuk a külön vámterület jogi állapotából az amugy is sokkal természetesebb konzekvenciát és felállítjuk a vámsorompót. Ha gróf Thun erre pályázik, ezt ugyan könnyű szerrrel megkaphatja. De egyet nem kaphat meg semmi szín alatt: *Magyarország nem fogja soha tünni, hogy önálló törvényhozási jogkörén belül teendő intézkedéseibe, amelyekre nézve a korona az országgyűléssel teljesen egyetért, egy idegen államnak kormánya beavatkozzék. A mi jogunk az, hogy egymagunk szabjuk meg a vámközösség fenntartásának feltételeit. Az ő joga csak annyi, hogy megadhatja, vagy megtagadhatja a viszonyosságot. Minden egyéb,*

T A R C A.

Szibéria.

— 1899. május 25. —

Látom, tele vagytok örömmel,
S irjátok a dalt, a kriaít,
Mert azt hiszitek, hogy a böles cár
Mérsékli Szibériát.

Jó, jó, de csak eszme, javaslat,
Csak szándék most az egész.
Várjunk! Egyelőre szívemből
Nem tör ki a lelkesedés.

S amíg lesz lánc, iga, börtön
Az orosz síkságokon:
Érzem, hogy lelkesedésre
Különbén sincs nagy okom!

De ha törvény lesz, a mi most terv,
Kész törvény, szentesített,
Szép törvény, melyre Atyuska
Tett nagyszerű cári hitet...

Ha Szibéria érc-üregében
Nem senyved rab soha már,
Majd én magam is kiabálom:
Isten neki, éljen a cár!

Ábrányi Emil.

Emilio Castelar.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Pekár Gyula.*

A mai szomorú Spanyolország legnagyobb embere halt meg, minden korok egyik legnagyobb szónoka: Emilio Castelar. Egy férfiú, kinek élete egy dicső, de hanyatló nemzet legválságosabb napjaiban esik, ki a szabadság demokratikus eszméivel akarta megmenteni a világ legarisztokratikusabb országát s aki egy szebb és jobb korra méltóbb pályafutás hálátlan, áldatlan küzdelmei után azzal a bánatos tudattal kénytelen meghalni, hogy nem tudott a hazáján segíteni! Szomorú tudat ez egy nagy embernek. Egész ember volt; egyike azoknak a bőséges, derűs géniuszoknak, kiket az Isten csak jó kedvében tud teremteni s kikben a természet ösereje minden irányban szabadon tombol és tör ki. Ha valami hibája volt, csak az lehetett, hogy túlsokféle tehetsége volt: baj ez a mai világban, mikor az egyetemes zseni kora már lejárt s a nagy embereknek szükségképpen mind csak specialistáknak kell lenniök. Castelar minden volt: tudós történész, műkritikus, egyetemi professzor, böleselő, politikus, szónok és költő... Sok ez egy embernek a mai korban, mikor egy irányba kell süríteni a tehetséget. A mennyire emeli ez az egyetemes tudás és hajlam a Castelar emberi nagyságát, olyan ártalmára volt e sokoldalúság politikai pályáján. Ott, ahol tiszta akció-embernek kellett volna lenni: poéta maradt ő ott, ki soh' se tudta szárnyaló khimaeráit utólérni. Egyben maradt föltétlenül tökéletes és nagy, azon az egyetlen téren, ahol a poézis megfér a cselekvőséggel: a szónoklatban. A világ legmáltóságosabb nyelve, az, amelyről II. Fülöp azt mondta, hogy egyedül méltó arra, miszerint Istennel társalkodjék rajta az ember, — arany

tárogatóképp zengett ajkairól a spanyol szó. Államromboló és államteremtő természeti erővé: Istenné vált Castelar a szószekeken s beszédei halhatatlan emlékei maradnak nemcsak a spanyol szónak, de egyáltalában az emberi szó hatalmának. De végeredményében tudott-e ez az aranyzengésű szó állandót alkotni? Nem, s ebben van a nagy tribun tragikuma. A rapszodikus, idealista poéta csak szónok volt: keze érző emberi kéz vala s nem vasmarok, a mely egy nemzetet megfékezni tudott volna. Hiába küzdött Izabella, Amadeo, XII. és XIII. Alfonz ellen... *szabadságot* akart adni annak a feudális népnek, melynek nem kellett a szabadság, mert még nem éret meg rá s amelynek tán már nem is lesz többé ideje arra, hogy megérjen rá. Az a nemzet, melynek ebben a században csak a feudális hűséggel „abszolot“-nak dicsőített VII. Ferdinánd királyi önkényeskedései és kegyetlenségei imponáltak, — az nem értette meg a szabadság polgári eszméjét s hidalgói göggel fordult el tőle. Egy új manehai lovag volt Castelar, egy új Don Quijote, ki egy küzdelmes életet át hiába küzdött a feudális tradíciók szélmalmai ellen. És most, — most meghalt, akkor, midőn a kubai gyászos napok után az annyiszor megálmodott szabadság napja tán végre felvirradt s reá a hazának ismét szüksége lett volna, meghalt Spanyolország legnagyobb embere a nemzeti szegény legszomorubb pillanatában...

Az uti emlékek pillanatfelvételeinek camera obscurájában töredékes, de olykor csodálatosan éles képeké rögzíti a múlt percekét az emlékezet. Az én ezerlapu spanyol albumomban van egy néhány pillanatfelvétel Castelarról. Régebb, boldogabb időkben volt még az, — nem is olyan régen, de hát mégis a kubai szegény előtt: mult év júniusában... Egy pompázatos, ceremóniásan csendes szalonban vagyok, melynek félhomályát

amit cselekszik, vagy illoyális merénylet, vagy ildomtalan packázás. A merényletet visszaverjük, a packázást visszautasítjuk.

De gróf Thun Ferenc óvatos ember: amit ellenünk vét, azt nem teszi kizárólag a maga szakállára, hanem büntársat is keres. Sőt nemcsak keres, hanem talált is, még pedig a szünetelő reichsrath jobboldala képében. Mára összehívta volt a csehekét és lengyeleket s kimondatta velük, hogy az osztrák parlament többsége azonosítja magát az ő politikájával. Ugyan kire akarnak az urak Magyarországon ezzel a pártközvetítéssel ráijeszteni? Egy munkakeptelen parlamentnek csödbe jutott többsége kinek vél vajjon imponálhatni? Tisztelt szláv urak, ne méltóztassanak bolondozni. Önök a maguk többségi akaratát a saját parlamentjükben sem tudják érvényesíteni; s most itt Magyarországon akarnak neki fogantatót szerezni? Hiszen ez nem is operett többé, hanem valóságos bohózat. Magyarországon a király, a kormány s az országgyűlés hozzákötötték magukat ahhoz a politikához, amely a Bánffy és Badeni közt létrejött kiegyezés érdemleges tartalmát változatlanul és csak 1904-ig fogadja el. Tudják-e önök, hogy ez mit jelent? Jelenti azt, hogy a magyar alkotmányunk valamennyi tényezője teljesen egyetért az önálló intézkedésnek tartalmára nézve. S önök azt hiszik, hogy ezt az egybehangzó akaratot bármiféle osztrák befolyás s pláne a szünetelő osztrák parlamentnek roskadozó többsége meg tudná hiúsítani? Hagyján, hogy a magyar országgyűlésre az osztrák parlament egy klubjának határozatát akarják ráerőszakolni: ez csupán ostobaság. De hogy a magyar királyt ünnepélyesen lekötött akaratának megmásmintására óhajtsák kényszeríteni, ez már vakmerőség.

A fáciit pedig az lesz, hogy menni fog Thun; s ha ebbe a bukott miniszterbe belekapaszkodik a szláv többség, hát menni fog a többség is; s ha — amint az osztrák sajtó fenyegetőzik — egy huron fog ebben a kérdésben pendülni az egész reichsrath, hát akkor az egész reichsrath is menni fog. Minden megtörténhetik, csak az az egy nem, hogy a magyar országgyűlés egy osztrák pártklubtól s a magyar király egy elkracholt osztrák miniszter-

től fogadjon el parancsot. Mindezeknél fogva időtlennek és oktalannak tartjuk a fentebb említett kárörömöt. Abban a kelepcebén, amelyet Széll Kálmánnak állított az osztrák kaptárság, a Thun-kabinet fog megbotlani. S ha ez a szerencsétlen kormány egyszer elveszti egyensúlyát, olyat zuhan, hogy a Josafát völgyében sem szedi össze csontjait.

BELFÖLD.

A főrendiház ülése. A főrendiház ma déli tizenkét órakerülést tartott, amelyen a gazdasági és a pénzügyi bizottság jelentése alapján megszavazták a főrendiház idei költségvetését. Az ülésen Daruváry Alajos elnököt, aki bejelentette a főrendiháznak övezgy Liphthy Béláné köszönléveletét a részvétért. Ezt tudomásul vették. Az ülés a jegyzőkönyv hitelesítésével véget ért.

Madarász beszámolója. Madarász József, a sárkeresztúri kerület orsz. képviselője, péntek másodnapján tartotta beszámolóját Abán. Az agg képviselő fiatalos tüzzel elmondott beszédében elítélte a kiegyezést, ostromozta az osztrákokat s lehetetlen kívánalmakat s az ország megváltásául a független negyvennyolcasok programjának megvalósítását hirdette. Lelkes éljenzések közepette hagyta el Aba községet, hogy kerületének többi községeit meglátogathassa.

A katolikus autonómia. A katolikus autonómiát szervező kongresszus 27-es bizottsága ma délután fél négy órakerülést tartott a főrendiház bizottsági termében gróf Szapáry Gyula elnöklésével ülést tartott. Jelen voltak egyházi részről: báró Hornig Károly veszprémi püspök, Reiner Lajos kanonok; világi részről: Ugron Gábor, dr. Günther Antal, Sággy Gyula, dr. Hortoványi József, dr. Pásztely Jenő, gróf Zichy Nándor, Rakovszky István, gróf Eszterházy Miklós Mór, dr. Gyóffy Gyula, Timon Ákos, dr. Hoványi Gyula előadó. Az elnök előterjesztésére a bizottság a vegyes határozatok közé a következő új szakaszt iktatta be:

Budapest székesfőváros latin és görög szertartású római katolikus egyházközségi szervezőterületi szabályrendeletet alkotni a székesfőváros és az igazgatótanács meghallgatása után az országos katolikus gyűlés feladata lesz.

Előadó előterjeszti a 27-es bizottság részletes tárgyalásának eredményét; a 27-es bizottság az előadó által előterjesztett szöveget saját megállapodásával megegyezőnek találta, ennél fogva az elnök azt hitelesítettnek jelentette ki. Majd az elnök indítvá-

nyára a bizottság elhatározta, hogy a 27-es bizottság által elfogadott és hitelesített szöveg az országos katolikus gyűlés elé terjesztessék. Ezzel szemben Ugron Gábor, Timon Ákos, dr. Gyóffy Gyula, Sággy Gyula és dr. Hortoványi József, akik még általánosságban sem járultak az elaborátumhoz, külön véleményt jelentettek be. A 27-es bizottság az elnököt és előadót bizta meg annak a jelentésnek készítésével, amelylyel a 27-es bizottság munkálata az országos katolikus gyűlés elé fog terjesztetni.

Gróf Szapáry Gyula elnök a 27-es bizottság tagjainak buzgó közreműködésükért köszönetét nyilvánítja s arra kéri őket, hogy az önkormányzat létesítéséhez teljes erejükkel járuljanak. Azután gróf Zichy Nándor a 27-es bizottság nevében gróf Szapáry Gyula elnöknek a bizottság tárgyalásának tapintatos vezetéséért köszönetét fejezte ki. Gróf Szapáry Gyula elnök a bizottság nevében dr. Hoványi Gyula előadónak odaadó munkásságáért köszönetét nyilvánította. Az elnök erre az ülést fél hét órakerülést kezdte.

A bécsi tanácskozások.

Budapest, május 25.

A koronatanács nem hozta meg a forma szerint való döntést. A király csakugyan nem akart még egyelőre állást foglalni s ahogy máskor is tenni szokta, be akarja várni, hogy a két kormány esetleg mégis megegyezésre jut. De csak forma szerint nincs meg a döntés. Valójában a Thun-kormányának már beharangozták s ebben a tekintetben mindenesetre jellemző a lengyelek sietsége, amelylyel megtelegrafálták Lembergbe, hogy a válság tetőpontján van és nem a Thun-kormány elönlényre fog eldőlni. Egyelőre azonban a két kormány a korona óhajtatásához képest tovább tanácskozik s a magyar miniszterek megannyian Bécsben maradnak. Dülőre hamarosan nem fognak jutni, mert a két kormány közt most a kontroverzia a bank paritásos szervezetének kérdésére vonatkozik s az osztrák kormány kívánsága következtében a valuta rendezése hosszabb időre elhalaszthatnák, amibe pedig a magyar kormány semmi esetre sem fog belenyugodni. Ezt Széll Kálmán határozottan hangsúlyozta is, a megegyezés tehát nem igen valószínű.

Egyébként a bécsi tanácskozások elhúzódása idehaza nem okoz akkora nyugtalanságot, mint Ausztriában. Mig ott a halasztás mögött már

alig derítik fel a sötét selyemernyős lámpák. Éjjel felé jár az idő s a forró nap után végre kis hűs szellő árad be az ablakokon át, a megremegő magnolia ágak mögül káprázatosan pillant ránk messz nagy csillagaival a sötét felhőszin madridi égt. A szép spanyol dámák kreol arca szinte halottápadt, ahogy keleties ceremóniával, mozdulatlan komolyan ülnek a szalon félhomályában, — csak legyezőjük suhog idegesen s csak szemük villognak nyugtalanító dejesen fényvel. Hollófejkete hajuk, mint egy szenvedélyes, szerelmes éjszaka, árnyékolja be homlokukat... A háziur Don Juan Valera, a híres regényíró és diplomata jobbra ül tőlem — már majdnem egészen vak s lelkesen beszél azokról a szép napokról, mikor Bécsben nagykövet volt. A miniszterelnök, a törődött arcu Canovas del Castillo, kit pár hétre rá olyan végtelenen ért az anarkista golyója, figyelemmel vesz részt a társalgásban, de arca gondtalan s olykor pár sietős szót vált a mellette álló Ripalda herceggel, a postaügyi miniszterrel. Egy magas, elegáns, fiatalos uriember ez, arca merev és sápadt... Aztán kérdezősködnek Magyarországról, arról a „lovagias németről, mely olyan messzire van tőlük, de amelyről mindig hallák, hogy büszke és vitéz, mint a kasztillai...“ A dámák is beleszólnak s a magyar nők szeretének valamit hallani... Egyszer változik a halkán, ceremóniásan beszélgető társalgás mozaikja. Az inasok nesztelen hordják körül a teát s a horchata hűsítőt. Pár pillanat múlva már két egészen más fajta uriember állok egy páma alatt, az egyik egy pergamentarcu tudós, Menendez-Pelayo, a spanyol akadémia elnöke, a másik egy ós kezkeszakállas, végtelenül szerény és ügyetlen emberke, aki mindig zavarban látszik lenni, ez Don José Echegaray, a nagy drámaíró. Menendez-Pelayo a Don Juan legendára nézve ad érdekes felvilágosításokat, Echegaray pedig félénken valija be, hogy most „pihenésül“ az egyetemen matematikát tanít s épp most fejezett be egy vasok algebrái munkát... Folyik a szó, midőn egyszerre a társalgás tiszteletteljesen nyit utat. Fialtos hévvel egy merész fejtartásu, alacsony, de méris

hatalmas megjelenésű ós ember toppan be a szalonba. Feje egészen kopasz s tömört, nagy fehér bajusz takarja el a száját. Telt arcában ifjai tüzzel villognak parancsoló szemei. Sajátságosan hosszú szalonkabátja szárnyai szelvésszerűen libbennek meg, ahogy a vak háziurhoz siet. Don Juan Valera hirtelen felkel s szívélyesen üdvözlö: „buenas tardes, Don Emilio...“ Emilio Castelar az... „Ah ön az,“ mondja, mikor bemutatnak neki, „épp most este viszontlátogatását a Hôtel de Parisban. Mily szerencsés véletlen, hogy itt Valera barátomnál végre találkozunk!“

— „Igen,“ — veti közbe a vak szenátor — „magyar vendégünknek meg akartuk kissé ösmertetni a madridi urakkal s örülünk, hogy ön is eljött, Don Emilio...“ Mintha kieserélték volna, egyszerre eleve név váltak a társaság a Castelar jelenlétében. Beszél mindenről, csupa szellem, csupa poézis, csupa tűz... Alig képzelhető el nagyobb ellentét, mint az a szerény, hallgatag Echegaray ott mellette. Spanyolország két sarkát képviselik ők ketten. Echegaray, kinek atyja arragoniai, anyja baszk, a wisigóth éjszaktó képviseli, — szinte valami hallgatag nyugodt germánának tetszik a cadixi Castelar andaluziai heve mellett. Az egyik a matematikus eszű reflexió, a másik az öserejű intuíció... Mikor elváltunk, Castelar a fölémben sugja: „Holnapra dejeuner-re várom. Pár andaluziai barátomat is meghívom. Majd elbeszélgetünk... Szeretnék már valamit hallani régi barátomról, Tírr tábornokról...“

... A második pillanatfelvételem csupa vakító madridi napfény. Athajtatok déliben a káprázatosan fehér Serrano-avenuen s egy palatászertű díszes bérház előtt állok meg. Ott a második emeleten lakik Castelar... Valóságos muzeum ez a lakás, ritka műtárgyak és becses képek muzeuma. A sarokszalonban mint egy fejedelem trónol egy karosszékben Don Emilio a párthivei közt; más társaság ez, más típusu emberek; keleties szemű, szinte már afrikai mór arcok, kikre csak burnuszt és turbánt kellene adni, hogy arabok legyenek. Andaluziaiak ezek, sevillaiak, kik valami ünnepe

bikaviadalra jöttek Madridba. Igen jól ösmérem őket látásból a Hotel de Parisból... Aztán fényes délebdénnél ülünk. Egy szép fekete andaluziai asszony jobbán ülök, kinek haja kékes-sötét s arca olyan matt-fehér, mint a fakó elefántesont. Gyermekeken pici kezei lustán játszadoznak legyezőjével. A sevillai képviselőnek, Don Luis Palomónak a felesége, kinek otthoni palotájában aztán utóbb annyi kellemes napot töltöttünk... Jobbom egy vén kubai generális ül, a veszedelmes érzetnek aggodalmas hangján beszél Kubáról, honnan nem régen tért haza. Színtelen, fakó arcán még rajta van a sárgálóz nyoma. Beszél a spanyol haditanács baklövéséről, szidja a kormányt és szinte zokogva sajnálja azt a temérdek spanyol vért, amit ott hiába ontanak ostobán. Nincs ott remény semmire, Kuba el van veszve, — ott az ösmeretlen idegenben lassan, de biztosan öli meg a spanyol sereget a klima s a guerrilla-háború... Most megezől az asztal tulsó oldalán Castelar. Vagy egy fél óráig beszél hozzám. Régi vágyak ébrednek fel a lelkében. Utazni szeretne, — arabs lelke a keletre vágyódik, Magyarországot szeretné látni, ahol egy szintén olyan lovagias, büszke nép lakik, mint a spanyol. Csakhogy boldogabb a magyar nemzet! Előtte a jövő, — a spanyol már csak a multba tekinthet vissza... El kell oda jutnia és pedig legközelebb. Hisz csak ez az áldatlan politika, ez a Danaidák hordója ne volna! „Boldog ember ön, Don Julio“, mondja, „maradjon az irodalomnál és ne tévedjen bele a politika fertőjébe! Hálálatlan dolog az! Elköpi, tönkre megy abban a költői lélek...“ — szól Castelar és mint minden igazi szónok, hangja nem tud soká megmaradni a társalgás közönyösebb magaslatán. Szava emeltesebb, lendületesebb válik s egyszerre bájosan kezdem hallani zengésében annak az aranytárogatónak a messzeséges ekhoját, mely a forradalmi napokban lángba borította egész Spanyolországot... De szelid most ez az aranytárogató és ha lehet, még bájozóbb: nem az „áldatlan“ politikáról szól, hanem igazi otthonába, a poézis világába csalogat maga után. Beszél a

tisztán látják a kormány bukását, nálunk ilyen látomás senkit sem bánt. A magyar közvélemény egész nyugodtan néz a döntés elé s egy pillanatra sem gondolja, hogy a Széll-kormányt ebben a viadalban bármi baj is érhesse. Nyugodt a sajtó is, nyomát sem mutatja annak az izgatottságnak, mely a bécsi újságokat egészen hatalmába kerítette. Legfőkébb az izgatja az ellenzék egyes tagjait, hogy sikerülni fog-e Széll Kálmánnak a parlament újabb megnyitására tiszta helyzetet teremteni. De ebből is kiérzik, hogy Magyarországon még az ellenzék is biztosra veszi, hogy Széll Kálmán egy jótát sem fog engedni a paktumból, sőt azt sem nézi mellékesnek, hogy a törvényhozást már a legelső alkalommal tájékoztathassa a kiegyezés ügyéről. Olyan gondolat pedig, hogy Széll engedne formulájából, vagy annak kedvéért valami engedményre volna képes: egy pillanatra sem férközik a magyar sajtóhoz. S éppen ezért tudja a közvélemény idehaza nyugodtan bevárni a döntést.

A mai nap híreit egyébként itt csoportosítjuk:

A király kezében.

Bécs, május 25.

A helyzet még nem tisztult s a döntés valószínűleg még néhány napig elhúzódik. A király ma délelőtt az általános kihallgatások előtt gróf Thun rövidbe ideig, azután Széll Kálmánt egy óra hosszáig fogadta különkihallgatáson. A magyar miniszterek ma délben a beteg gróf Széchenyi Manó lakásán tanácskozásra gyűltek össze; köztük volt báró Fejérváry is. Az összes magyar miniszterek itt maradtak. Az osztrák parlamenti körökben az a hír van elterjedve, hogy a két kormány a király közbelépése következtében ismét tárgyalni fog egymással. Más hír szerint Széll Kálmán egyedül fog ma délután tárgyalni gróf Thunnal.

Bécs, május 25.

A kiegyezési konfliktusban most már a király kezében van a döntés. Az uralkodó véleménynyilvánítását csak a holnapi napra várják s a magyar miniszterek ez okból meghosszabbították bécsi tartózkodásukat. Szinte lehetetlennek látszik a nagy nehézségeket leküzdeni és kibuvót találni, mert mind az osztrák, mind a magyar miniszterek határozottan ragaszkodnak álláspontjukhoz. De nincs kizárva annak a lehetősége, hogy a király mind a két kormányt utasítani fogja, hogy még egy utolsó kísérletet tegyenek a nehézségek kiegyenlítésére, habár alig van rá kilátás, ha csak az utolsó pillanatban valami várat-

nagy ember ifjúkori álmairól, olasz utjáról, a Tasso Itáliájáról, — aztán mintha menekülni akarna a bus jelentől, egyre messzebb szökik vissza a történet sötét századaiba. A Catullus szerelmes versei jönnek nyelvére s végül kedves Görögországába tér. Latin szavai után görögül kezd szónokolni mostan, — ajkairól dallamosan ömlenek az Iliász hexameterei s az Anakreon dalai... Nem a hatvanöt éves családott politikus ez többé, hanem egy husz éves ifjú, kinek verében hatalmasan tombol a szépkedvelő, szerelmes déli indulat. „A poézisnél maradjon, fiatal barátom, ott az egyedüli igaz boldogság.” —

Örökké kár, hogy valaki ekkor egy aktuális parlamenti kérdést csempészett bele a társalgásba. Castelar egyszerre elnémult s homlokán kidagadtak az erek. A költészet rajongása helyett a politikai pártküzdelem furiai változtatták el arcát. Vége volt a varázslatnak, mintha kieserltek volna az embert. Fojtott, de merész hangon támadta meg a kormányt s elkeseredett politikai vita keletkezett ott a békés asztal körül nyomban...

Becsukom pillanatfölvételeim emlékalbumát. Előttem az egykori diktátor arképe, — töprengve nézelem el a fiatalos tüzzel teli arcát s erőteljes kezéirását. Aztán elgondolom: most mindenek vége, — az a fő, amelyben olyan nemesen égett az ideál lángja, nem gondolkodik többé s az a száj, amely aranytárogatóként tudta zengeni a szabadság himnuszát, örökre elnémult. A szabadság eszméjével akarta hazáját megmenteni Emilio Castelar s anyai áldatlan küzdelemnek mégis mi lett a jutalma? Az, hogy meghalt a szomorú Spanyolország legnagyobb embere, — meghalt a nemzet szegény legvigasztalanabb pillanatában...

lan esemény nem jön közbe. A király még nem döntött és úgy látszik, hogy ezen a héten nem is fog dönteni.

Bécs, május 25.

Jól értesült forrás szerint a király még nem döntött és egyelőre nem is fog dönteni a kiegyezési konfliktusban. A bizonytalan helyzet még el fog húzódni néhány napig. A király mind a két miniszterelnöknek azt az élénk kívánságát fejezte ki, hogy még egy kísérletet tegyenek az ügy békés kiegyenlítésére. A királynak nagyon nehezére esnék, ha akár az egyik, akár a másik kormány mellett kellene állást foglalnia.

Bécs, május 25.

Ő felsége a délelött folyamán először gróf Thun osztrák miniszterelnököt, majd Széll Kálmán magyar miniszterelnököt magánkihallgatáson fogadta. A kiegyezés ügyében a döntés, úgy látszik, még nem történt meg s valószínűleg nem is áll közvetlenül közeledőben. Széll Kálmán miniszterelnök e miatt elhalasztotta visszautazását Budapestre; a többi miniszterek valószínűleg ma térnek vissza.

Bécs, május 25.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A király ma délelött kihallgatáson fogadta gróf Thun és Széll Kálmán miniszterelnököt. Döntés még nem történt a kiegyezés kérdésében. Az összes magyar miniszterek itt maradnak még.

Bécs, május 25.

A Budapesti Correspondenznek táviratozta: Széll Kálmán miniszterelnökkel együtt Lukács László pénzügyminiszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter és Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter is elhalasztották elutazásukat.

Bécs, május 25.

Ő felsége délután fél három órakor kihallgatáson fogadta Kaizl pénzügyminisztert, aki ezután Lukács magyar pénzügyminiszterrel érkezett.

Bécs, május 25.

Gróf Goluchowski külügyminiszter délután három órakor kihallgatáson volt ő felségénél és a délután folyamán érkezett Széll Kálmán miniszterelnökkel.

Bécs, május 25.

Beavatott körökben hírlik, hogy a kiegyezés kérdésében beállott válságban a döntés közvetlenül közel időben nem következik be. Sok idő azonban nem mulhat el, mivel tudvalevő, hogy a magyar parlament június 2-án összeül és akorra már tiszta helyzetet akar a magyar kormány teremteni. Arról beszélnek, hogy a király határozottan kívánsága következtében, akinek igen nehezére esnék ebben a konfliktusban az egyik vagy másik kormány álláspontját előnyben részesíteni, még egy kísérletet fog tenni a válság békés megoldására. Ezen fáradozik gróf Goluchowski külügyminiszter is, aki egyáltalában a legutóbbi, a magyar közéletben mélyreható eseményeknél oly nagymérvű szerepet játszott. Goluchowski a saját tárcáját is hozzákötötte a békés megoldáshoz, amit azért indokol a külügyminiszter, hogy ha nem sikerül az ügyet békésen elintézni, még pedig akár a Thun-kormányval, akár a Thun-kormány utódjával, a monarchia nagyhatalmi állása bizonyára megrendülne.

Bécs, május 25.

Megbízható forrásból eredő értesülések megerősítik, hogy a magyar kormány ragaszkodik a magyar ellenzéki pártokkal megkötött egyezmény értelmében a Széll-féle formula változatlan fenntartásához, mert az kizárólagos magyar belügy. A bankkérdésben pedig szintén ragaszkodik a paritáshoz, mert csak ezzel tudja megvédelmezni az osztrákok által veszélyeztetett valutaszabályozást.

Bécs, május 25.

Báró Kast földmívelési miniszter dalmáciai utját félbeszakítva, ma Bécsbe érkezett, amiből azt következtetik, hogy a Thun-kormány lemondása közeledőben áll.

Döntés nélkül.

Bécsbe küldött munkatársunk a következőket jelenti:

Bécs, május 25.

Abból, hogy a döntés még ma sem történt meg, nem lehet következtetni sem az egyik, sem a másik irányban. Nem következik belőle sem a magyar álláspont gyengülése, sem az osztrákok pozíciójának erősödése. A felség csak azt tette, a mit nehéz, komplikált kérdések elintézésé előtt mindig meg szokott tenni: időt vitt magának a megfontolásra, mielőtt az elhatározó szót kimondja.

Ugy, a mint a dolgok mai állását a rendszert beavatott emberek látják, gróf Thun eljete és a magyar kormány álláspontjának csorbatatlan érvényesülése kétségtelen. A két álláspont között semmi közeledés nem történt; ma is éppen olyan nagy a kettő között való távolság, mint a hét elején volt. Thun semmit sem engedett azóta követeléseiből, a magyar kormány pedig semmit sem hajlandó teljesíteni. Széll Kálmán és miniszterei el vannak tőkélve arra, hogy a kiegyezésnek eddig megállapított tartalmához ragaszkodnak és semmi szín alatt sem fognak átgátni. A ma még egyedül kontroverz bankkérdésben nem lehet szó másról, mint az új bankaktának életbeléptetéséről, ha csak 1904-ig is.

A döntés elhalasztásának az okait keresve, nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a válság elintézésénél nem lehet megelégedni az a negatív eredménnyel, hogy Thun álláspontja vereséget szenved s ő beadja lemondását; most már meg kell fontolni a kibontakozás pozitív módját is. Nem elég azzal tisztába jönni, hogy Thun megy, hanem arra nézve is döntésnek kell történnie, hogy ki jöjjön utána. És már is emlegetik egyes politikusok neveit, mint Thun lehetséges utódait. Mindenesetre olyan férfit keresnek, aki hajlandó lesz átvenni a kiegyezés kérdésének terhes hagyatékát, a beneficium inventarii nélkül, mert a magyar álláspont teljességgel érthetetlen. Foglalkoznak annak a lehetőségével is, hogy a parlamentben a pártok közt való helyzetet valamely módon annyira szanálják, hogy a kiegyezés parlamentáris uton létrejöhessen; de erre esetleg szükség sem lesz, mert máris hallatszanak mértékadó osztrák politikusok köréből olyan hangok, hogy azt a kiegyezést, amelyben Bánffy és Badeni egyszer már megállapodtak, minden további huzavona nélkül meg kell csinálni, nem pedig úgy, amint Thun tette, az egész kérdést újra felkavarni. Azok között a férfiak között, akiknek ilyen felfogás mellett a kabinetalakítással való megbízásról szó van, emlegetik újabban gróf Schönborni is, a volt igazságügyminisztert, a közgazgatási bíróság elnökét, aki nemrég Lueggerrel szemben való fellépésével némi népszerűségre tett szert a szabadelvű németek körében.

Az esti órákban elterjedt a híre a jobboldali pártok határozatának, amely a pártok sajnálkozását fejezi ki a Magyarországgal való méltányos kiegyezés lehetetlensége miatt és teljesen azonosítja magát a Thun-kormány eljárásával. Mindenesetre feltűnő a szokatlanságával az a taktikája a kormánynak, hogy a parlament szünetelése alatt összedobol egy pártkonferenciát és ennek az állásfoglalásával igyekszik a maga fellépésének a súlyát nagyobbítani. De ez semmit sem változtat a dolgokon; mert az osztrák kormány követeléseit a többség helyeslése nem teszi magyar szempontból elfogadhatóbbakká. És ezáltal ezen fordul meg minden.

Bécs, május 25.

A mai nap sem hozta meg a döntést. A két kormány között folyt tárgyalások nem vezet-

tek eredményre. A miniszterelnökök audienciájáról sem tudnak politikai körökben pozitívot.

Figyelemreméltó és a helyzet alakulására fontos, hogy a jobboldali pártok végrehajtó bizottsága, amelynek ma volt az ülése, majdnem kizárólag a kiegyezés kérdésével foglalkozott és a vita során gróf Thun miniszterelnök hosszabb expozétát tartott a kiegyezés mai állásáról.

A többség végrehajtó bizottsága ma este a lapoknak a következő kommunikátét küldötte:

A jobboldalhoz tartozó pártok végrehajtó bizottsága a mai ülésen, tekintettel a jelenlegi politikai helyzetre, nem foglalkozott a napirendre tűzött kérdésekkel, hanem alaposan megvitatta a Magyarországgal való kiegyezés körül folyó tárgyalások mostani állását s a következő egyhangu határozatban állapodott meg:

A többség végrehajtó bizottsága kész támogatni minden olyan törekvést, amely egy jogos és méltányos kiegyezés megkötésére vezet és egyben mélyen fájjalja, hogy a kiegyezési törvényjavaslatok parlamenti letárgyalása lehetetlen. A végrehajtó bizottság kötelezetesen helyesli a kormányt a kiegyezési tárgyalások során elfoglalt álláspontját és ennek keretvitelében kész támogatni a kormányt.

A magyar miniszterek holnap és talán még holnapután is Bécsben maradnak.

A kontroverzia.

Bécs, május 25.

A király ma délelőtt egymásután fogadta a két miniszterelnököt. Ugy látszik, mindegyikük tud róla, hogy a király egyelőre sem az egyik, sem a másik álláspont mellett nem akar dönteni. Ezért maradnak Bécsben az összes magyar miniszterek. Föltehető, hogy ez idő szerint a két kormány közt a kontroverzia a bank paritásos szervezetének kérdésére szorítkozik, illetve, hogy az osztrák kormány a bankkérdésben a status quot akarja fenntartani s így természetesen a valutakérdés status quo-ját is, miáltal a valuta rendezését hosszabb időre kitolná. De az osztrák kormánynak ezt az álláspontját Magyarország nem teheti magáévá s ezt a magyar kormány határozottan hangsúlyozta is.

A lengyelek.

Lemberg, május 25.

A lengyel ujságok Bécsből azt a hírt kapják, hogy a válság kitörtnek tekinthető s nem a Thun-kormány előnyére fog eldőlni.

A helyzet súlyos.

A Neue Freie Presse mai esti lapjában hosszasan referál a tanácskozási menetéről s a közlés kapcsán a következőket írja:

A külső jelenségek arra mutatnak, hogy a helyzet mindkét államra és mindkét kormánynak nagyon súlyosvá vált. Minthogy mindkét kabinet kijelentette a király előtt, hogy álláspontjától el nem térhet, a koronának kell dönteni a két álláspont fölött. Könnyen érthető, hogy a királynak nagyon nehezebbé esik egy hatalmi szó által oly kérdés fölött dönteni, amelyben mindkét állam érdeke egymással ellentétes. A királynak szándékai egyelőre a nyilvánosság előtt és talán a miniszterelnökök előtt is ismeretlenek. Döntenie mindenesetre annyival nehezebb, mert az ausztriai politikai helyzet a lehető legzavarosabb. Nagyon valószínű az, hogy oly osztrák kormány következhessek Thun után, bármilyen legyen is a neve, amely olyan kiegyezést aláírna, amelynek aláírását még gróf Thun is megtagadja, aki pedig az ischli szerződésnek egyik engedékeny szerződő fele. Ily körülmények között előre látható, hogy ma újabb erőfeszítéseket tesznek a kormányok, hogy a királyt megkímélik attól, hogy a két állam között fölmerül ellentétben döntson.

A megegyezés utja egyelőre ismeretlen, mert hisz Ausztria az új bankszervezet öt éves provizóriumába nem egyezik bele; Magyarország pedig ezt követeli. A két kormány mai kibékülési kísérleteinek eredménye nagyon kétséges és a bonyodalom azért oly komoly, mert kormányválság nélkül alig oldható meg.

Ahogy a helyzet a kiegyezési kérdésben tegnap alakult, a király döntése mindenestre az egyik vagy a másik kabinet lemondását vonja maga után.

Thun álláspontját eddig határozottan fenntartotta és ha utolsó órában nem változik véleménye, mennie kell.

Minthogy a király a Széll-féle formulát a Széll-kabinet alakítása előtt jóváhagyta, bizonyosra vehető, hogy az utolsó békeiési kísérlet megkísérelése esetére a király döntése Thun lemondását vonja maga után. Az osztrák kormányválság esetében pedig a szlávok eddigi nem csekély vívmányait elveszítik. Hogy a szlávok ettől mennyire félnek, az mutatja legjobban, hogy Kaizl és Dipauli miniszterek tegnap éjjelig tanácskoztak a jobboldali képviselőkkel és még ma is folyton értekeznek. A jobboldali pártok tanácskozásai alatt a legnyomottabb hangulat uralkodott, mert attól félnek, hogy Thun csakis egy klerikális kormány váltja fel.

KÜLFÖLD.

Az új olasz kormány bemutatkozása. Az újonnan alakított Pelloux-kabinet ma mutatkozott be az olasz parlament mindkét házában. Pelloux rövid programot adott, amelyben semmi nevezetes sincs s amely bőlesen kitért annak az ügynek, a kínai birtokszerezés kérdésének a feszegetése elől, amely miatt Cenevaro külügyminiszter megbukott. A képviselőház elé nyugodtan fogadta az új kabinet bemutatkozását és többet foglalkozott Zanardelli házelnök lemondásával, mint az új miniszterekkel és programjokkal. Zanardelli azt akarja, hogy a képviselőház új szavazattal manifesztálja iránta való bizalmát s erre, úgy látszik, meg is van a hajlandóság.

Az ülés lefolyásáról a következő táviratunk ad hírt:

Róma, május 25.

A terem és a karzatok zsúfolva vannak. Palberti alelnök felolvassa Zanardelli levelét, melyben kijelenti, hogy tekintettel a legutóbbi kormányválság által előidézett új politikai helyzetre, lemond a képviselőházi elnökségről. Pelloux miniszterelnök bejelenti az új kormány megalakulását. Azután felsorolja a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslatokat és kiemeli a költségvetés gyors elintézésének szükségességét; ragaszkodik a politikai javaslatok sürgős tárgyalásához, melyeket minden más törvényjavaslat előtt kíván tárgyalatni. (Zaj a szélsőbaloldalon.) A kínai kérdést illetően a kormány fenntartja magának, hogy az előbbi kormány lemondása által félbeszakított tárgyalásokat folytassa oly kielégítő megoldás biztosítása céljából, mely által Olaszország sem pénzügyi, sem katonai tekintetben le nem kötetne, minthogy kizárólag kereskedelmi politikai célokról van szó. (Közbekiáltások.) A képviselőház, ha a kérdés tárgyalásába bocsátkozni hajlandó, elhatározásának szabadságát semmiképpen sem fogja bevégzett tények vagy kötelezettségek által korlátozva találni. (Közbekiáltások.) Kéri a Házat, hogy e pillanatban ez ügyre vonatkozó kérdéseket ne vessen fel és ennél fogva a külpolitikára vonatkozó interpellációk elnapolását és a politikai javaslatok második olvasásának mielőbbi megkezdését kéri.

A képviselőház egyhangulag elhatározza, hogy nem fogadja el Zanardelli lemondását.

Az ülés rövid időre felfüggesztődött, amíg az új kormány tagjai átmentek a szenátusba, hogy ott is bemutatkozzanak. Visszérkeztek után Palberti alelnök felolvasta Zanardelli levelét, amelyben kijelenti, hogy kötelességének tartja ragaszkodni lemondásához, hogy a képviselőház kifejezést adjon véleményének ama manifesztációk egyike által, melyek a parlamenti intézmények kiváltságainak, nagy jelentőségének tudatától sugallva, erejét és méltóságát jelképezik. (Élénk tetszés a baloldalon.) Az alelnök kéri a Házat, hogy határozza meg az elnökválasztás napját. (Felkiáltások: Holnap!) Pelloux miniszterelnök kéri, hogy a választást e hó 30-ára tűzzék ki, hogy a távollevő képviselőknek idejük legyen Rómába jönni. Villa indítványozza, hogy a választást 27-én ejtsék meg. Ezt az indítványt, melyet a kormány nem fogad el, névszerinti szavazásban nagy mozgás közt 199 szavazattal 118 ellenében elvetették. Tíz képviselő nem szavazott. Az elnökválasztást ezután a kormány kívánságához képest május 30-ára tűzték ki.

HIREK.

Budapest, május 25.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— József főherceg szemleuton. Máramaros-Szigetről táviratozzák nekünk: Tegnap érkezett ide József főherceg az esti gyorsvonaton és báró Rosner Ervin főispán lakásán szállott meg. Kiséretében vannak Clair altábornagy kerületi parancsnok, Haradvosky dandárparancsnok, Ludmann ezredparancsnok, Bodnár István alezredes és Matyasovszky őrnagy. Az állomáson báró Rosner főispán, Lator alispán és Szerényi polgármester diszmagyarban várták ő fenségét. A főherceg a honvédség tisztelgése után hosszasan beszélgetett báró Rosner főispánnal, s miután bemutatatta magának az alispánt és polgármestert, a közönség lelkis eljenzése közt a főispánnal a megyeházához hajtatott. A város díszesen fel van lobogóva. Este a polgárság, tüzoltók, dalos-egyletek fáklyázzal rendeztek a főhercegnek az akna-szlatinai bányászzenekar közreműködésével. Este szűkebb körű vacsora volt a főispáni családnál. Ma reggel 8 órakor a főherceg végignézte a honvédszállóki gyakorlatát a szlatinai fenszón. A főherceg ki akar járulni a kuzi vadászakastélyba, de az esős idő miatt a kirándulás elmaradt. Fél egy órakor diszebölt a vármegyeház nagytermében, melyen a főhercegen és kíséretén kívül negyvenen vettek részt a társadalom előkelőségei közül. Négy órakor József főherceg Szatmárra utazott, ahol Meszlényi püspök vendége. A főherceget a főispán s az alispán egészen Szatmárra kísérték.

Ma este érkezett a főherceg Szatmárra, a hol holnap a katonaság felett szemlélt tart. A városban nagy ünnepséggel várták József főherceget; a házak fel vannak lobogóva, este kivilágították a várost és a honvédszenakar szerezadót adott.

— A trónörökös bajor ezredre. Luitpold régensherceg a második bajor granátoszeredet, amelynek előbb Rudolf trónörökös volt a tulajdonosa, Ferenc Ferdinánd főhercegnek adományozta. Az ezred ezután Ferenc Ferdinánd főherceg nevét fogja viselni.

— Mark Twain audiencián. A világhírű amerikai humoristát az a kitüntetés érte, hogy elutazása előtt hosszabb külön kihallgatáson fogadta őt a király. Mark Twain a következőképpen számolt be a Neues Wiener Tagblatt egy munkatársának az audiencia lefolyásáról:

— A kitüntetés nem nekem, hanem szülőháznak szól, csakugy, mint az is, hogy Vilmos császár táviratban tudakozódott Rudyard Kipling állapota felől. A felség nagy kegyességgel fogadott. Jó előre egy kis német beszédet tanultam be az audienciára. Mondhatom, nehezen ment. Amikor aztán az uralkodó előtt állottam, egyetlen egy szó sem jutott eszembe a bemagott beszédből. A király melegen megszorította a kezemet és elragadó szívenességgel kezdett beszélgetni. Ez aztán magamhoz térített s összeszedtem gondolataimat. Elmondottam, hogyan jártam a betanult beszédemmel, ami nagyon mulattatta a királyt.

— Nem is lett volna rá szükség — jegyezte meg ő felsége mosolyogva.

Majd kérdezősködött, hogy tetszett-e nekem Bécs, hogyan érzem magam. Csak nagy ügyvel-bajjal tudtam felelni a kérdésekre németül, minduntalan hosszú mondatokba fogtam s aztán elfelejtettem az elejét és hasztalan kerestem az alanyhoz az állítmányt. Ő felsége mindig kiségett a zavarból. Amikor egy-egy szó nem jutott eszembe, angolul mondtam és a király nyomban lefordította németre. Az audiencia végén az amerikai háborúra terelődött a beszélgetés. A felség ismét többször megszorogatta a kezemet és a legbarátságosabban bucsuzott el tőlem.

— Eugénia császárnéről. Az összes lapokat bejárta az a hír, hogy Eugénia császárné, III. Napoleon özvegye súlyos betegen fekszik a Nápolyban horgonyzó jaktján. Erre vonatkozólag Nápolyból azt táviratozzák, hogy a nápolyi francia konzul egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy a hírből egy szó sem igaz. A császárné, ámbár nem hagyta el a jaktot, teljesen jól érzi magát. Tegnap unokahugait: Eugénia Torella Murat hercegnőt és Casafuerte márkinét fogadta.

— Zeilinszky Péter. Zeilinszky Mihály államtitkár Csabán való tartózkodása alkalmából meglátogatta Békés városát is, melynek határában nagy-számu küldöttség várta. Szegedi Károly református lelkész üdvözölte, mire az államtitkár megtekintette az új főgimnázium helyét és kijelentette, hogy a kormány a hat osztályú főgimnázium kifejlesztését óhajlja és már a jövő évben 8000 forint államségélyt ad.

— Zichy Jenő és Sándor szerb király. Gróf Zichy Jenő, aki Szerbia mindkét királyával, Milánnal és Sándorral nagyon jó viszonyban van, tegnap délután Belgrádba utazott. A gróf több napig maradt ott s a tiszteletére meghívott vendégeknek francia előadást fog tartani a zsidai utjáról.

— **Puskin.** Nagy Oroszország emlékezetes ünnepét ül ma, május 26-án. A szabadság lángoló lantosának, a legnagyobb orosz lírikus születésének századik évfordulóját üli meg. A szabadság szent eszméje, amely ezer és ezer orosz szívében fészkel, ma az egész nép ajakáról buzgó fohászként száll fel a nagy költő szelleméhez. Az ő neve erejke minden orosz szívében. Az elnyomott orosz népről szóló fájó dalai, a szabadságról zengő lelkes ódái, szomorú halála fénylő nimbuszal övezik az ő nevét. De *Puskin* Sergejevics Sándor nem csak az orosz nép szívében, hanem a világirodalomban is örök nevet biztosított magának. *Dantés* gárda hadnagy nem csak az orosz népet, hanem a világirodalmat is egyik nagy alakjától fosztá meg, midőn 1837. január 27-én párbajban, gyilkos golyóval leteríté. Az a három napon át tartó ünnep, amelylyel Oroszország most a nagy költő szellemének adózik, méltó lesz arra, hogy a többi nagy nemzetek példát vegyenek róla, mint kell meg tisztelni a nagy szellemi harcokat. A Puskin-ünnepet Oroszország minden városában és falujában megtartják ma. Emlékére nagy menedékházat építenek megörögegédett írók számára. E célra megvették a Puskin-család psovsei birtokát tizenegyezer rubelért a költő fiától, aki orosz tábornok. A háromnapos Puskin-ünnepen az egyetemeken, az összes közép- és népiskolákban emlékbeszédeket mondanak, a színházakban díszelőadás lesz s az összes templomokban misét mondanak a költő lelkiüdvéért. Az orosz írók vállvetve dolgoznak és testületileg indulnak Pétervárról különvonattal Oszrod állomásig, ahonnan még hetven méternyi utat tesznek majd a sojatorszkii elhagyott kolostorjig, melynek sötétlőd fenyvesei alatt aluszsa örök álmát a nagy költő, atyja és nagyatyja közelében. Itt az ünnepi közönség a költő lelki üdvéért misét hallgat s azután elnékelik egyik szép dalát. Vajjon megéri-e lent a pihenő dalnok, amint az ő imádot népe könnyező szemmel borul sirhalmára, mely szent erejke mindazoknak az oroszoknak a szívében, akik várva várják a szabadság hajnalhasadását. A költő versei közül más helyen közlünk néhányat *Feleki* Sándor fordításában.

— **Erdélyi műkinosok Párisban.** *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter azt a szép tervét, hogy az erdélyi műkinosok összegyűjtsek és a párisi kiállításon bemutassák, meg akarja valósítani. E célból gróf *Bánffy* György elnöklésével külön bizottságot szervezett, amelynek a műkinosok kiválogatása lesz a feladata. A bizottság a következő tagokból áll: *Báró Apor* Béla, *báró Bálint* József, gróf *Bethlen* Pál, *báró Kemény* Ákos, *László* István, gróf *Mikes* Zsigmond, *Sebők* József, gróf *Teleki* László, gróf *Béldi* László, gróf *Teleki* Samu, dr. *Szűcs* Lajos.

— **Carnot és az eső.** A francia közárság szomorú véget ért elnöke, *Carnot*, arról volt nevezetes, hogy mindenív elvitte magával a — rossz időt. Ahol csak megjelent, ahányzór csak valami hivatalos ünnepségen részt vett, megeredt az eső. Egyszer volt csak szép idő bevonulása alkalmával: Lyonban. De ott meg is gyilkolták szegényt. Tegnapelőtt leplezték le a szobrát Párisban. Alig hangzott fel az ünnepi beszéd első frázisa, megeredt a zápor...

— **Az Újságírók Egyesületéből.** A *Budapesti Újságírók Egyesületének* választmánya ma délután *Cziklay* Lajos elnöklése alatt ülést tartott. Az ülésen a választmány véglegesen letárgyalta a módosított alapszabálytervezetet s azt új szövegében a június elsején déli 12 órakor tartandó rendkívüli közgyűlés elé terjeszti. A választmány helybenhagyta az egyesület és *Bogdán* Márton vállalkozó között a kávéházakban, vendéglőkben és klubokban elhelyezendő hirdetések gyufatartók tárgyában kötött szerződést. A vállalat jóvedelmének egy része a segítő-alapot illeti s erre való tekintettel a választmány fel fogja kérni a kávéház- és vendéglőtulajdonosokat, valamint a klubokat, hogy helyiségekben ezeket a gyufatartókat elhelyezzék. Végül a választmány a segítő-alap igazgató-tanácsának elterjesztésére dr. *Garami* Bélát, a *Poliklinika* orvosát, az egyesület orvosává megválasztotta.

— **Öreg honvédek gyűlése.** Az országos honvédségi egyesület ma délelőtt tizenegy órakor a képviselőházban felügyelő bizottsági ülést tartott, amelyen *báró Bohus* Zsigmond elnöklése alatt megjelentek: *báró Harkányi* Frigyes, *báró Podmaniczky* Frigyes, *Thaisz* Péter, *Nedeczky* István, *Déry* Béla jegyző és mások. Az aprílis-i ülés jegyzőkönyvének bitelésése után a bizottság a május hóban beérkezett kérvényeket intézte el és száznál több szűkített részesített segítségben, részint olyan honvédek, akik még nem nyugdíjas koruk, részint pedig olyan honvédek özvegyeit, kik a szabadságharc után

esküdvén, nyugdíjra jogot nem tarthatnak és munkaképtelenek.

— **Perzel Mór temetése.** Ma délután öt órakor helyezték örök nyugalomra a bonyhádi családi sírboltba a szabadságharc vitéz tábornokát *Perzel* Mórt. Ez alkalommal újra megnyitlakozott a Tolnávármegyeiek rajongó szeretete, amely az őz katonát csöndes magányába is elkísérte. A gyászszertartáson, mely a Perzelek ősi bonyhádi kastélyában ment végbe, ott volt a budapesti és egyéb honvédegyletek küldöttsége, a vármegye minden előkelősége, Tolnávármegye összes városainak és mintegy 40 községének a küldöttsége, számos egyesület és testület. Ott voltak a *Stankovics* Zsuzsanna, *Bezerédj*, *Déry*, *Bernrieder* stb. megyei birtokos családok tagjai, gróf *Széchenyi* Sándor főispán, a vármegyei tiszttakar *Déry* Pál alispánnal az élén, *Kardos* Kálmán képviselő, *Déry* Dénes főrendiházi tag és a gyászoló család tagjai, köztük *Perzel* Dezső, a képviselőház elnöke, *Perzel* József vezérőrnagy (az elhunyt fia), *Perzel* Miklós nyug. főispán, *Perzel* Béni országgyűlési képviselő, *Perzel* Béla főszolgabíró, *Perzel* József földbirtokos, *Závody* Albin nagyváradi törvényszéki elnök és a többi családtagok. A gyászszertartást *Hetyey* Sámuel pécsi püspök végezte fényes segédlettel. A beszentelés után megyei huszárok emelték a nehéz érekeposort a halottas kocsiira, amely óriási közönség kíséretében vitte az elhunyt tábornokot a családi sírboltig. Holnap *Hetyey* püspök Bonyhádon gyászmisét mond. *Perzel* Dezső képviselőházi elnökhöz számos részvétlívart érkezik; így *Székely* Kálmántól, *Hegedűs*, *Darányi*, *Plösz*, *Wlassics*, *Cseh* miniszterektől, *Wekerle* Sándortól, *báró Bánffy* Dezsőtől, *Erdélyi* Sándortól, gróf *Apponyi* Albertől, *Hollán* Ernőből, *Türr* Istvántól stb.

— **Levél Andréétől.** Azt mondják, hogy ezuttal nem kacsza az a hír, amely meséli, hogy *André*nek egy eredeti levelét megtalálták s most továbbítják Európa felé. Ezt írja egy komoly londoni lap, a *Daily Chronicle*, amely az Islandon megjelenő *Austri* című hírlapból vette át közleményét. Az islandi lap szerint *André* eredeti levele most utban van Svédország felé, a *Granton Firth of Forth* nevű hajó hozta. Azt a palackot, amely a levelet tartalmazta, április elején találta meg valami *Magnusson* János nevű farmer, mikor főkavadászatra ment a jégmezőknél. A levelet a svéd északarkai expedícióhoz intézte *André*, és ellátta hivatalos pecsétjével. A farmer egy *Sveinn Einarsson* nevű kereskedőnek adta át, ez meg az *Egill* gőzösön továbbította. De az *Egill* az erős jégáramlás miatt nem mehetett Kopenhágába. Május 6-án a *Viking* gőzösrre jutott és így került rendeltetési helyére. Ez lesz első levele *André*nek, amelyet elindulása után írt. Az *Austri* cikkírója azt hiszi, hogy nehéz eldönteni, mikor kelt *André* levele, mert a dátum a borítékon volt. Annyi valószínű, hogy *André* akkor írta a levelet, mikor galambjai már nem voltak. A palack nem rég kerülhetett Island partjaira, mert mikor a *Tyra* gőzös nemrég Island partjain ment fölfele, még nem volt jégáramlás. Akkor észak felé fújt a szél, azóta megfordult s így biztos, hogy a palack észak felől szőtt Island partjaira. Svédországban most fészült érdeklődéssel várják a sokszor megsiratott *André* első levelét.

— **Elfogott miniszteri titkár.** *Grác*ból távirtozzák, hogy *Hildebrand* miniszteri titkár, az odaváló állami tisztviselő kasszinójának elnökét, akit hónapok óta család miatt köröznek, ma *Laibach*ban elfogták. A miniszteri titkár a törvényszék épületébe szállították.

— **Az állatfésztés monopoliuma.** Kissé nagyon is furcsa intézkedésről kellett ma tudomást vennünk. Jelentőségnek nem nagy, de politikának kicsi. Egy fiatal festőművész tegnap az állatkertben le akarta rajzolni az egyik orosz lánct. Azonban alig vette elő vázlatkönyvét, egy ór megzavarta a munkában.

— Itt nem szabad állatot rajzolni!
— Miért?
— Mert *Vastagh* Géza megtiltotta. Csak neki szabad itt festeni.

Magyarországon hál' istennek van már minden rendű és irányú festőművész: copfos és modern, pilotysta és szecesszionista, tájképzés, figuralista és még sok más „ista“, csak állatfestőnk nincs. Megfoghatatlan titok volt a mai napig, hogy az állatfésztés miért pang. Különböző változatos birkákön és néhány hosszuzaru ökrön kívül alig láttunk az utóbbi években valami más állatfésztést a tárlatokon. Ma végre kipattant a titok:
Könyvü Vastagh Gézának állatfésztésnek lenni.

— **A szász nép ismeri kötelességét.** Dehogy ismeri, sőt az utóbbi időben mindennap beszölgáltat egy-egy adatot annak a bizonyítására, hogy mennyire fogalma sincs arról, hogy mi Magyarország polgárainak a kötelessége a hazával szemben, ha véletlenül szászok is — melleleg. Most a magyar helységnevek ellen izgatnak az újságjait. Az országos statisztikai hivatal helységnevtári bizottsága fölhívást intézett a szabad királyi városokhoz, amiben ezeket a kérdőpontokat intézi a városokhoz, melyek más elbírálás alá esnek, mint a többi község:

1. A szabad királyi város eddigi hivatalos neve (Megjegyzés: nem magyar neveknek a név kiejtését is meg kell jelölni magyar írásmód és hangzás szerint.) 2. Ha a szabad királyi város neve kormányrendeleten alapszik, annak a rendeletnek keltét és számát. 3. A városnak használatban levő többi neveit. 4. A városnak többi neveit, amelyek már nincsenek használatban. 5. A városhoz tartozó puszták, telepek és egyéb lakóhelyek neveit. 6. A hivatalos pecsét lenyomatát. 7. Megjegyzések. Ebben a rovatban az is foglaltatik, hogy a város fejjeze ki abbéli óhaját, hogy melyik nevet óhajta és erre nézve mellékeljék az alispán és főszolgabíró, illetve a polgármester nézetét. Egyszóval az is tudtul adatik, hogy csak olyan nevet lehet választani, amilyen még nincs az országban. Erre nézve pedig a helységnevtár mérvadó.

A szász sajtó tőkét csinál abból a tollhibából, hogy a fölhívásban nincs benne az, hogy az új név a törvény értelmében csak magyar lehet — s azt írják, hogy már kész is van a válasz a szász nép lelkében a kérdésekre. Meg kell hagyni a német neveket. S szörnyen agítálnak a bolond idea mellett — és a törvény ellen. Ebből pedig még baj is lehet, tehát jó lesz vigyázni. Mert a szentesített törvény szent s aki szembe áll vele, azt be szökták csukni.

— **Egyetem Belgrádban.** A szerbeknek nem volt tudományos egyetemük s azok az ifjak, akik magasabb tudományos pályára készültek, részint Párisban, részint Bécsben, Budapesten és Zágrábban végezték tanulmányaikat. Most azonban egyetemet kap Belgrád is. A szkupstina a napokban iktatta törvénybe a szerb egyetemnek Belgrádban való föllállítását s határozatának keresztülvitelére bizottságot küldött ki. A kérdést olyképpen óhajtják megoldani, hogy a belgrádi főiskolát alakítják át egyetemmé. Hogy ez teljes legyen, az egyetemszervező bizottság orvosi fakultás szervezését is elhatározta. A szerb kormány évente 180—200.000 franknyi ösztöndíjat ad azon orvosenvédeknek, kik külföldön hallgatják tanulmányaikat, hogy ugy katonai, mint közigazgatási orvosi minősítéset megszerezze. Ezuttal az ösztöndíjakat most beszüntetik s további pótlékkal az orvosi fakultás fönttartásának költségeire fordítják. A belgrádi egyetemet öt fakultása lesz: jogi, bölcsészeti, teológiai, orvosi és műszaki. A belgrádi főiskolából eddig kikerült hallgatók semmi címet sem kapnak, bár ugyanazokat a tanulmányokat végezték és ugyanazokat a szigorú vizsgákat tették le, mint más egyetemen hallgatók. Ezuttal minden fakultás végzett hallgatója doktor címet nyer, még a technikai tanulmányokat végzett is és pedig az utóbbiak a műszaki tudományok doktora címet. Ez olyan újítás, ami már a nyugateurópai főiskolákban is szóba került.

— **Tíz éves találkozó.** *Dr. Szabó* Sándor, sárospataki főiskolai jogtanár felhívja mindamaz ösztálytársait, kik az 1889-ik évben a debreceni ev. ref. főiskolában tettek le az érettségi vizsgát, hogy július 1-jén a debreceni kollégium dísztermében délelőtt 9 órakor tíz évi találkozóra jelenjenek meg.

— **Simli Mariska.** Hogy a zsidóság a szaporodás tekintetében a legkedvezőbb számarányoknak örvend, azt már régóta bizonyítja a statisztika. Ennek a számközből álló tudománynak az ez évi kimutatásokban dolgot fog adni *Simli* Mariska is, aki a maga módja szerint az idén hozzájárult a zsidók szaporodásához. *Budapesten* minden utcagyerek ismeri ezt a külön leányzó, aki immáron körülbelül tíz év óta jár papi ruhában. Már sokszor volt baja a tudórsággal is, amelynek sok bajt okozott excentricitásaival, most pedig a statisztikusoknak és a székesfehérvári plébánosnak ad dolgot. *Simli* Mariska ugyanis tegnap megjelent a székesfehérvári plébániahivatalban és bejelentette, hogy *átír* a *neológ zsidó vallásra*. Nem tudjuk, hogy a kisasszony, aki eddig el antisemita volt, ezuttal is reverendában fog-e járni. A székesfehérvári zsidóság különben a golyónak ettől a furcsa adományától meg van rémülve.

— **Lassan hajts!** Miután a két villamos vasutnak sikerült pár száz embert részben végérvényesen a másvilágra, részben csak az örök nyomorékságba expedálni, tanulmány tárgyává tette a rendőrség is azokat az okokat, amelyek esetleg — *panasz tárgyát képezhetik*. Ebben a mondatban, amit nem mi fabrikáltunk meg, hanem csak citatunkképpen írunk ide abból a rendezkedésből, amit a villamosokkal szemben a rendőrség kiadott, érteletes komikum van. Olyan, mint a Molière, sirni is lehet rajta, meg kacagni is. Az orvos, aki akkor kezd komolyan megvizitálni a beteget nyavalyját, amikor már meghalt, az ügyvéd, aki tanulmányozni kezdi a pört, amikor már elvesztette. Valami ilyes ez a tanulmány... No de reánk nézve, akik még élünk, mégis van valami haszna. A rendőrség kitanulmányozta azt, amit a Frimttől gyógyultan elbocsátott akármelyik páciens megmondott volna neki, ha hozzáfordul felvilágosításért, hogy a villamos szerencsétlenségeknek az az oka, hogy a kocsi tulságos gyorsan közlekednek. S ezek után megszületett a három rövid pontokban megszerkesztett rendszabály, aminek magyarul az a foglalatja, hogy: lassan hajts! A tanulmány folyamán úgy találta a rendőrség, hogy az összes vasuti vállalatok kocsi gyorsabban szaladják be az utjukat, mint a mekkora sebességgel engedélyezve van számukra. Az iskolák, gyárak, templomok, hivatalok bejáratait meg az utak keresztelésénél éppen olyan vadul száguldanak, mint ahol teljesen szabad az út. Csengetnek a vezetők, de az vagy használt, vagy nem, amint a példák mutatják. Aztán meg utközben jó pajtások, másik villamos vasutas emberek ugrálnak föl a kocsiakra, a vezető ezekkel barátságos diskurzusba bocsátkozik — s azalatt megtörténik a szerencsétlenség. (A rendőri megfigyelés itt elfeledkezik megemlékezni a rendőrökről, akik szintén jó kompánisták a társalgásban s szintén tilos módon, menet közben ugrálnak föl a kocsiakra. Kivéve a privilégiumot.) Tehát ezek után a tapasztalatok után a főkapitány rendelkezése így hangzik:

Ezekből folyólag a villamos vasutaknak műtanrendőri bejárása alkalmával megállapított menetsebességnél gyorsabb közlekedést beálltom és elrendelem, hogy utakeresztesékek, laktanyák, iskolák, közhivatalok, gyárak és templomok bejárata előtt rendszerint csak féláram-kapcsolással szabad közlekedni, azon esetben pedig, amikor a felsorolt helyek lakói, illetve azon helyeket fölkeresők a bejáratok körül nagyobb számban tartózkodnak, onnan ki, avagy oda bevonulnak, a villamos kocsiakkal csak az emberi lépésnek megfelelő gyorsasággal szabad elhaladni.

Szigorúan tiltom továbbá, hogy menetközben a kocsivezető mellé fősztálló váltótörők és egyéb alkalmazottak a kocsivezetőt hozzá intézett megszólításokkal zavargják; és tiltom, hogy a kocsivezetőt akár alkalmazottal, akár a közönség közül bárkivel is társalgásba bocsátkozzék.

Mindazok, akik ezen rendeletem intézkedéseit el nem vétenek az 526/93. számú székesfővárosi szabályrendelet 96. §-a alapján 50 forintig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 5 napi elzárással sújtattak.

Miért is utasítom az összes közúti vasutak igazgatóságait, hogy:

1. Alkalmazottjaikat szigorúan, szolgálatból elbocsátás terhe mellett utasítsák, hogy a műtanrendőri bejárás alkalmával megállapított menetsebességnél gyorsabban soha és sehol se járhatnak; mert ellenkező tapasztalat esetén, az illető kocsivezetőt ellen az eljárás megindítani, az igazgatóságot pedig, a vasuti és hajózási főfelügyelőség véleményének kikérése után sebességmérők alkalmazására kötelezendem.

2. Utasítandók a kocsivezetők, hogy utakereszteséseknél, iskolák, laktanyák, közhivatalok, gyárak és templomok bejárata előtt, egy mindazon helyeken, hol nagyobb népesorportulást észlelnek, fél-árammal közlekedjenek, illetve az emberi lépésnél gyorsabban kocsijaikat ne vezessék.

3. Szigorúan tiltandók az alkalmazottak, hogy azon esetben, ha a kocsi a kocsivezető mellé fősztállanak, azzal beszélgesse; viszont a kocsivezetőt utasítandó, hogy ha bárki kérdést intéz hozzá, röviden értesse meg az illetőt, hogy a vele való beszélgetés tilos; a további kérdésekre pedig választ se adjon.

Utasítom a rendőrfőparancsnokságot, a detektív-felügyelőt, ug az összes kerületi kapitányságokat, hogy ezen rendeletnek érvényt szerzendő, tegyék szigorú ellenőrzés tárgyává, hogy a rendelet betartatik-e és ha nem, az illetők ellen az eljárás haladéknélküli indítsák meg, nekem pedig tegyenek jelentést.

Ha néhány esztendővel ezelőtt készült volna el a rendőrség a tanulmány, megspórolhattunk volna egy esomé emberéletet. No de ma is jobb a rendelet, mint holnap. Mi konok népek persze csak visszatérünk arra, hogy a legjobb tegnapi lett volna, amikor még éltek mindazok a felebarátaink, akiket még a tanulmány előtt kivégezt a villamos kocsi.

— **Kitüntetett hadapród.** A Lipót-mezei hadapród-iskolában ma szép ünnepség ment végbe. **Triska Ernő III. éves növendék** a király a koronás

ezüstéremmel tüntette ki, mert a bajor tizenhét éves fia a saját élete kockázatásával egy leányt megmentett a vízbeeséstől. Az éremkeresztet **Hanke Tivadar főhadnagy** tűzte a fiatal katona mellére, aki előtt egyébként teljes díszben tisztelgett az egész hadapród iskola. A tanári kar szép ajándékkal tette a kitüntetett előtt még felejtethetlenebbé a mai napot.

— **Bérmálás a Ferencvárosban.** A ferencvárosi plébánia-templom körül nagy élénkség volt ma délelőtt. Reggel nyolc órakor kezdődött a bérmálás, melyen nem csupán a Ferencváros és Kőbánya gyermekereje jelent meg, hanem a szomszédos községek ifjai és leányai is. **Boltzár püspök** délig több száz jelentkezőt bérmált meg s holnap folytatja a szertartást.

— **A tüdővész ellen.** Berlinből táviratozva tudósított: A tuberkulózis ellen való intézkedésekről tanácskozó kongresszus ma ülést tart **Katibor** herceg felolvasta **Vilmos császárnak** a kongresszus üdvözlőre küldött következő távirati válaszát:

A tuberkulózis ellen való védekezésről tanácskozó kongresszus hódoló üdvözlője a legkellemebben érintett s kérem, adja át a kongresszusnak köszönetemet és azt a kívánságomat, hogy munkája szerencsés és üdvös legyen. Vajha sikerülne az orvosi tudomány és a felebaráti szeretet közös munkájának gátát vetni a pusztító vésznek és enyhíteni azokat a nagy károkat, amelyeket a tüdővész a német népek egy összességében, mint egyes családjaiban okoz.

A tanácskozások során **Bollinger** müncheni patológus kifejtette, hogy a huseledek nagyban terjesztik a tuberkulózist, ezért szükséges a szigorú husvizsgálat. **Dr. Kirchner** tanár azokat a veszedelmeket változt, amelyek betegök házasságkötéséből származhatnak.

A kongresszus tagjai ma **Hohenlohe** herceg kancellár vendégei voltak, akik palotájának kertjében fogadta őket és különösen az idegen megbízottakkal élénk társalgást folytatott.

— **Még nem felejtették el.** A letenyei kerület képviselője, **Lepsényi Miklós** tisztelőndő ur lement a kerületbe beszámolót tartani. Azt gondolta, hogy már olyan régen történt az az eset, a miért ki is kapott, hogy elfelejtette a nép. De hogy felejtette. Amint hogy ez ki is sült és pedig olyan félre nem érthető módon, hogy a beszámoló elmaradt s a képviselő a nyilvánosság teljes kizárásával, hajnali szürkületben utazott el a kerületből. Kapott macskanét is. Üstöt, fazekat döngöttek a parókia ablakai alatta választók s némely lelkes néppártiakat, akik helyre akarták állítani az egyensúlyt, úgy megverték, hogy azoknak soha többé eszükbe nem jut a békéltetés. Erre következett el a képviselő ur elutazása — teljes csendben.

— **Halálozás.** **Naueimbold** telegrafalják, hogy **Czigly János** miniszteri tanácsos, a magyar államasutak igazgatója ma ott meghalt. A boldogult néhány nap előtt utazott **Naueimbold**, hogy szivbajára gyógyulást keressen. Alighogy odaért, betegsége válságosra fordult és táviratilag hívták hozzá háziorvosát **Dr. Tóthfalussy Gyula** budapesti orvost, aki még életben találta ugyan, de segíteni már ő sem tudott. Az elhunytat, utolsó kívánságához képest, **Frágában** temetik el. **Czigly János** egyike volt a magyar államasutak legkiválóbb tisztviselőinek, aki mint vasutügyi szak tekintély több nemzetközi konferencián képviselte a kormányt.

Zuckermann Károly, Szentes város képviselőtestületének tagja, e hó 23-án 64 éves korában Szentesen elhunyt.

— **Véres munkaszavargás.** **Rigából** táviratozák, hogy a munkaszavargások újabb kitértek, mert a megígért béremelés elmaradt. A munkásoknak nem engedték meg, hogy panaszukat a kormányfőnek előadják. A tömeg összeültözött a rendőrökkel, két rendőri felügyelőt alatt álló házat felgyújtott; a bennük lakó leányokat petróleummal leöntötték és meggyújtották. **Eddig tizenhat leányt égettek meg.** A városban kihirdették a státériumot.

— **Házasságok.** **Dr. Propper Miksa** kunfélegyházi gyakorló orvos eljegyezte **Grünfeld Bella** kisasszonyt, özvegy **Grünfeld J. P.**-né leányát.

Neumann Fülöp tiszta-polgári kereskedő eljegyezte **Kravovics Paula** kisasszonyt Miskolcra.

Fischer Jákó, szabadkai ügyvéd, eljegyezte **Szegeden Popper Aranka** kisasszonyt.

Budai Sándor, az **Unio** cs. kir. szab. vas és bádoggár részvénytársaság hivatalnok, pünkösdi vasárnapján tartotta eljegyzését **Veisz Vilma** kisasszonnyal, **Veisz V.** Mór leányával Veszprémben.

— **Verekedés egy tanítógyűlésen.** A csanádmezei tanítógyűlés választmányja botránnyal ülést tartott tegnapi Makón. **Strausz Gyula** elnök ugyanis — mint tudósítónk jelenti — tárgyalás közben a választmány egyik tagját, aki a kitörni készülő vihar elől félre akart vonulni, **hába vágta.** Mikor a bántalmazott tanító az eljárás főlött csodálkozását fejezte ki, az elnök rárohant és agya-főbe verte. A makóiak nagyon restellik a tanító urak viselkedését.

— **Tolunk!** Ha még egyszer valamelyik házról a hír terjed el, hogy eltölik, isten bizony komolyan megharagszunk. Már egyszer mondtuk, hogy azok a házeltöl építések valószínűleg ama különbözőből élnek, amennyivel a házeltölés a lebontásnál olcsóbb — *volna*. De hát ugylátszik jól megélnék belőle. Most megint ajánlatot adtak be, még pedig a Mester-utcai elemi iskola eltölésére vonatkozólag. A tanács mai ülésén elvben hozzájárult az épület eltöléséhez. Mint a jól ismert **Reb Menáka** Cieszebeiser mondaná a Borsszem Jankóban — akkor üsd meg te a főnyereményt, amikor a Mester-utcai iskolát eltölik. . .

— **Jóteköny harás.** A **Fővárosi Szegény Gyermekert-Egylet** nyilvánosságra jutott panamája nyomán a fővárosi jóteköny egyletek egész sorozata ellen indult meg a vizsgálat, a budapesti büntető-törvényesek legújabb hozott vádhatározatával egy pár korábban szervezett jótekönyegyi egyesületeiről rántja le a leplet. Az **Első magyar általános női betegsegélyező egyesület** és **jótekönyegyi kör** cím alatt jótekönyegyi egyesület létesült a fővárosban, amelyeket **Agnelli Béla** szolnoki születésű, ötvenéves foglalkozás nélküli egyén, meg a felesége, született **Iloszky Gizella** alakítottak. Az egyesület ellen néhány évi fennállás után, amikor már a házaspár fényes házat tartott, panaszok merültek fel. A VII. kerületi előjáróság részéről **Rábai István** számtisztet bízták meg a számadások átvizsgálásával, aki 1896. február 3-án részletes jelentést tett a vizsgálat eredményéről s a jelentés alapján a két egyesület ügyét a lefoglalt könyvekkel és irományokkal együtt a budapesti kir. ügyészséghez tették át. A királyi ügyészségnél és a büntető törvényeséknél három esztendő múlva került a sor a vádhatározat meghozatalára. A belügyminiszter az egyesületeket feloszlatta s elrendelte a megmaradt és a **Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál** elhelyezett **tízszázharminczár forint** egyleti vagyonnak a tagok közt való szétosztását. A felosztásnak azonban utját vágta a pénztintező tagadó határozata, mely szerint **Agnelliék** a pénzt fenntartással helyezték el az intézetnél és így az csak maguknak a fenntartóknak vagy törvényes utódaiknak adható ki, míg a hatóság csak csupán bírói feloldás alapján fizethető ki. A hatóság kénytelen volt a pénztintezővel szemben keresetet indítani. A vádhatározat indokai szerint a lefoglalt jegyzőkönyvből megállapítható, hogy mind a két korábbi egyesület **Agnelli és neje** kezdeményezésére jött létre, akik maguknak az alakulásnál a jelenlevők meg nem nevezésével felvett jegyzőkönyvben szabad rendelkezési jogot biztosítottak. Három évi működésük eredménye mindkét egyesületnél az, hogy a betegsegélyező egyletnél az általuk kimutatott 29,000 frt jövedelemből csak 8000 frtot fordítottak alapszabályszerű célokra s 21,000 frtot **önöz céljaikra** használtak fel, a feltüntetett 29,000 frt jövedelmet meghaladó, 11,000 frt el nem számolt **tényleges bevételt** pedig egyszerűen **eltulajdonítottak**; a jótekönyegyi körnél 19,005 frt bevételből csak 11,000 frtot fordítottak alapszabályszerű célokra, 8000 frtot **saját céljaikra** használtak fel, az általuk kimutatott 19,000 frt bevételt meghaladó, el nem számolt 7661 frt 31 krt pedig szintén **eltulajdonították**. A két egyletnél tehát összesen **negyvenháromezer forint** körüli összeget vontak el alapszabályszerű rendeltetésétől.

— **Kofák kisorsolása.** A főváros, tetszik tudni, vásárcsarnokot építtetett a Károlykaszárnya lovárdájában. A csarnokban összesen száz hely van, amelyre már eddig nyolcszáz kérvény érkezett a fővárosi tanáshoz. És mit tett a tanács? Belátta, hogy a protekció esuf dolog, és kijelentette, hogy a száz helyet **sorshuzás** útján fogja kiosztani. Tehát jól figyeljünk: **nincs protekció, ugy-e?** Most jön a java. A sorsolásnál **előnyt** adnak azoknak, akik a központi vásárcsarnokból akarnak eltávolítani, mert a központi csarnokban ekképpen megüresedő helyeket részben a nagykereskedelem, részben a három hatóság közvetítő részére tartanak meg. — Van előny, tehát mégis van protekció. A nagykereskedelem előnyben részesül a kicsi rovására. Ez az első eset, amelynél **ugy nincs protekció, hogy — van.**

— **Életunt fiatalember.** A Rókus-kórházban egy tizenéves gyermekber vivőmú a halállal; az éjjel a Kálvária-tér 9-ik számú ház előtt mellbe lötte magát. Az életunt fiatalember **Fáncsy Rezső**, legutóbb egy bizományi irodában irnokoskodott. Két éve, hogy ne legyen szegény édes apja terhére, néhány forinttal a zsebében valahogy kijutott Afrikába. Tunisban belépett a gyarmatosító intézetbe, de innét csakhamar kizárták, mert elfogyott a pénze és nem tudott tandíjat fizetni. Minden keresetforrás nélkül nem maradhatott tovább Tunisban, végre egy hajón beállt szakácsnak és így eljutott Maltába. Itt sem boldogult, nem jutott semmi munkához sem, ezért az osztrák-magyar konzulhoz fordult, hogy adjon neki valami utiköltséget. A konzul husz forinttal kiszigetette a szegény fiút, aki a

husz forintról váltott állított ki. Januárban hazakerült és szülőit a legnagyobb nyomorúságban találta. Azóta irnokoskodott. A mult héten fölszólítást kapott a máltai osztrák-magyar konzultól, hogy fizesse meg a husz forintot, különben árverés útján hajtják majd be a szülőin a kölcsönt. A fiu reménytelenül szeretett, a sok keserűség együtt adta kezébe a fogycert.

— **Az idő.** Az országos meteorologiai intézet jelentése szerint május 25-én az idő a következő volt: Az eső kiterjedés tekintetében megnövekedett, csak Erdély egyes vidékeit hagyta érintetlenül. A nyugati megyékben és a délvidéken helyenkint erős záporok voltak, azonkívül az Alföldön zivatarokat is jelentenek. Nagylakon és Versecen romboló vihar volt, az utóbbi helyen jégesővel, mely körülbelül 1000 hold területen nagy kárt tett. A hőmérséklet normális.

— **Ös-Budavár.** A négy *Madcaps* leány, akik tegnap a *Géza-gimnázium* című operettben Ös-Budavára Corvin-téri színpadján felléptek, eredeti japan táncokkal meghódították a közönséget. Az igazgatóság ennek következtében megismételteti ma ezt a táncszámat.

(x) **A osz és kövszvényes betegségek** néhány nap alatt biztosan meggyógyíthatók a Zoltán-féle kecskés használatával. Üvege egy forint. Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárban (Budapest, V. ker., Nagy-Korona-utca 23.)

(x) **Belák István** Budapestről, Rottenbiller-utca 4. sz., bérmentve küld 4 1/2 klg. portoricocokvét 5 frt 80 krért.

(x) **Szerencsenap** lesz a június 15-ike 12.000 ember számára. E napon tartják meg ugyanis a közös katonai játékokon célokat szant XX. cs. kir. államsorsjáték húzását, melynél a 200.000 koronára rugó főnyereményen kívül még 12.727 tekintélyos nyereményt buznak ki készpénzben. E mellett egy sorsjegy ára csak 2 forint. A játékoncélú államsorsjáték Ausztria-Magyarországon nagyon hamar meghonosodott, miután a játékosok nagyon kedvezőek és a nyeremények pontos kifizetéséért az állam a legteljesebb garanciát nyújtja. Ezenkívül a sorsjegy tulajdonosoknak megvan az az öntudata, hogy játékoncélhoz járult hozzá.

Castelar meghalt.

Budapest, május 25.

Az utolsó idealista halt el a politikusok közül, az utolsó ékesszavu rhetor a szónokok közül, az utolsó igazi demokrata a republikánusok közül. A világ egy nagy férfiaval, Spanyolország egy lángoló szívű honfival, az emberiség egy igazi emberrel lett szegényebb. Nemes alakja nem fog többé tartalmat adni a spanyol republikanizmusnak és demokraciának, ékes szava nem szerkenti többé az ellanyhult lelkeket, remek tolla nem lelkesíti többé a rajongókat; a százados birtokok elvesztése miatt gyászba borult Spanyolország bánata még sötétebbé lön: Castelart nem számíthatja többé fia közé. Régóta nem volt ő már az akció embere; de szavai, tettei elevenen, biztatóan és buzdítóan maradtak meg a lelkiismeretekben és egyhamar nem is fognak belőlök elenyészni.

Madridból jelentette ma egy távirat, hogy Castelar ismét súlyosan megbetegedett. A veterán politikus tudvalevőleg nemrég veszedelmes beteg volt, de szívós szervezete csakhamar kiheverte ezt a bajt. A mostani betegsége súlyosabb természetű volt. Gyorsan végzett a hatvanhét éves emberrel; éjjel jött a második távirat: — Castelar Emil ma meghalt.

Castelar Emil Cadixban született 1832. szeptember 8-ikán. A madridi egyetemen jogot, filozófiát és irodalomtörténetet tanult. Ambár inkább az irodalom és a történelem iránt érzett nagyobb hajlamot, mégis már fiatal korában kivette a maga részét Spanyolország politikájából. Több demokratikus lapnak volt a munkatársa, 1864-ben megindította a *La Democracia* című lapot, amelyben a Bourbonok uralma és a szocializmus ellen harcolt. A madridi egyetemen a történelem és filozófia tanára lett. Mint a **corles** tagja lényegével, elragadó szónoki erejével küzdött republikánus elvei mellett. A kormány ellen intézett heves támadásai miatt 1865-ben elmozdították tanári állásától. 1866-ban részt vett a madridi forradalomban és menekülnie kellett, amikor *in contumaciam* halálra ítélték. Az 1868-iki szeptemberi forradalom alkalmából Castelar visszatért Spanyolországba, ahol valamennyi román népet szövetkezésre akart bírni. 1873-ban külügyminiszter lett és így a republikánusok megvalósíthaták eszményüket, a szövetségi köztársaságot. Mikor a cortes elnökének választották meg, a hadsereg fegyelmének szigorítását követelte. 1873-ban a végrehajtó hatalom elnökévé választották meg és rendkívüli diktátóri hatalommal ruházták föl. Ebben a minőségében erélyesen harcolt a karlisták és a federalisták ellen. Mivel hazája érdekében tartva szem előtt összeütközött saját elveivel is, a republikánusok elvei föladásával vádolták, lezavarták egy indítványát, mire ő 1874-ben lemondott, visszavonult a politikai élettől és a külföldön tartózkodott. XII. Alfonz alatt ismét bevalasztották a cortesbe, ahol a mérsékelt köztársaságiaknak volt a vezére. Az általános szavazatjog, a sajtó- és a vallásszabadság, a polgári házasság mellett folyton agitált.

1893-ban végleg visszavonult a politikai élettől. Nemesak mint politikus és szónok, hanem mint író, történész és bölcselet is kiváló helyet foglalt el hazájában.

Madrid, május 25.

Castelar halála egész Spanyolországban élénk megindulást keltett. A régens-királyné és a kormány részvételűek fejezték ki az elhunyt családjának. A holttestet szombaton este hozzák Madridba, hol a képviselőház helyiségeiben gyászakópólat rendeztek be. A köztársasági képviselők nagy gyászintézetet szándékoznak rendezni.

Ida hercegasszony és Friedländerné.

(Sulkovsky herceg pórei.)

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, május 25.

A mikor Feistritzben jártam, pusztlásban találtam a Sulkovsky-várkastélyt. A szürke falak között még ott látni a hajdani pompa nyomait, a fenyőfák között a szelid özikék hiába várják gazdájukat, hogy simogassa őket és az ormozatra nem buzzák föl a zászlót, annak jeléül, hogy *Sulkovsky* Mária József herceg otthon tartózkodik. El van hagyatva minden, csak egy helyütt látszik meg a nyoma a szeretet gondoskodásának...

— Itt pihen *Vecseghy* Lujza, melléje fogják eltemetni *Sulkovsky* herceget, — mondá vezetőm. — Így rendelkezett.

Egy kis kápolnában álltunk; előttünk egy gyönyörű marványoszarkofag, amely a potsdami Lujza-síremlék mintájára készült. Csukott szemmel, nyugodtan pihen a márványhölgy, nemes arcóle, gyönyörű keze, amely imára kulcsolódik, a ruha klasszikus redőzete valami meleg, élő fényt kap a nap-sugártól. Ez a hajdani kis kóristánó, akinek síremléke vagy százezer forintba került, — és ez a kis kéz, amely most klasszikus márványmintául szolgál, lorgnont forgatott, amikor utóljára láttam a bécsi Carl-színház egy első emeleti pásoyában.

És néhány közönséges számla-pör, amely most folyik részben magyar, részben osztrák bíróság előtt, eszembe juttatja szenzációs regényét.

Sulkovsky Maria József herceget a tébolydába záratta felesége, aki mint leány *Jäger* Ida családi neve alatt színésznő volt. Az internálás 1883. május 20-ikán történt.

Ezen a napon gyanútlanul látogatta meg az excentrikus, durgazdag főúr kedvesét, *Vecseghy* Lujzát Bécsben *Am Peteren* levő gyönyörű lakásában. Mikor a detektívek és az orvosok magukkal vitték a herceget, *Vecseghy* Lujza bízta: — Kimentek!

És be is tartotta a szavát. Először is fölkereste *Sulkovska-Jäger* Ida hercegasszonyt, és zokogva kérte, hogy mentse ki férjét az örüle házából, ahová nem való. A hercegasszony visszautasította.

Most elhatározta, hogy mindazonon megszökteti a dőblingi börtönből kedvesét. És most lép a színpadra az a hölgy, aki jelenleg perelni kénytelen a herceget.

Vecseghy Lujza fölkereste egy régi barátóját, *Friedländer*nét, akivel együtt nevelkedett az orsolyások zárdájában. Ez a hölgy hosszabb vonakodás után ráállt, hogy barátójának a herceg megszöktetésében segítkezést nyújt. A herceg, amikor a két asszonyt meglátogatta, a következő ígéretet tette: — 150.000 forintot ígérk arra a célra, hogy a két ápolómat megvesztegessék és a költségeket fedezhessék.

Az első szökési kísérlet nem sikerült; az intézetben figyelmesek lettek arra a két hölgyre, akik mélyen lefátyolozva sétáltak föl-alá a park rácsozata előtt, miáltal folyton szemmel tartották az ablakokat. Az igazgatóság éjjel detektívekkel őriztette a tébolydát.

1889. május 8-án végre sikerült a szökés és *Sulkovsky* József herceg hat évi szenvedés után szabad emberként ült a robogó fiakkerben. A szökés ekként történt meg:

A mondott napon háromnegyed kettőkor *Friedländer*né a *Hotel Union* előtt a *Währinger-strasse*ben fiakkerbe ült és a dőblinzi tébolyda grinzingi kapuja

elő hajtott. *Vecseghy* Lujza az alatt az idő alatt az igazolatólajuldozva várta a történendőket *Friedländer*ék lakásán. Negyed négy órakor a grinzingi kapuból fedetlen fölvel rohant ki *Sulkovsky* herceg, beugrott a kocsiába, amely örült vágatásban tartott *Friedländer*ék lakása felé.

Most még Bécsből és az osztrák területekről kellett megmenekülni. A herceg egészen elvesztette önmagát és olyan volt, mint a gyermek.

— Engedje meg, — rimánkodott *Friedländer*né férjének, — hogy felesége Lujzával együtt a határon át is kísérem engem. Gavalléri szávamra mondom, hogy fedjelmileg lesznek hálás.

— Mit csinálók a négy gyerekkel?! — szabadkozott az, s végre engedett a rimánkodásnak és az ígéreteknek.

Hat órakor este a két nő társaságában fiakkeron Badenbe ment: onnan egy más fiakkeron Vöslaba, a honnét este tizkor a „bumli“ második osztályában Selzthalon át *Reichenhall*ba és Zürichbe utaztak.

A herceg szabad volt; de *Friedländer*né nem térhetett vissza Bécsbe, ahol időközben a két ápolót elfogták, az asszonyok ellen pedig körözölvelet adtak ki. Csak miután később a legfelsőbb fórum a két ápoló ügyében hozott ítéletet megsemmisítette és a körözést visszavonta, térhetett vissza *Friedländer*né Bécsbe.

Időközben a herceg porosz alattvaló lett, a bonni bíróság megszüntette kiskorúságát, *Vecseghy* Lujza meghalt és *Friedländer*né még mindig nem kapta meg a 150.000 forintból reá eső ötödörzst, a 30.000 forintot. *Tagányi* István aradi ügyvéd, a herceg jószágigazgatója ugyan kiutalványozott költségeinek fedezésére 3000 forintot, de a honoráriumot nem fizethette ki a herceg beleegyezése nélkül. Ez meg időközben, mint gróf *Luna*, békesség nélkül és örökös félelemben, hogy ismét tébolydába zárják, városból városba, országból országba menekült és így nem kézbesíthették neki az idézést.

Ez most végre sikerült és körülbelül tíz év multán a jövő héten fogja csak eldönthetni a bíróság, hogy tartozik-e a szökítésért a herceg fizetni *Friedländer*nének az akkori ígért értelmében.

Még számos pöre van ezenkívül a hercegnek, — a legtöbbjének az anyagát feleségével való viszálykodása okozta.

Az egyik egy toalett-számlán fordul meg. A hercegasszony t. i. 1887—91-ig toalett-cikkekért egy 20.000 forintos adósságot kontrahált valami bécsi cégnél. Ebben az időben még gondnoka volt és el nem vált felesége a hercegnek a hajdani színésznő.

A bíróság ugy határozott, hogy *Sulkovsky* herceg köteles felesége számláját kiegyenlíteni.

Ez a regény vége: a herceg kifizeti a toalett-számláját annak az asszonynak, aki őt a tébolydába záratta, — megmentője pedig aligha fog tőle csak egy garast is látni.

Nyíltér.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmát, sem alakjäär nem felelős a szerkesztőség.)

FŐVÁROS.

(*) **A Rókus-kórház lebontása.** A Rókus-kórház legkésőbb három esztendő mulva eltűnik a Kerepesi-útról. Helyette a Hajtsár-úton építenek nagy kórházat, amelynek építését még az idén megkezdik. Tudvalevő dolog, hogy a budapesti egyetem második számú sebészeti klinikája jelenleg szintén a Rókus-kórházban van elhelyezve és az államkincstár és a főváros közt kötött szerződés értelmében csak addig maradhat ott, amíg a főváros törvényhatósága el nem rendeli a Rókus-épületének lebontását. Ez a körülmény arra indította a közoktatási kormányt, hogy idején gondoskodjék az egyetem számára új második sebészeti klinika építéséről. Az új klinika a Baross-utca és Szentkirályi-utca sarkán épül s százharminc ágyra lesz berendezve.

(*) **A fertőtlenítő kocsik hidvámja.** A pénzügyminiszter megengedte, hogy a dunai hidakon a főváros fertőtlenítő intézetének kocsijai hidvám fizetése nélkül közlekedjenek.

(*) **Adókvetés.** A fővárosi adókvető-bizottságok folyó hó 26-ikán (pénteken) a következő új helyrajzszámú házakban összeirt adókötelesekre vonatkozó III. osztályú keresetadó-javaslatokat fogják tárgyalni, ugymint: az I. ker. krisztinavárosi 659—1—44/a—13—731-ig; a II. ker. vizivárosi 2375—2387-ig; a IV. ker. a 134—156-ig; az V. ker. az első bizottság a 646—649; a második bizottság 876—880-ig; a VI. ker. az első bizottság 3614—2623-ig; a VI. ker. második bizottsága az 1732—1749/11-ig; a VII. ker. első bizottsága a 4766—4776-ig; a VII. ker. második bizottsága a 2626/a—2669-ig; a VIII. ker. első bizottsága az 5444—5469; a VIII. ker. második bizottsága 6367—6391; a IX. ker. a 8762—8773-ig; a X. ker. a kőbányai 7341—7351 házszámig.

A főváros közgyűlése.

Budapest, május 25.

A lípómezei villamos vasut ma is munkát adott a közgyűlésnek. A napirend előtt dr. Szalai Mihály azt indítványozta, hogy a vasut összes ügyeit hagyják függőben addig, amíg a végleges döntés meg nem történik. Ez indítvány kapcsán hosszabb vita támadt, amelyben báró Kaas Ivor nyilatkozott csak a halasztás mellett, míg Heltai, Halmos polgármester, Kasics és Vosics tanácsos azt hangoztatták, hogy legfeljebb a csalogány-utcai kisajátításokat kell függőben hagyni.

Szalai aztán oda módosította az indítványát, hogy csak azokra a vonalrészekre ejtsék el most a tárgyalást, amelyekre nézve a függőben tartást a közgyűlés is kimondotta tegnap. A közgyűlés ehhez hozzájárult s kimondotta hogy azokra a telkekre, amelyek tekintetében a tulajdonosokkal egyezség nem történt, kéri fogja a kisajátítási jogot és illetőleg a kisajátítási eljárást. Hogy a közüti vaspálya-társaság mennyivel járul a kisajátítási költségekhez, az iránt — Heltai Ferenc felhívására — Vosics Károly tanácsos kijelentette, hogy tárgyalása lesz a vasúttársasággal, amelyen különben kijelentette, hogy határozott választ csak akkor adhat a hozzájárulás tekintetében, ha a csalogány-utcai tracc véglegesen meg lesz állapítva.

A közgyűlés felhívja a tanácsot, hogy majd a Csalogány-utcai rész kisajátítása iránt is tegye meg az előterjesztést.

Mint hogy a fővárosnak az árvíz ellen való megvédése országos érdekű dolog (ezt az 1870. X. t. c. is elismeri), a tisztí ügyészség azt javasolja, hogy a budapesti Dunapart fölemelése következtében fölmerült 258.345 forint költségnek megtérítését kérelmezze a főváros a kormánytól. Ehhez ma a közgyűlés hozzájárult.

A honvédmenedékház parancsnoka föllebbezést adott be, amelyben vizdíj törlését s a vízmérőóra eltávolítását kéri. A közgyűlés kegyeltesen módon tett eleget a kívánságnak, de — más módon. Hozzájárult ugyanis ahhoz, hogy ameddig a menedékház a mostani rendeltetése szerint fennáll, a vizdíjakat, a parancsnokság részéről évről-évre beadott kérelem alapján visszaadják az agg honvédek élelmezésének a javítására. A vízmérő óra eltávolítása ennél fogva nem szükséges.

Báró Kaas Ivor a multkor interpellációt intézett a polgármesterhez, egy betegnek a Szent János-kórházról történt kiutasítása ügyében. Mint hogy a közgyűlés a polgármester választát akkor nem vette tudomásul, az ügyet ma napirendre tűzték. Viola Imre tanácsos, mint az ügy előadója föllemlítette, hogy dr. Gyurman, a kórháznak az interpellációban említett orvosa, időközben vizsgálatot kért önmaga ellen s a polgármester azt el is rendelte. Báró Kaas Ivor és Kasics Péter felszólalása után, a közgyűlés tudomásul vette a vizsgálat megindításáról szóló jelentést.

A szülészeti poliklinika részére egy évi segélyként megszavaztak ezer forintot.

A tanács, a Szent János-kórházi bizottsággal egyetértéssel, azt javasolja, hogy a Szent Margit-kórházban szüntessék meg a nőgyógyászati fiók-osztályt s azt a tüdővész betegek elkülönítésére használják föl. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát és hozzájárult ahhoz is, hogy a farkasréti temetőben árkaos sírboltokat építsenek.

Az Erzsébet királyné szobrának elhelyezése ügyében alakítandó bizottságba a közgyűlés a főváros képviselőitől kiküldötte Halmos János polgármestert, Rózsavölgyi Gyula alpolgármestert, Kun Gyula tanácsost, Heuffel Adolf középítési igazgatót s Országh Sándor és Czizler Győző bizottsági tagokat. A budai állandó színház telke dolgában a tanács javaslatához képest felfüggesztették a tárgyalásokat a belügyminiszteri leirat megérkezéig.

Nagy vita volt az erzsébetvárosi új templom orgonája miatt Légrády Károly, Dezsényi József és Thék Endre felszólaltak az ellen, hogy a tanács a szakbizottság ajánlatának mellőzésével a Rieger testvérek osztrák cég ajánlatát fogadta el. Országh Sándor és fia orgonagyárosok megfélembrezték a tanács e határozatát, amelyet ma Halmos polgármester azzal védelmezett, hogy Riegerék ajánlata sokkal olcsóbb volt mint a magyar cégé. A köz-

gyűlés, igen helyesen, a tanács javaslatát mellőzve Légrády Károly indítványát fogadta el és ehhez képest az Országh-céget bízta meg az orgona építésével, de az orgona árát csak akkor fizetik ki, ha a szakértők kifogástalannak fogják találni.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Carmen.** Az Operaházban ma este zsúfolt ház előtt *Carmen* került színre, amelynek címszerepét kitűnő vendégünk, Arnoldson Sigrid asszony énekelte. Annak, aki ebben a szerepben nálunk nagy sikert akar aratni, sokat kell nyujtania, mert közönségünket a mi *Carmen*ünknek, *Ábrányin-Wein* Margitnak tökéletes alakítása kényeztette el. Nos, a vad spanyol leány exotikus bűbája egyáltalán nem felel meg a mi kitűnő vendégművésznőnk hűvösebb természetének és bár sok finom momentumot találtunk alakításában, a közönséget távolról se tudta úgy elragadni, mint *Ábrányin-Wein* Margit. — *Szirovatknak*, a másik vendégnek, aki *Don José*t énekelte, szerencsétlen estje volt. Az egyetlen udvariasság, amelyet vele szemben tanusíthatunk, az, ha fölteszük, hogy indiszpozícióval küzdött. — *Beck*, akinek Escamillo énekrése mély, művészi intelligenciájával, sikerrel felelt meg a szerepnek; igazán megérdemelt tapsot aratott *Rotter* Gizella, aki nagyon szépen énekelte el a harmadik felvonásbeli áriáját; pompás *Zuniga* volt *Kornai*. Sok örömmel halljuk *Berts* Mimi egészséges drámai hangját, amely a legerősebb ensembleben is érvényesül. A balletben föltűnt *Balogh* Szidi poetikus táncával.

** **A Vigszínház esteli főpróbája.** A *Vigszínház*ban ma este nem volt rendes előadás, hanem helyette *Catulle Mendès* és *Jules Bruval* zenés némajátékának, a „*Chand d'habits*”-nak (A házaló), valamint a *Heltai-Makai*-féle kis egyfelvonásos apróságának, A királyné apródjának a jelmezes főpróbáját tartották meg. A nézőtér egy igazi premió benyomását keltette. A páholyokat és a parkett tömött padsorait a *Vigszínház* vezetősége által meghívott közönség foglalta el: az irodalom és a napisajtó kitűnőségei, neves emberei s a minorum gentium csaknem teljes számban. A jelenvolt hölgyközönség is a család, az ismeretség, a barátság, vagy a — szívbéli érzések jogán szintén az irodalmi világhoz tartozott. Az est legnagyobb érdeklődése természetesen *Séverin* felé fordult s mindenki kíváncsian várta a „*Chand d'habits*” megkezdését. Előbb azonban a *Heltai-Makai*-féle apróság pergett le olyan auspiciumok közt, amelyek a holnapi sikerre engednek következtetni. *Séverin*ről és *Pierrotjáról* sem szólnak ma, nem akárvan visszaélni a vendégjoggal, amelyben a *Vigszínház* részéről ma részünk volt. Csak annyit jegyünk meg, hogy a némajáték egyes képeinek a végével sürű taps szólt a francia művészek. Az érdekes bemutató holnap este lesz.

** **Műsorváltozás a Magyar Színházban.** Miss Marie Halton hirtelen közbejött betegsége miatt a művésznőnek négy estére tervezett vendégjátéka elmaradt s ma este a *Gésák* került színre L. Komáromi Mariskával Mimóza szerepében. Holnap, pénteken *Egyiptom gyönygét*, szombaton az *Operabált* és vasárnap este ismét a *Gésák*at adják elő.

** **Egy primadonna balesete.** A lipcei *Neues Theaterben* *Osborne* Adrienne kisasszony, mint vendég, *Carmen* címszerepét énekelte a napokban. Mikor a második felvonásban a híres Havanera-áriára került a sor, a művésznő belekezdett az áriába, de alig pár pillanat múlva eszméletét veszítve, terült végig a színpadon. A művésznőt hazaszállították a lakására, ahol nemsokára magához tért. A *Carmen* előadása természetesen abbamaradt s helyette hirtelenben a *Cár és ács* című operát rántották elő.

** **Házi hangverseny.** A *Telefon* Hírműködő Holnap (pénteken) este fényes házi hangversenyt rendez előfizetői szórakoztatására. A hangversenyben ének- és zeneszámok előadásával, meg felolvasással közreműködnek: *Lichtenstein* Dóra, *H. Fükovics* Aranka, *Somlóné Vadnay* Vilma, *Kertész* Ödön, *Nádpataky* Sándor, *Neg* Bernát, *Péntek* Ferenc, *Zsigmond* Mihály. Kezdeté fél 9 órakor lesz. Utána 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon.

A királyné apródja.

— Szerzők a darabjukról. —

1. *Ha a darab sikerül.*

Az egész darabot én irtam.

Heltai Jenő.

Az egész darabot én irtam.

Makai Emil.

2. *Ha a darab megbukik.*

Az egész darabot Makai irta.

Heltai.

Az egész darabot Heltai irta.

Makai.

„Harc az egész vonalon!”

— Kury Klára háboruja. —

Budapest, május 25.

Kury Klára, a *Népszínház* primadonnája csakugyan megfogadta nagyváradi ügyvéde tanácsát és megindította a harcot az — egész vonalon. Mikor erről a táviratról első ízben tettünk említést, mindjárt megjegyeztük, hogy értelme kissé homályosnak tetszik előttünk s nem tudjuk, hogy mit jelent az, hogy a *Népszínház* primadonnája az egész vonalon indítsa meg a háborút. Hiszen egy színházi primadonna nem hadvezető tábornok, aki hadtestet kommandíroz s ha stratégiai szempontból elérkezettnek látja az időpontot, támadást intéz — az egész vonalon.

Most azonban már értjük a rejtelmes mondást. Kury Klára nemcsak direktorának támad neki, hanem — amint ő magában kiokumálta — neki támad a *Népszínház*nak, a repertoirejának, a művészi hitelének, az anyagi érdekeinek, az egész fennállásának s mindez által neki támad magának a közönségnek is.

Hát ehhez már nekünk is lesz egy kis hozzájárulásunk!

Mindaddig, amíg ez a hadakozás a primadonna öltözőjének és az igazgató irodájának a határai közé szorított, mosolyogva néztük ezt a kis háborúságot, mint ahogy az effajta kulissza-perpatvarkodást minden tapasztalt színházi ember nézni szokta, — de ma este ez a háborúság kicsapott a nézőtérre és belevont a körbe előttünk igen becses, megvédelmezni valónak tartott művészi és kulturális érdekeket, s ez az oka, hogy mi sem nézünk többé félvállról Kury kisasszony hadakozását.

Tulságosan komolyan azonban, — már meg fog bocsatani a t. primadonna, — ma sem vesszük nagyhangu fenyegetőzését. Isten ments! Ebben a pillanatban még az a hitünk, hogy fel fog ocsudni a nagyzásnak abból a hóbertorból, amelylyel azt hiteti el magával, hogy ő nélkül a *Népszínház* nem tud elleni. Allos jam vidi ventos! Nagyobb primadonnákat is láttunk már eltűnni a színházak látóhatárától, a nélkül, hogy ezeknek a színházaknak valami nagyobb bajuk lett volna.

Kury kisasszonynak is lesz alkalma ezt a maga személyére nézve tapasztalni, — feltéve, hogy most, az ugynevezett tizenkettedik órában, amikor még alkalma és módja van rá, felocsudik önhitt álmából és lelohasztja harci kedvét, nem színházi és saját intriguakra fogja fecsérelni idejét, hanem igazi művészbecsülettel neki lát magasabb, művésznői hivatásának és hátsó gondolat nélkül fogja szolgálni azt a műintézetet, amely neki huszoneg ezer forint fizetést ad az esztendő tiz hónapjára.

Ha nem fogadja meg ezt a jóakaratu tanácsunkat, meg mérünk neki jósolni egyet: azt, hogy ebben a háborúban nem ő lesz a győztes.

Mihelyest a kérdés így lesz felállítva: a *Népszínház*-e, vagy Kury Klára? — akkor a felelet csak egy lehet:

— Minden primadonna ellenében győzni kell a színháznak!

Mert a *Népszínház* elvégre egy negyedszázados műintézet, Kury Klára pedig mindössze nem több egy primadonnánál!

Hivatalos kommunikék.

A *Népszínház*ban ma este nem volt előadás. Ennek okát a következő hivatalos népszínházi kommuniké adta tudunkra:

A *Népszínház*ban ma este *Audran* operettjének *Toledának* második előadása volt hirdetve; ez előadás azonban nem lehetett megtartani, mert Kury Klára az előadás megkezdése előtt tíz perccel rosszulletet jelentvén, a színházból eltávozott. A színház személyzete együtt lévén s *Blaha* Lujza asszony is a lemondás hírére a színházban megjelenvén s közreműködését fölajánlván, más darabot elő lehetett volna adni. De miután a lemondás közvetlen az előadás megkezdése előtt 10 perccel történt, a dekoráció kicserélése s a személyzetnek újra öltözködése annyi időt vett volna igénybe, hogy az előadást 9 óra előtt megkezdzeni nem lehetett volna, ennél fogva *Szirmai* Imre kijelentette a közönségnek, hogy Kury gyengélkedése folytán nem lesz előadás s a jegyeket a pénztár visszaválta. Holnap a *Toleda* helyett *Gerő* Károly énekes bohózata, a *Próbaházasság* kerül színre. A *Népszínház* egyik orvosát, dr. Fodor Oskárt Kury Klára magához hívatta, de az orvos, mint alábbi jelentéséből kitűnik, semmi oly bajt nem konstátált a művésznőn, amely a lemondást igazolhatta volna. A *Népszínház* igazgatója a színház másik orvosát, dr. Hoffmann Péter asszisztentist is elküldötte a művésznőhöz, akinek azonban, mint alábbi jelentéséből kitűnik, a művésznő orvosi felülvizsgálatát megtagadták. A *Népszínház* két orvosának jelentése a következők hangzik:

(Orvosi jelentések.)

I.

Küry Klára k. a. a Népszínház tagja a mai napon május 25-én este az előadás megkezdése előtt 15 perccel öltözőjébe kikerített amaz értesítéssel, hogy szédülése van. Az öltözőben megjelenvén, a kisasszony csipőjének fájdmalmáról panaszokodott s kijelentette, hogy az előadásban részt nem vehet és az előadás megkezdése előtt tíz perccel a színházból eltávozott és kísérőretemben lakására hajtattott. Már a színház öltözőjében kijelentettem a kisasszonynak, hogy semmi oly bajt nem vagyok képes rajta konstatálni, amivel az előadásban való részvétel megtagadását indokolhatná. A lakásban pedig alapos orvosi vizsgálat után konstatáltam ugyanazt. A kisasszony egészségi állapota normális; hőmérséke 36,8, pulzusa rendes. Szubjektíve a balcsipő izületének fájdmalmáról panaszokodott, de ezt objektíve nem konstatálhattam. Mindezeknél fogva semminemű orvosi rendelést nem találtam szükségesnek.

Budapest, 1899. május 25.

Dr. Fodor Oszkár,
a Népszínház orvosa.

II.

Ezennel van szerencsém jelenteni, hogy Porzolt Kálmán népszínházi igazgató megbízása folytán a mai napon, május 25-én, csütörtökön este 8 óra 40 perckor Küry Klára népszínházi tag lakásán megjelentem, hogy mint a Népszínház hivatalos orvosa, egészségi állapotát felülvizsgáljam. A lakásban Küry Klára édes anyja fogadott, de miután hivatalos küldetésem célját, az orvosi vizsgálatot bejelentettem, a leányához való beocsátást megtagadta.

Budapest, 1899. május 25., este 9 órakor.

Dr. Hoffmann Péter tanársegéd,
a Népszínház orvosa.

Ami a Népszínházban történt.

Küry Klára azokon az estéken, amelyeken játszik, félhétkor szokott öltözőjében megjelenni. Ma este fél órával később, hét órakor jött a színházhoz és hozzá kezdett az öltözködéshez. A primadonna teljesen elkészült öltözködés s készen állott az előadásra, amikor felküldötte öltöztetőnőjét az emeletre dr. Fodor Oszkár színházi orvoshoz.

— Sziveskedjék lefáradni Küry kisasszony öltözőjébe, a kisasszonynak szédülései vannak — jelentette az öltöztetőnő az orvosnak.

Véletlenülből történt, hogy Porzolt Kálmán igazgató is rosszul érezte magát s a színházi orvos éppen nála volt. Az orvos leietett az öltözőbe.

— Szédüléseim vannak, — panaszokodott neki a primadonna.

— Majd adok valami port, mondta erre az orvos.

Miután Küry bevette a port, úgy mondta, hogy még rosszabbul van.

Ez alatt az igazgató irodájának az előszobájában a következő kis jelenet játszódott le. Özvegy Küry Oszkárné, a művésznő édesanyja, be akart menni az igazgatóhoz, de a szolga megállította:

— Kérem, az igazgató ur az imént elájult, rosszul van, nem lehet hozzá bemenni.

— No, ha nem lehet hozzá bemenni, — felelte Küryné, — akkor mondja meg az igazgató urnak, hogy a kisasszony is elájult oda lent és ma nem játszhatik.

Ezzel igazgatón lerohant az öltözőbe.

Ezalatt a primadonna kocsit hozatott és a szomszéd sarkon levő lakására hajtattott a színházi orvossal.

Ez tíz perccel történt az előadás megkezdésére kiszabott idő előtt. Az igazgató akkor érkezett le a színpadra, mikor Küry már indulóban volt hazafelé. A színpadon nagy volt a fejtelenség. Eleinte azt tervezték, hogy az előadásra kitzűtött Toledad-ot mégis előadják. Küry szerepét a színháznál véletlenül jelen volt Bárdy Gabi mondta volna a szerepből, a saját utcai ruhájában.

Mikor az igazgató ezzel a kívánsággal fordult hozzá, a fiatal primadonna az egész testében reszketni kezdett, annyira megijedt ettől a gondolatától.

— Nem! Nem tehetem! Kinevetnének! Tönkre fenném magamat az egész életemre! — mondta igazgatót fel és alá futkosva a színpadon.

Miután látták, hogy nem bírják rávenni a szokatlanul merész vállalkozásra, letettek a tervről. Egy-egy daraboknál a terve merült fel. A *Betyárvilág*, a *Telen*, az *Édes*. E közben megérkezett Blaha Lujza, aki kész volt arra, hogy játszzék. A rendező azonban, mint ahogy a színház hivatalos kommunikéje utal rá, azt tartotta, hogy a dekorálás és az öltözködés eltartana kilencig, addig pedig nem lehet a közönséget várakoztatni. Elhatározták tehát, hogy a színház nem tart előadást.

Szirmai Imre háromnegyed nyolckor a függöny elé lépett és így szólt:

Nagyérdemű közönség! Küry Klára kisasszony közvetlenül az előadás előtt megbetegedett...

— Hazugság! Nem igaz! — hangzott erre a színház több oldaláról.

Szirmai nyugodtan folytatta jelentését, hogy nem lesz előadás és a jegyek a pénztárnál vissza fognak váltatni.

A felsőbb régiókban erre egy kis vihar tört ki:

— Abcug Küry! Abcug Küry! — kiáltozták.

A parkett és a páholy közönsége meglehetősen nyugodtsággal fogadta a hírt és háromnegyed nyolckor csöndben vonult ki a nézőtérről.

Az új folyamán Küry Klára édes anyja dr. Mihájlóvits Miklósnak, a művésznő rokonának következő orvosi bizonyítványát küldötte el:

Alulírott bizonyítom, miszerint Küry Klára kisasszonyt orvossal megvizsgáltam, nála erős fájdmalmok kísért lumbago (izomrostok repedése s az idegek rongálása) kifejezett képét találtam, melytől különösen mozgásban akadályozza. Tekintve, hogy fentevezett károsodott, az anaemikus ájulást az érzett fájdmalmok különösen elősegítették. A baj gyógyulása 10-12 napot vehet igénybe.

Budapest, 1899. május 25.

Dr. Mihájlóvits Miklós.

A Népszínház igazgatója azonban ezt az orvosi bizonyítványt nem akceptálhatta, miután a Népszínház törvényei szerint csak a Népszínház hivatalos orvosai által kiállított vagy legalább felülvizsgált orvosi bizonyítványok érvényesek.

Az igazgató nyilatkozata.

Porzolt Kálmán igazgató, — kit lapunk egy munkatársa az új folyamán fölkeresett, — körülbelül a következőket jelentette ki az esetre vonatkozólag:

— Huszonhárom esztendeje áll fenn a Népszínház s ez idő alatt még egyetlenegy tag sem követte el azt a figyelemtelenséget a Népszínházzal s annak publikumával szemben, hogy az előadást a megkezdés előtt tíz perccel lemondta volna. Mődomban lett volna talán egy órai késedelemmel az előadást mégis megtartani, de én sokkal jobban tiszteltem a Népszínházat és annak publikumát, semhogy hiányos díszletekkel és jelmezekkel egy hevenyészett előadást tartsak, csupán azért, hogy egy estének jövedelméről ne kelljen lemondanom.

Ezért tartottam kötelességemnek a közönséggel szemben, hogy a jegyek árát visszatérítsem s inkább ne tartsak előadást, semhogy rossz előadást produkálják. Azt az anyagi kárt, amit Küry Klára mai lemondásával s több előbbi lemondásaival a Népszínháznak okozott, alárendelt kérdésnek tartom s ebből a szempontból eddig nem tettem semmiféle lépést s talán ezental sem fogok kártérítési igényvel föllépni. A Népszínház minden tagját s így Küryt is jobban tiszteltem, semhogy ellenök bármit is tennék. Sőt hallgatagon tűröm azt is, hogy egyik-másik tag igaztalanul hangulatot kelt ellenem s a színház ellen a publikumban, vagy a sajtóban.

A színházi rend és a fegyelem fönttartása érdekében azonban ezental is mindenkiel szemben a legteljesebb szigorral fogom alkalmazni a színházi törvényeket, amelyeknek minden tag, még a primadonna is szerződésileg alá van vetve.

Elégé értésemre adták, hogy Küry neheztel, a miért egyik legutóbbi fegyelmi vétsége, hogy ne mondjam, szerződésessége miatt a színházi bíróság ítéletét kikértem s előre megfenyegettek, hogy ez sok pénzembe fog kerülni.

A neheztelésre okot nem adtam s a fenyegetésektől nem félek. Minden tag alá van vetve a színházi bíróságnak, mely ítéletét az igazgató hozzájárulása nélkül függetlenül hozza meg. A tagok maguk itélnek tagtársuk esetleges mulasztásai vagy hibái fölött s a bíróság pénz a Nyugdíjintézet pénztárába jut. A Népszínház minden primadonnája fölött itét már ez a kollégialis bíróság. Küry sem neheztelhet miatta. Amíg én igazgatója leszek a Népszínháznak, olyan tag nem lesz ott, ki a törvényeken kívül állna. Rám nézve is kellemből dolog volna a Népszínház tagjait vírágokkal halmozni el, de végre vannak igazgatói kötelességek is, melyeknek teljesítése rám gyakran kellembelenebb, mint a tagokra.

Hogy köztem és Küry Klára között harez volna, tagadom; mert én sohasem harcoltam ellene; én Küryt még akarom tartani a Népszínháznak nemcsak a Népszínház, hanem Küry érdekében is; én egyebet nem csináltam, mint fölemeltem a fizetését, mikor a legelső szerződésességét (a berlini szerződés aláírását) elkövette. A mai szerződésességé után nem fogom fölemelni.

A szinigazgatásban különben kezdi az ember megszokni, hogy mindenki neheztel rá, mert lehetetlen mindenkinek igényét kielégíteni. De az már igazán fura dolog, hogy az általam is mindig ünnepelet primadonna azért neheztel rám, hogy nem védelmezem meg őt a sajtó igaztalan

támadásai ellen. Hiszen istenem, ha ezt tudnám tenni, akkor legelőször is magamat védelmezném meg néha.

MŰVÉSZET.

□ A Nemzeti Szalon megnyitása. A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatát ma délután egy órakor nyitotta meg ünnepélyesen Wallasics Gyula kultuszminiszter. A tárlaton szép számu előkelő közönség volt jelen, közte Wagner Sándor festőművész, Münchenben élő hirneves hazánkfia is, ki most rokonainál Budapesten időzik. A miniszter pár perccel egy óra előtt érkezett a Szalonba, ahol Hock János fogadta. A miniszter Wagnerrel hosszabban beszélgetett és kérdőzködött a Münchenben élő magyar művészekről. Ezután megkezdte a tárlat megtekintését. Hock János végigkálauzolta a minisztert az egész tárlaton, melyet a miniszter igen alaposan megtekintett. Mindegyik képre volt egy-egy megjegyzése, és általában igen sikerültek tartotta az egész kis tárlatot. A nagybányai festők képeinél megjegyezte:

— Pécsváradot szeretném művészi teleppé átálakítani. Itt legalább alkalmuk volna a festőknek magyaros dolgokat festeni. Nagybányán ugy is csak tót típusokat találnak.

Miután a miniszter Hock Jánosnak kifejezte meglegedését, a tárlat fölött, majdnem egy órai ott időzést után eltávozott.

A művészi izléssel feldíszített helyiséget egész nap igen sokan látogatták és megkezdődött a vásár. Eddig tizenöt képet adtak el és pedig: Katona Nándortól, Grünvald Bélától, Glatz Oszkártól, Rubovits Márktól, kézdi Kovács Lászlótól, Szikszay Ferenctől, Böhm és Ivánovicsotól, Ligetitől, Márkó Ernőtől, Paulik Eriktől, Székely Andortól és két festményt az Üreg Marktól.

□ A Van Dyck-kiállítás. Az Országos Képtárban elhelyezett Aan Dyck-kiállítás még mindig állandó érdeklődés tárgya. A kiállítás azért, nem mint eleinte tervezve volt május végéig, hanem az őszig marad nyitva. Összettel a Van Dyck-kiállítás helyét egy rendkívül érdekes modern metszet-kiállítás foglalja el.

SPORT.

Bécsi nyári löversenyek.

— Első nap. —

Bécs, május 25.

Ma kezdődtek a nyári löversenyek a Freudenauban. Nem oly érdeklődés mellett, mint nálunk. A bécsi jobban szereti az ügétő-versenyeket, nincs is oly meszse tőle, mindjárt a Praterban. Az ügétő-pálya nézőtere mindig zsufolva van, ellenben a Freudenaú, ha csak valami nagy eseménye nincs, kong az ürességtől. Azt a kis publikumot is rendezesen a felrándulni szokott magyarok szaporítják. Ma is egy volt, kevesen voltak künn, pedig elég nagy eseménye volt: az osztrák kancadij.

Az eredménye győgyir volt a bookmakerek fájó sebére. Ki törődik a bookmakerekkel, mondhatnák sokan. De bizony, kell velük törődni. Sajnos, az ő jölétük adja meg a löversenyügynök az egészséges haladást. Mert tegyük fel, hogy Bouvivant győzött volna az Alagi-díjban, Anuska a Kanca-díjban, ma pedig Napfény jött volna be elsőnek: akkor a fogadás horizontját sötét felhő borította volna be. Egy-két bookmaker annyira rosszul lett volna, hogy soha többé nem jelent volna meg a ringben. Napfény elég jó volt nekik Budapesten, most hadd jöjjön más, olyan kedves outsider, mint Loindelle, amelynek ezüstszürke dressze a budapesti Kanca-díjban, a mély talajban nem birt előrejutni. Aztán Szemere Miklós megérdemli, hogy annyi sok malőr után az ő színe is diadalmaskodjék, az ő lova is arasson klasszikus győzelmet, olyant, mint a mai. Mindenki szívből gratulált a derék sportsman-nak, de legjobban mégis a bookmakerek, ha még annyit nyert is a lován. Loindelle eddig nagyon mérsékelt formát mutatott; de nem is volt alkalma nagy állóképességét érvényesíteni, mert eddig csak kisebb távra futott. A turf Jupiter me még más futamoknál is kedvezett a könyveseknek, hozván furábbnál-furább meglepetéseket. Így gondoskodik a turf Jehovája a versenyügy egészséges haladásáról.

A mai részletes eredmény a következő:

I. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Báró Harkányi A. Poloniusa (Barker) első, báró Üchtritz Zs. Maxja második, báró Springer G. Duennaja harmadik, aztán Haricot, Wundermadl, Spender, Aladin. — Birői ítélet: Könyves nyakhossz, 3 hossz. Totalizátor: 5: 33. Helyfoglalások: I. 25: 30. II. 25: 27 és III. 25: 30.

II. Eladó-verseny. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Ma C. Wood. Rumbold (Rumbold)

első, Péchy A. Mondaine második, Baltazzi A. Intruder harmadik, aztán Warscheinlich, Bátor, Kadmea. — Birói ítélet: Könnyen 3 hoszszaal első, 5 hoszszaal harmadik. Totalizátor: 5: 12. Helyrefogadások: I. 25: 34 és II. 25: 68.

III. **Osztrák kanocsi.** Díj 20.000 korona. Távoltság 2400 méter. Szemere Miklós Loindelleje (Cleminson) első, gróf Forgách L. Szeszélyje második, Blaskovich Ernő Napfényje harmadik, gróf Trauttmannsdorf Drifthe negyedik, aztán Anuska, Sandwich, Isolda, Chryseis. Birói ítélet: nyakhoszszaal első, három hoszszaal harmadik. Totalizátor: 5: 76. Helyrefogadások: I. 25: 55, II. 25: 33, III. 25: 32.

IV. **Nini-verseny.** Díj 4000 korona. Távoltság 1000 méter. Baró Springer Culture (Hyams) első, gróf Kinsky Zd. Melellaja második, Schindler L. Aliceje harmadik. Birói ítélet: feltartva egy és fél hoszszaal első, tíz hoszszaal harmadik. Totalizátor: 5: 6.

V. **Handicap.** Díj 2000 korona. Távoltság 2000 méter. Baró Harkányi A. Cromwellje (Wilton) első, Okolicsányi Ede Drávaja második, Mr. Green Tristánja harmadik. Aztán Win some money, Damiette, p. p. c., Trilby, Gwen. Birói ítélet: Könnyen nyakhoszszaal első, 2½ hoszszaal harmadik. Totalizátor: 5: 14. Helyrefogadások: 25: 42 I., 25: 47 II., 25: 63 III.

VI. **Schönfeld-verseny.** Díj 3000 korona. Távoltság 1200 méter. Péchy A. Iroja (Sharpe) első, báró Springer G. Angelyje második, Mr. Duke Contraja harmadik. Azután Deaf & Dumb, Round the corner, Batak. Birói ítélet: Biztosan 1 hoszszaal első, 6 hoszszaal harmadik. Totalizátor: 5: 9. Helyrefogadások: 25: 35 I., 25: 140 II.

VII. **Trompeter akadémia-verseny.** Díj 6000 korona. Távoltság 4000 méter. Wehrberg Dittl Alarja (Wheeler) első, Hírnök második, Slava harmadik, aztán Margosza, Sarolta és Tricky. Birói ítélet: 5 hoszszaal első, 5 hoszszaal harmadik. Totalizátor: 5: 17. Helyrefogadások: 25: 59, 94.

VIDEK.

— **Egyházkerületi gyűlések.** Kolozsvárról táviratozta tudósítónk: Ma délelőtt nyitotta meg a református egyházkerület közgyűlését báró Bánffy Dezső elnök. A megalakulás után az elnök indítványára a közgyűlés testületileg templomba vonult Szász Domokos püspök emlékére rendezett gyásznapra. A belfarkas-utcai templomot, ahol a gyásznap volt, zsúfolásig megtöltötte a közönség. Ott voltak a városi és megyei hatóságok, a protestáns és zsidó felekezetek lelkeszei, az elhunyt püspök özvegye és családja, Antal Gábor és Kiss Áron püspökök és valamennyi testvéregyház nagyobb tanítójának képviselői. A gyűlékezeti ének után Bartók György püspök mondott nagyhatású prédikációt. Az emlékbeszédet Kenessey Béla teológiai igazgató mondta. Délután az egyházkerületi közgyűlés a folyó jelentéseket tárgyalta. Holnap az új püspökök fogják beiktatni. Szombaton lesz valószínűleg a legmozgalmasabb ülés, akkor fogják az új püspökhelyettes egyházkerületi főjegyzőt megválasztani.

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület ma folytatta debreceni közgyűlését. Kiss Áron püspök megnyitó beszéde után Zsigmond Sándor főjegyző az egyház jelenlegi helyzetét esetenként, majd az egyházkerület nagy halottairól emlékezett meg, kiknek ténykedését jegyzőkönyvben örökítették meg. Azután világi főjegyzőnek nagy többséggel Ujfalussy Béla tanácsbíróvá választották meg. A közgyűlés kimondta, hogy a budapesti egyetemen a tanárjelöltek számára, addig míg a debreceni kollegiumban a filozófiai fakultás megvalósulna, két 500 forintos ösztöndíjat létesít.

EGYESÜLETEK.

(Az Országos Kisdobó Egyesület) ma tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen Tisza Kalmanné akadályoztatása folytán Berzeviczy Albert elnököt. A közgyűlésen megjelentek: Hegedűs Sándorné, Nagy Gaborné, Apáthy Istvánné, Schmierer Aladárné, Herich Károlyné, Csávoosy Béla, Nagy Gábor, Lederer Abraham, Péterfy Sándor és mások. A választmány évi jelentését Nagy Gábor miniszteri tanácsos, egyesületi titkár mutatta be. A jelentés megemlékezik Erzsébet királyné haláláról, aztán örömmel üdvözlöi a még ez év folyamán tartandó nemzetközi gyermekvédő kongresszust. Röviden ismerteti a jelentés a hazai gyermekvédelem történetét s azután az egyesület beleléte vonatkozó adatokat sorolja fel. Az egyesületnek vagyonra 276.959 forint. A közgyűlés végül újra megválasztotta régi tisztikarát és választmányát.

(A Belvárosi Polgári Kör) Láng Lajos elnökléte alatt ma rendkívüli közgyűlést tartott. A napirend legfontosabb tárgya a Belvárosi Polgári Kör és a Sakkör között a belvárosi községi választások tekintetében létrejött egyezmény volt, amelynek értelmében a községi választásokat a jövőben a két Kör egyenlő számu kiküldötöiből alakított szervezőbizottság intézi. Az egyezményt magában foglaló okmány fölolvastása után a közgyűlés egész terjedelmében egyhangulag elfogadta és tudomásul vette. Ezután haznaggya megválasztották Bekffy Gézát, ügyészsé Pap Józsefet. A közgyűlést társasvaosora követte.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Bíró és detektív.** A fővárosi napilapok egy része a rendőri sajtóirodában nyert értesülés alapján hirt adott egy jelenetről, amely Fekete Gyula törvénytörvényes bíró és Hegyi Márton detektív között játszódtott le. Az esetről most a Magyar Híradó hiteles értesülés alapján a következőket írja:

Hegyi Márton detektív pár nap előtt egy hölgy érdekében közbenjárva arra kérte Fekete Gyula bíró, hogy a hölgy tulajdonában levő, de zálogházba került gyűrűre vonatkozó letiltást fűgessze fel. A bíró megígérte ezt és másnapra rendelte magához a detektívet a végzés átvételére. Másnap déli egy órakor a detektív beállított a hölgy kíséretében a bíró előszobájába. A bíró azonban a vádtanácsban lévén, a detektívnek várakoznia kellett. E fölött a detektív főlőttébb bosznakodott és a törvénytörvényes szolgáló előtt kifejezést is adott bosszuságának. Rövid idő múlva a bíró, hajadon fővel, belépett az előszobába és így szólította meg a detektívet:

— Mit akar?

Erre a következő párbeszéd folyt le:

Hegyi: Hát, bácsikám, eljöttem a végzésért! Itt az a nő, adja ki neki, mert nagyon kell már a gyűrű.

Fekete bíró: Beszéljen tisztességes hangon! Nem tudja, hogy én Fekete Gyula tanácselnök, törvénytörvényes bíró vagyok?!

Hegyi (közbevág): Hóhó, nekem az nem imponál!

Fekete bíró (folytatva): és különben, ha velem beszél, vegye le a kalapját.

Hegyi: Ez előszoba, itt én nem veszem le a kalapomat.

Fekete bíró: Ez az én hivatalos helyiségem, és ha én hajadon fővel állok itt, ön is vegye le a kalapját!

Hegyi: Már pedig, uraschkám, nem veszem azt le!

Fekete bíró: Most rögtön vegye le a kalapját!

A detektív vállat vonva félrefordult. Erre a bíró türelmet veszítve, megfogta a detektív kalapját és földre dobta. A detektív lehajolt a kalapért, felvette és káromkodva kisompolygott az előszobából. Öt perc múlva Fekete bírónak azt jelentette a hivatalos, hogy a detektív bocsánatot akar kérni. A bíró azonban nem fogadta a detektívet, aki erre vakmerő fogással a megérettetett játszva, másnap jelentést tett az esetről a főkapitányságnak. Itt, mint a sugalmazott közlemények tanúsítják, rögtön azonosították magukat a detektívvél.

A bíró közvetlenül az eset után az öt meglátogató Kállay Miklós nyiregyházi kir. albirónak és Lehoczky Antal országgyűlési képviselőnek szórólására a fentiek szerint mondta el az esetet.

§§ **Vádolt nélkül.** A Népszava egyik számában Zatykó Sándor orosházi eszmadiasegéd Vangyel Szilárd községi jegyzőről gyalázó kifejezésekkel teli közleményt írt. A cikk miatt nyilvános becsületsértés címén sajtópör indult meg Zatykó ellen. A pörben ma volt esküdtzéki tárgyalás Zsitvay Leó elnökléte alatt. Szavazóbírák Cseke és Madarassy voltak, a jegyzőkönyvet Krenedich Gyula vezette. A főügyészséget dr. Kesserű Lajos alügyész képviselte, a panaszos jegyző helyett hasonnevű fia jelent meg. A tárgyalás kezdetekor azonban a vádlott nem jelentkezett és így a bíróság makacsossági tárgyalást rendelt el. A vádlóval és az inkriminált cikk felolvasása után a vizsgálóbírói akta alapján folyt le a bírósági eljárás. Azután dr. Kesserű Lajos alügyész mondotta el a vádbeszédét. Erre az esküdték verdikt-hozatalra vonultak vissza és Zatykó egyhangulag vétkesnek mondták, mire a törvénytörvényes a vádlottat két havi fogságra és husz forint pénzbüntetésre ítélte.

§§ **Solyms leányok.** Csupa fiatal leányból álló tolvajsözöketeket jarta be tavaly a fővárosi élelnebb forgalmu divatkereskedéseit s nagy ügyességel lopta meg valamennyit. Kizárólag seiyemszövekre pályáztak. A lopott holmikat zálogba tették s a pénzen közösen osztokodtak. A mult év tavaszán sikerült őket tetten érni és nemsokára az egész szövöketeket hűvörsre került. Hogy mily tetemes kárt okoztak ezek a leányok a kereskedőknek, kiténik abból, hogy a zálogházakban talált seiyemszöveket értékét 5000 forintra becsülik a szakértők, míg a kárvallottak 10,000 forint áru hiányt konstaltáltak. A tolvajsözöketeket tagjai voltak: Kaufmann Róza, Juszkó Julcsa, Stein Ida, Varga Mária, Goldstein Lidia, Vues Teréz, Szinerek Elvira, Krausz Ernestin, Vucs Erzsébet, Gáfi Mária, Hoffer Sarolta, Estanth Mária, Schnitzer Hermína, Wagner Teréz és Neufeld Farkas, akik lopás miatt, továbbá Hoffer József, Hoffer Jolán és Hoffer Lászlóné, akik orgazdaság miatt kerültek a vádlottak padjára.

A tárgyalást ez ügyben ma kezdte meg a budapesti büntető törvénytörvényes Fekete Gyula bíró elnökléte

alatt az esküdtzéki teremben. A vádhatóságot dr. Mészáros alügyész képviseli, a védők dr. Fisontai Soma, dr. Gondá Dezső, dr. Peri Soma, dr. Venczel Árpád, dr. Kovács Ernő, Héder Lajos és dr. Weizenkorn Oszkár. A törvénytörvényes az egyes lopási eseteket egyenként veszi tárgyalás alá, kihallgatja a panaszosokat, s csoportonként, ahogy összeálltak, a vádlottakat, akik teljes beismerésben vannak. Ítéletre csak néhány nap múlva kerül sor.

§§ **A nagyszombati Kabdebő-pör.** A mai hatodik tárgyalási napon Franku ügyvéd, Kabdebő Péter védője kliensének teljes fölmentését kérte a sikasztás, hülden kezelés és vétkes bukás vádjá alól. Az ügyész rövid replikája és Isszekutz védőnek néhány észrevétele után az elnök berekesztette a tárgyalást és péntek délelőtre tüzte ki az ítélet kihirdetését.

TÁVIRATOK.

A revízió.

Páris, május 25. A Figaro ma közzéteszi azt a jegyzőkönyvet, melyet a Du Paty de Clam ellen 1898-ban megtartott fegyelmi tárgyalásról vettek föl, amely Du Patynak a hadseregtől való elbocsátásával végződött. A jegyzőkönyvben föl vannak sorolva Du Paty üzmelei, a többi közt az is, hogy Du Paty, saját bevallása szerint, Henry ösztökélésére lépett érintkezésbe Walsinnal. A tárgyalásról Renouard tábornok tett jelentést a hadügy-miniszternek; jelentésében igen kemény ítéletet mondott Du Patyról, de hozzátette, hogy üzmeleit regényes hajlamának tudja be.

Páris, május 25. Már most kétségtelen, hogy Ballot-Beaupré előadó jelentésében az 1894-ben hozott ítélet megsemmisítését indítványozza s még csak az kérdéses, vajjon az ítélet feltétlen megsemmisítéséről, vagy az ügynek újabb bíróság elé való utasításáról van-e benne szó.

Páris, május 25. Jó forrásból jelentik, hogy Ballot-Beaupré előadó határozottan a revízió elrendelését ajánlja a semmitőszéknek előadói jelentésében.

Páris, május 25. A Petit Bleu szerint Ballot-Beaupré jelentése abban az indítványban csuesodik ki, hogy az ítélet megsemmisítő és Dreyfus új haditörvénytörvényes elé állítandó. Az Echo de Paris jelentése szerint Ballot-Beaupré kijelentette ennek a lapnak egyik tudósítója előtt, hogy a jelentésről szóló összes híresztelések helytelenek. Még be sem fejezte jelentését és egyelőre csak a jelentés elejét adta át Manau főügyésznek. Mornard ügyvéd nem fog tudomást szerezni a jelentésről, amíg nyilvánosan fel nem olvassák. Ez a fölolvás körülből fél ülést fog igénybe venni.

A hági konferencia.

Hága, május 24. Vilma királynő ma délután Staal orosz nagykövetet fogadta, aki átadta neki a gyémántos Katalin-rendet. Azután a királynő és any a békekonferencia födelgetusait fogadta. A királynő holnap délelőtt elutazik Hagából.

Marchand.

Páris, május 25. A képviselőház általános tetszés közt vita nélkül elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely szerint Marchand expedíciójának összes tagjait a gyarmati éremmel kitüntetik.

Khinaí vasutpolitika.

Berlin, május 25. A Wolff-ügynökségnek jelentik Pekingből: Egy oszári rendelet jóváhagyja a tiencin-csingkiangi vasut építése és üzemtárgyában a német-angol szindikátus képviselői és a khinaí vasutigazgatók között létrejött szerződést. A oszári rendeletet hivatalosan kövölték a német kormányval.

A filippinók.

New-York, május 25. A New-York Heraldnak egy washingtoni távirata szerint a kormányhoz hivatalos jelentés érkezett Manilából, mely szerint a filippinókkal folytatott tárgyalások véget értek. A filippinók visszatértek Aguinaldo főhadiszállására, a nélkül, hogy a tárgyalások kielégítő eredményre vezettek volna.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, május 25. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négysszázalékos magyar aranyjárdék 100.25. Magyar koronajárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 223.60. Osztrák-magyar államvasut 153.10. Déli vasut 26.25. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 217.—. Busethieradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, május 25. Árfolyamok májusra. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 223.90. Osztrák-magyar államvasut —. Déli vasut —. Osztrák arany —. Olasz járdék 95.35. Laura-kohó —. Harpeni 201.80. Discont 198.50. Alpési —. Bécsi bankjegyesület 139.80.

New York, május 25. Liszt helyben 2.85. Buza májusra 83.—, júliusra 81.%, szeptemberre 80.%, Tengeri májusra 39.%,

Chicago, május 25. Buza márciusra 75.%, Tengeri májusra 33.1/2.

KÜLÖNFELEK

Puskin verseiből.

— Feleki Sándor fordítása. —

A georgiai nő.

Ne zengd nékem, te szép leányka
Georgiának bús dalát,
Mert lelkemet távol hazának
Fájó emléke járja át.

Míg hallgatok esengő dalodra,
Szívemben dúl a néma harc:
Te sivatag, te holdas este,
Te fájdalomtelt női arc.

Hol a lány!.. Hogyha rád tekintek,
Feledve az eltűnt időt.
De hogyha dalra nyílik ajkad,
A mult kitarul s itt van — ő.

Ne zengd nékem, te szép leányka,
Georgiának bús dalát,
Mert lelkemet távol hazámnak
Fájó emléke járja át.

Emlékkő.

Emlékkő-t emeltem én magamnak
A nép szívében; nem földi be gyom.
Büszkőbben áll, mint az, a melyre írá
Hareteit Napoleon.

Nem! Nyomtalan nevem majd sohse vész el,
S bár perle testemet széthordja szél.
A lelke él tovább e kis dalokban,
Míg egy költő e földön él.

Oroszországban szétviszi a múzsa,
És minden törzs nyelvén zengi dalom.
A büszke szláv, a tunguz és a finn törzs
S a kalmuk a sivatagon.

Szívesen szól majd a nép én felélem,
Mert gyakran vidítám fel tört szívét,
Főllelkesítém minden szépre, jóra
S buzdítottam, kit megtört a lét.

Oh múzsa, csak isten szavára hallgass,
S a sors tehozád nem lesz mostoha.
Egyformán vess meg sértést, dícsbeszédet
S ne harcolj balgákkal soha.

A fekete nyakkendő.

Szívemben keserv, kín, s mint valami dőre,
Merev szemmel nézek e sötét kendőre.

Fiatal valék s gond nem gyűzött felettem,
Egy szép görög leányt forróan szerettem.

Büszke voltam, hogy e szép leány enyém volt,
Ah de nemsokára beborult az égbeolt.

Egykor cimborákkal vígan mulattattam,
Jött egy zsidó, sűgván a fülembé halkán:

„A míg te itt fejtöd örömid örömlében,
Addig a görög lány pihen más ölében.”

Leszidtam a zsidót, de neki pénzt adtam,
S elhívtam leghívebb rabzolgám legottan.

Gyors lovakon tova vágatunk az éjben,
Szívem hevesen vert izzó szenvedélyben.

Lábam alig tettem a lány küszöbére,
Elborult a szemem, lázadt agyam vére.

A leányt egy örmény karjával ölelte,
Fekete volt arca, fekete a lelke.

Hogy reá suhintak, karom fölemeltem,
Éppen a mint hóvél csókoloztak ketten.

A hűtlen lány feje lehullott a porba,
S ész nélkül tomboltam, holttestét tiporva.

Látom még a könnyét és a szavát hallom.
Megg halt a görög lány, oda a nyugalmom.

Lehuztam a kendőt vonagló fejről,
S megtisztítottam vele kardomat a vértől.

Szolgám a Dunába veté a két testet,
Csillagtalan, néma, borzadalmas esten.

Nem csókolok én már éjszemet azóta,
Gyűlölt nekem éjjel a vigalom, nóta.

Szívemben keserv, kín s mint valami dőre
Bamba szemmel nézek e sötét kendőre.

— **Napoleon és Eugénia.** Hogy Eugénia császárné betegágyban fekszik, a francia lapok élénkben foglalkoznak vele, s többek között elmondják újra, hogyan ismerkedett meg vele Napoleon. Kévszel az államesiny előtt Napoleon még mint elnök az Elyséeben nagy bált adott. Ő maga nem szeretett táncolni s mikor nem volt nagyon feltűnő, de la Moscowa herceggel visszavonult a kertbe. Mikor az üvegházban a nagy tükör elé ért, ott talál egy iruló-píruló leányt. A kisasszony a haját igazította, amely táncközben kibomlott. Azt hitte, hogy az üvegházban zavartalanul feltűzheti újra. Amikor Napoleon észrevette a leány zavarát, lovagiasan karját nyújtotta és a palota szobáin át egy toalet-szobába vezetete. E pillanattól kezdve baráti viszony keletkezett kettőjük között és Montijo grófné, leányával, sokszor volt vendége a hatalmas urnak. De még senki sem gondolt házasságra, mert Napoleon követe éppen akkor járt a bajor udvarnál, hogy a császár számára egy bajor hercegnőt kérjen feleségül. A bajor király azonban nem akarta rokonát egy „kalandorhoz” feleségül adni és Napoleon, akit ez a visszautasítás nagyon sértett, elhatározta, hogy nem próbál más udvaroknál szerencsét. Lehetséges, hogy Montijo aszszony el volt készülve a bekövetkeztet eseményekre, mert két nappal a visszautasítás után magánkihallgatáson volt Napóleonnal és kérte, hogy odahagyassák Franciaországot, mert leányának jó hírét félti. Ez St-Cloudban történt. A herceg arra kérte Montijo grófnét, hogy még várjon egy napig s ezt az időt arra használta föl, hogy minisztereinek tudtára adta, hogy a grófnét feleségül veszi. November 25-ikén tudatta minisztériumával elhatározását, december 2-ikán császárnak kiáltották ki. A következő év január 2-ikán a francia népnek adta tudtára eljegyzését. Az esküvő aztán nagy fényvel, pompával a Notre-Dame templomban volt meg január 30-ikán.

— **A világbéke.** Hágában keményen tanácskoznak leszerelésről, világbékéről a világ minden tájékról összerögreglett delegátusok. Ott vannak az amerikaiak is és ők is tolják a béke szerkeztét, azalatt meg olyan titok pattan ki a tengeren túlról, amely

arról tanuskodik, hogy az amerikaiak dehogyan szeretik a békét, inkább rajonganak a háborúért. Az ímént lezajlott spanyol-amerikai háborúban is azért voltak olyan nagyon harcias kedvben, mert roppant szeretnek abból a hadakozásból elmenni, amelyben otthon, a házi tűzhelyükönél van részüik. Szóval még megeseik, hogy a nők akadályozzák meg a békét. Adatokat is gyűjtöttek össze, hogy hány, meg hány amerikai férj rohant lelkesen a harcba, hogy megszabaduljon a házi perpatvarok apró, de rendkívül szúrós nyilaitól. Inkább a golyózáport, a sárgalázat viselték el. Egy tábornok kijelentete, hogy vitéz katonáinak kilenc-tizedrésze „családi kellemetlenségek” miatt csapott föl önként katonának és sokan vigasztalhatatlanok voltak, amikor a béke megkötése után ismét vissza kellett térniök a családi fészekbe. Szóval, az általános családi békét kell helyre állítani. Aztán jöjjön a világbéke.

— **Muska szivtelenség.** A „Saratovszki Drjevnik” című újság, amely Petroszkban jelenik meg, szinte hihetetlen esetet közöl. Több orosz kormányzóságban tudvalevőleg nagy éhség uralkodik ex idő szerint, amely meleg idők bekövetkeztével még inkább növekedik. De a részvét a nyomorogók iránt és az adakozó kedv éppenséggel ninos arányban s veszedelem nagyságával. De hogy még fenevadak is akadnak, amelyek a kinlódók gyötülésében mulatságot és gyönyörűséget találnak, ez még borzalmasabbá teszi a szerencsétlenek helyzetét. Egy gazdag gabonakereskedő állt a minap pohos üzletbarátjával a kapuja előtt, amikor arra jött egy csomó panaszt borzasztóan lerongyolódva, kiéhezve és mindenre, ami szent, munkáért könyörgött. Ilja Grigories, az üzletlajdonos odafordult a rongyosokhoz:

— Ugy-e rosszul megy a sorotok? Akartok valami jó munkát?

— A jöltevőnk lesz, ha munkát adsz. A gyerekeink kenyérért rimázkodnak, az éhenhalás fenyegeti őket, minden ennivalót megettünk már, semmink sincs.

Igy szóltak a parasztok, mire így biztatta őket Ilja Grigories:

— Hagyjátok a panaszt és jajgatást. Akartok velem főkavadászatra jönni?

— Ahova csak akarod, elmegyünk veled, csak ne hagyj bennünket éhen veszni. Mindennel meg leszünk elégedve. Gyermekeink...

— Jó, jó, de mindnyájatokat nem vihetlek el, magammal, gondosan válogatnom kell közületek. Csak az ügyesek jöhetnek velem.

A parasztok egy része bement a házba a kereskedő után, aki odabent levétköztette őket azzal a kijelentéssel, hogy megvizsgálja őket, vajjon elég egészségesek-e. Azután kivitte őket az udvarra, ahol versenyt kellett futniok, hogy az ügyességüket megbecsülhesse. Mászniok is kellett, meg négykézláb szaladgálni, amikor a gabonakereskedő a vendégével jól kiunlatta magát, akkor kijelentete, hogy csak azt fogadhatja a szolgálatába, aki tíz ruber biztosítékot tehet le. És arra a parasztok elkeseredve, éhesen, rongyosan futottak el attól a rettenetes embertől. Az újság pedig, amely ezt megírja, azt mondja, hogy az ilyen esetek gyakrabban megtörténnek.

A vörösszakállú gróf.

— Borzalmas történet sok képpel. —

(Nyomdaszemélyzetünk egy élelmes tagjától kapjuk ezt a komor történetet. Az elmesélt ifjú betűszedő maga komponálta a mesét, s megfogadta, hogy csakis *kizárólag nyomdai jelekkel* fogja illusztrálni. A naptárakban, matematikai könyvekben, fizikai munkákban előforduló jelek az ő illusztrációi. Ime a novella.)

A keréken pihegett a vörösszakállú gróf. Kopogtatás hangzott, Egy előkelő libériába bujtatott inas lépet be, kezében egy levéllel.

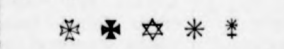
— Kitől jössz? — kérdé a gróf.

— A fővadászmestertől.

A gróf ezen nagyon osodálkozott. A fővadászmester régi ellensége volt, egyszer párbajoztak is.

De azért tisztelte őt, mert

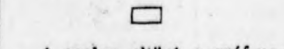
sok rendjellel fölruházott férfi volt

A vörösszakállú gróf gyanakodva bár, de rákiáltott az inasra:
— És mire fognak vadászni?
— Különféle vadakra, amint az gazdám levelében részletesen olvasható.

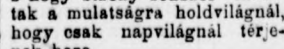

— Tisztelem a gazdádat, el fogok menni. Vidd válaszul e névjegyét.

A szolgálta elűnt, a gróf pedig gondolatokba merült. Tudta, hogy ifjúkorában sokat lumpolt együtt a fődvadmesterral,

s hogy bizony sokszor indultak a mulatságra holdvilágnál, hogy csak napvilágnál térnek haza.

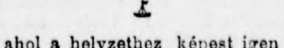

De mint mondtam, egy boros őszi napon összeveszték. Még délelőtt a legnagyobb egyet-

értésben sétáltak együtt a váci utcán,

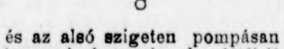
együtt hajókáztak ki a Margitszigetre,

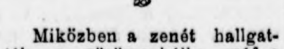
ahol a helyzethez képest igen sok rákot és frissen fogott halat ettek ebédre.

Délután monoklit illesztettek szemükre

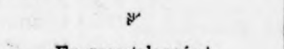
és az alsó szigeten pompásan harsogó katonabanda játékát hallgatták. Különösen tetszett nekik egy kürtös szóló-játéka.

Miközben a zenét hallgatták, a vörösszakállú gróf a vadászmaster kopaszodó fejét nézte. Egyszerre csak gunyoros hangon szólalt meg:

— Nini, öreg, te nagyon kopaszodol! Azelőtt még sok hajad volt,

de most már bizony nagyon kevés van:

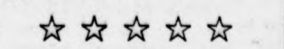

— Ez szemtelenség!
— Kikérem magamnak!
— Pimasz!

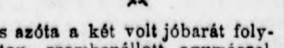
Ily inzultusok hangzottak, s azontul már csakis oly jelzőket alkalmaztak egymásra, amelyek csupán képekben fejezhetők ki:

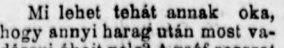
Erre aztán tettelegességre került a dolog. A vörösszakállú úgy törülte képen a vadászmaster, hogy annak csak úgy szikrázott a szeme:

Ebből párbaj lett,

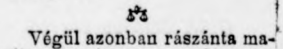

s azóta a két volt jóbarát folyton szembenállott egymással.

Mi lehet tehát annak oka, hogy annyi harag után most vadászni óhajt vele? A gróf rosszat sejtett. Ellensége el akarja őt

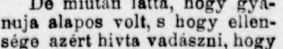
veszíteni... A dolgot hosszan mérlegelte:

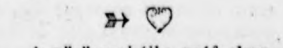
Végül azonban rászánta magát, és elment a vadászatra. Alig mentek ki az erdőbe, máris egy szarvasra bukkantak.

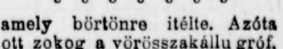
A gróf célzott és löött:

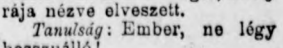
De miután látta, hogy gyanuja alapos volt, s hogy ellensége azért hívta vadászni, hogy a vadászaton élete ellen törjön, a fővadászmester lötte agyon. A szerencsétlen szíven találta a nyíl:

A vörösszakállú gróf elszaladt, de utolérték. A törvény-szék elé került,

amely börtönre ítélte. Azóta ott zokog a vörösszakállú gróf, s most racosas ablakán át

szomorúan nézi a világot, amely rája nézve olvasztott. Tanulság: Ember, ne légy bosszuálló!

— **Kutya-szolga.** Vagyis olyan szolga, aki a kutyát kiszolgálja. Az amerikai hölgyeknek a tulajdonsága ehhez a ponthoz ért már. Külön embert tartanak a mopszlijuk számára, s annak az a kötelessége, hogy a drága állatka minden lépésére vigyázzon, testi épségére és jólétére gondja legyen. A drága állatka annyiban is drága, hogy egynémelyiknek olyan fülönfüggője van, amely öt-hat ezer forintot is megér. És olyan köpenyében is jelenik meg, amelyről smaragdok és gyöngyök ragyognak le, azokkal van ugyanis kistikkelve a köpenyke. Belekerülhetett vagy háromezer dollárba.

— **Az asztma gyógyítása.** Németországban legutóbb egy értekezés jelent meg az asztma gyógyításáról, amely fölkelte az orvosok figyelmét. Sok új dolgot mond el, amit azelőtt még nem irtak meg erről a betegségről. A kínos betegség oka a szerző szerint a központi idegrendszer, tehát az agy és gerincagy ingerletetése vezethető vissza, mi által a légzőszervek megromlanak. Ilyen módon a lélegzés akadozik, ami a szellemi és lelki életben különféle zavarokat von maga után. Minthogy a lelki hatások nagyon rossz befolyást gyakorolnak az asztma lefolyására, a gyógykezelésnél első sorban erre kell ügyelni. Minden az akaraterőtől függ és legjobb orvosa az asztmás betegnek ő maga.

— **Mit tess rosszul?** Egy ur megfeddi az utcán támoľgós részegét:

— Ön rosszul teszi, hogy iszik. Hisz látja, hogy még járni se tud!

— Nem azt teszem rosszul, hogy iszom — volt a felelet. — Hogy ivás után járni akarok, ezt te szem rosszul!

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

— **A Közgazdasági Társaság közgyűlése.** A Magyar Közgazdasági Társaság, ez a fontos közgazdasági szerepet betöltő irodalmi testület, ma délután tartotta évi rendes közgyűlését Láng Lajos titkos tanácsos elnöklété alatt.

Láng Lajos hosszabb elnöki megnyitó beszédében kiemelte a társaság hivatását és a hivatása körében elért sikereit. Felsorolja továbbá mindazon feladatokat, amelyek megoldásra várnak; a valuta, az adóreform és a kereskedelmi politika terén az eszmék előkészítése és tisztázása által a Társaság valóban nagy szolgáltatásokat tehetne. A valutaügy továbbfejlesztése iránt az érdeklődés ugyiszólván ellankadt. Pedig pénzügyeinknek önállósítása, a magyar pénzpiacon a külföldi pénzpia-cokkal közvetlen összeköttetésbe hozatala a valuta rendezése nélkül nem képzelhető. A kezdeményezés *Wekerle* késégtelen érdeme, de örvendetes tény, hogy a magyar államférfiak, köztük első sor-

ban Széll és az összes finansziális körök is a legmelegebben támogatták az ügyet. Kötelessége szerinte a Társaságnak, hogy a nemzetben az érdeklődést fenntartsa s ne engedje azt a napirendről levetetni. Ha valahol, úgy az adóreformnál kell a társaságnak az elméletnél és társadalomnál az előleges munkát magára vállalni. A porosz példára alacsony, de egy-egy kulesot, avagy az újabb minták szerint fokozatos kulesot akarunk-e? Államháztartásunk egyensúlyának biztosítása mellett gondolhatunk a földadó leszállítására és mily mérvben?

De van egy még közelebbi nagy kérdés, melyben a legnagyobb feladat vár a Társaságra és ez a kereskedelmi szerződések ügye. — Nagyon is elérkezett az idő, hogy az érdeklődőket nyilatkozatra bírjuk, hogy teremtsünk egy nemzeti közvéleményt. A kereskedelmi és vámszövetség értéke nagyrészt egyenesen attól függ, hogy minő védelemben fog részülni a magyar ipar, de méginkább a magyar mezőgazdaság. — Az anketkezés azon módja, melyet e részben eddig követtek, talán alig vezet célra. Kivánatosnak tartja, hogy jöjjenek egyszer tisztába az iránt, mit kelljen a változott körülmények között a közös vánterületől várunk? Mert hogy a vánterület értéke különösen mezőgazdasági szempontból ma egészen más reánk nézve, mint a milyen volt 1867-ben, a fölött alig lehet kétség. — Reméli, hogy az érdeklődés, melyet a közönség a Társaság működése iránt tanusított, továbbra sem fog lankadni s ebben a reményben megnyitja a közgyűlést.

Az éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után Halász Sándor dr. igazgató előterjesztette az igazgató választmány évi jelentését, amelyből kitűnik, hogy a társaság a lefolyt évben is igen agilis tevékenységet fejtett ki. A Társaságnak 460 tagja van; tiszta vagyona 4945 frt, amely összeg legnagyobb része a társasági könyvtárra esik. A jelentések tudomásul vétele után a közgyűlés megállapította az 1899. évi költségvetést.

Következtek ezután a választások. Pénztárnok *Kőrösi Imre*, a központi takarékpénztár helyettes igazgatója lett; az ifj. dr. *Neumann Sándor* elhunytával megüresedett választmányi tagságra pedig dr. *Hegedűs Lóránt* országgyűlési képviselő választott meg; a számvizsgáló bizottság tagjai a régiek maradtak.

A közgyűlésnek érdekes részét képezte *Mandello Gyula* főtitkár előadása *Társadalmi muzeum és munkás-statisztika* címen.

Ismerette a párisi Musée Social berendezését. Chambrun gróf majd 2 millió franknyi költséggel alapította a muzeumot, mely eleinte főleg a párisi világiállításon volt társadalom-gazdasági állítást tárgyai-nak megőrzésére szolgált. De lassacskán nagy szá-bású intézmény fejlődött ki belőle. Magyarországon is több szempontból megokolt ily muzeum szerve-zése. Részletesen tárgyalta ezután az előadó a munkás-statisztika kérdését és kimutatta, hogy a magyar munkás-statisztikának ki kell terjednie nemcsak az ipari, hanem a mezőgazdasági munkásokra is.

A felolvastat nagy tetszéssel fogadták a nagy-számú jelen voltak, akiknek sorai-ban ott láttuk: gróf *Károlyi Sándort*, *Matkovics Sándort*, *Gaal Jenőt*,

Mády Izidort, gróf *Wickenburg Márkot*, dr. *Bamberger Bélát*, *Hegedűs Lórántot*, *Beck Dénest*, *Székely Ferenct*, *Acsády Ignácot* stb.

— **A belga magyar bank,** noha csak néhány hét előtt alakult, úgy, hogy még a szervezkedés előmunkálatait se fejezhette be, országszerte nagy várakozást kelt. Az a tény, hogy a gazdag belga pénzügyi piacot meg tudta nyerni a magyar közgazdasági érdekek tartós és rendszeres támogatására, jogos igényeket ábrézt mindenfelé. Napról-napra mind több tudakozódások érkeznek megyei, városi és községi hatóságoktól és magánosok részéről az igazgatósághoz a bank működésének megkezdése felől és ezt az általános érdeklődést némely érdekelt körökben tendenciózusan felhasználják a legkértlenebb híresztelések terjesztésére, a türelmetlen várakozások szítására. Az új bank alapítói között kiváló magyar nevek szerepelnek, melyek elég garanciát nyújtanak arra, hogy a belga magyar bank üdvösen és hasznosan fog működni hazánk gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeinek előmozdítására.

— **Mézértékesítés.** A mézpergetési idény alkalmából a földmívelésügyi miniszter támogatásával a Magyar Országos Méhész Egyesület (Köztelek) kebelében létesült mézértékesítő bizottság felhívja a méhészek figyelmét arra a körülményre, hogy a bizottság a mézért megjelölt árat tud elérni. A bizottság, amely az elmúlt esztendőben 32.000 forint árá mézért értékesített, nem szedi díjakat.

— **A Ferenc József földalati vasút részvénytársaság** ma délután tartotta V. évi rendes közgyűlését. A közgyűlés az előterjesztett igazgatósági javaslatokat elfogadta, s a szerint a kimutatott 87.371 forint 58 krajcárt kitevő tiszta nyereségből a tartalékalap dotálása és egyéb levonások után osztalékul 71.956 forintot fizet ki, részvényenkint 2 forintot, és a fennmaradó összeget új számlára írják elő. A felmentvény megadása után megejtették a felgyelő bizottság választását, mire a közgyűlés véget ért.

— **Vasutak bevételei.** A Déli Vasút bevétele május második harmadában 1.365.531 frt, (+ 67.288 forint) az Osztrák-Magyar Államvasút-Társaságé 710.417 forint (+ 2355 forint) volt.

— **Szeszárak.** A kontingens nyersszesz ára Budapesten 16.25 forint pénzben, 16.50 forint áruban. Bécsben 16.60 forint pénzben, 16.80 forint áruban.

— **Szarvasmarhavásár.** (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökrök 1132 darab, magyar tehén 521 darab, szerbiai ökrök 1028 darab, szerbiai tehén — drb, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 18 drb, bika 50 darab, összesen 2749 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizalmi való ökrök 60 darab, fejős tehén 182 darab, igás bivaly 8 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 28 frttól 30 frtig, kivételesen — frt, 100 kilónként 60 súlyban, középminőségű 25 frttól 27½ frtig, silányabb minőségű 22 frttól 24 frtig, Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 31 frttól 33½ forintig, kivételesen — forintig, középminőségű 27 frttól 30 frtig, silá-

REGÉNY.

MARIETTE.

(9) — REGÉNY. —

Irtá: MARTOS FERENC.

Oláh Miklos özvegy Oláh Péternéhez.

(Távirat.)

Február 20.

Ö szeret. Nem utazom Amerikába.

Miklós.

Mariette naplója.

Február 25.

Asztalomon virágok illatoznak. Megérkeztek ismét ibolyám, melyektől már-már becsut vettem örökre. Tegnap találkoztam vele Georgine-nál. Valóban oly igazán szeretne, mint ahogy mondja? Hinnem kell, hiszen most érzem csak, hogy belehalnék, ha nem tudnék hinni többet. Minden a régi, mondják, Georgine meg ő. Vajjon csakugyan nem változott semmi? Bizonyos, hogy azzal az asszonnyal szakított. Most már nem szereti. Most már nem... És azelőtt? Micsoda szerelem az, mely így változik? És ki az, a kinek én szivemet ajándékozom? Egy rossz asszony egykori kedvese... Hiába mondja Georgine, hogy a férfiaknál az egészen más dolog. Tőlük az ilyesmit nem lehet rossz néven venni. Némik szükségés, hogy mindig szeressenek és az ilyesmi nálak nem bűn, ellenkezőleg, érdem... Érdem! Valóban, különös felfogás. Ha egy leány tenne ilyesmit, az egész világ reáudulna. Miért? Mert semmi más, csak védtelen, győnge leány. A nagy, erős, hatalmas világ csak éppen a győnge leányokat bünteti? S az erős férfiak, azok szabadon vétkezhetnek? Ime, én egész szivemet adom egy idegennek, akit alig ismarek.

Álmamban találkoztam ugyan már vele, de az álmok oly sokszor hazudnak... Tulajdonképpen mégis csak idegen s én rábizom egész lelkemet, jövőndő boldogságomat... Feláldozom néki lelküismeretem tisztaságát, titkolózom az édes mama előtt és ő mindezt cserébe ad egy kis — maradékot a szivéből. Amit tisztelt elődeim meghagytak, azt most nagylelkűen felajánlja nekem. Fogadja, kisasszony, szivem utolsó porci-káját. Megérdemli, hogy ön cserébe adja érte a sajátját, hiszen bár töredék, de férfi-sziv... Oh, uram, milyen nagylelkűség! Férfiúnak lenni, milyen érdem! Egy leányt szeretni — egyszerre — milyen önmegtartadás!... És ön, kisasszony, még habozik? Nem siet megragadni az alkalmat, hogy karjaimba dőljön? Vagy azt várja, hogy leterdeljek előtte? Nos hát — ime — leterdeljek. Nézzetek ide, ég, föld, állatok és emberek! En, a teremtés ura, terdeljek egy leány előtt — hát nem szép ez tőlem?... Igaza van, óh uram, igazza van. A nők nagyon győngék és én is, én is olyan győnge vagyok...

Március 2.

Az éjszaka róla álmodtam. Végtelen mezőben, ahol illatos virágok nyíltak, találkoztunk. Csend volt köröskörül, csak a méhek zümmögése és a madarak csiesergése hallatszott. Ő pedig közeledett felém. Arca fényes volt, mint a nap, szeme tiszta, mint a csermelyi vize. Hosszu fehér kontós borította tagjait s lába alatt, amint lépett, nem hajlott meg a fűszál... Ő volt, akiről a kolostorban oly sokszor álmodtam már, a szép- és a szerelem és az ártatlanság... Amikor megérintette kezemet, reszkentem a boldogságtól és — felébredtem. És ma délután ismét találkozni fogok vele, Georgine-nál, aki Szemerédyvel esőkolozik majd az ablakfülkében, míg ő kezemet szorongatja a pamlagon. Rosszakat mondunk majd barátainkról, pokolba kívánjuk az alkalmatlan háziakat és titkos terveket szövünk, amelyeket legjobban az édesmama előtt kell titkolnom.

Március 5.

Minél tovább töprenkedem, annál világosabban látom, hogy rossz vagyok. Néha oly győnyörűséget érzek, ha rá gondolok, hogy utána keresztet vetek s imádkozom bocsánatért, mintha bünt követtem volna el. Éjszakáim nyugtalanok, keblem lázasan libeg, ajkamon az ő ajkát érzem, egész testem tüzeben ég... Átyám azt mondja, hogy beteg vagyok, az orvos falusi levegőt ajánl s én mosolygok titkon bárgyúsággal, mert tudom, hogy semmi sem gyógyít meg, mert ez a betegség az életem, s a gyógyulás volna halálom... Feltárom az ablakot: enyhe tavaszi napsugár játszadozik, a kertben rügyeznek a fák, illattal telt az egész levegő. Bár alkonyodik, a ház körvonalai, tulnan a ködbe vesző mezőség, a kékelő hegy s a felhős ég olyan üdén látszanak, körvonalaik oly határozottak, mintha korán reggel volna, napkelte után. Mély esend van, nyugalom; a szellő távoli virágok illatát hajtja felém... mintha egy óriási, rózsareu gyermek feküdné künn, hátán, a bársonys fűvön, mely most nőtt ki alatta, fényes szeme lezárva, ajka mosolyog... Ilyen a természet künn. És bennem lángok dülnek, aggodalom, féltés, érthetetlen vágyak, megmagyarázhatatlan töprenkedések. Sójajvta terdeljek le s kérdezem: hát az én számomra nem jó vissza a nyugalom?

Március 10.

Édes anyám, mintha sejtene valamit a veszedelemből, mely szegény Mariettejét fenyegeti, sokszor simogatja hajamat, ágyacskámhoz ül és beszél a nagyvilágról s a férfiakról. Elmondja, hogy milyen fényes, boldog élet áll előttem, kezemért versengeni fognak a legkiválóbb állású férfiak s ha igazán boldog akarok lenni, szivem ügyeiből ne hagyjam ki soha fejecskémet...

(Folytatása következik.)

nyabb minőség 23 forinttól 26 forintig. Szerb és boszniai ökor legjobb minőségű 24 forinttól 30 frtig, kivételesen — forintig, silányabb minőségű 20 frttől 23 frtig. Bika jobb minőségű 28 frttől 32 frtig, kivételesen 33½ frt, silányabb minőségű 23 frttől 27 forintig, Bivaly 16 frttől 22.— frtig, kivételesen — forint. Magyar tehén 21 frttől 28 frtig, Tarka tehén 22 frttől 31½ frtig, kivételesen 33½ frtig. Gazdasági marhákért: Igás ökor elsőrendű 32 frttől 34 forintig; 350 frttől 425 forintig páronként, közép 29 frttől 31 frtig, 290 frttől 340 frtig páronként. Hízalmi való ökor fehér — frttől — forintig; — frttől — forintig páronként. Fejős tehén keresztetett színes — frttől — frtig darabonként. Igás bivaly 21 frttől 24 forintig. — A vágómarha felhajtás 200 drbbal nagyobb volt a mult hetinél és kevesebb jóminőségű marha volt a vásáron, minek folytán ezeknek az ára változatlan maradt. Miután különösen rossz minőségű szerb marhából sok volt a vásáron, hizott magyar mustra ökrök könnyebben lehetett eladni, de a rosszabb minőségű szerb marha ára 1 frttel méter-mázsánként hanyatlott. A külföldi vevők leginkább jó fiatal tarka ökröket, teheneiket és úszóket kerestek és ezek legelőnyösebbre métermázsánként 1 forinttal jobban voltak eladhatók. Az igásökor-üzlet lassan indul, de ennek dacára elsőrendű árut nagyon jó áron lehet eladni. A fejőstehénvásár olyan mint a mult hete. Az árak változatlanok.

Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárlói pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1034 darab, leült borju — darab, növendékmarha — darab, bárány élő 197 darab, leült bárány — darab. Árjegyzések: Belföldi élő borju 28 krtól 35 kr.-ig, elsőrendű 36—39 kr. kivételesen 40—41 kr., növendék marha — kr. Élő bárány 4—6 forintig páronként. A kis felhajtás dacára lanya volt az irányzat.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. május 24-én. Készlet 250 darab. Erkezett 572 darab. Összesen: 822 darab. Eladott 566 darab. Maradt 256 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. súlyban 49—50— krajcárig, 220—280 kgr. súlyban 48—50— krajcárig, 320—380 kgr. súlyban 47½—49 krig. Öreg nehéz páronként 400—560 kilos 40—45 krajcárig. Malaok 38—40 krajcárig kilonként. A vásár hangulata lanya volt.

Bécsi juhvásár. A mai juhvásáron a felhajtás 950 darab juh volt. Lanya árak. Árak páronként: kiviteli juh 23.—24.— forint, selejtés 19.—21.— forint, gyapju birka — forint, angol — forinton.

Bécsi szurómarhavásár. A mai vásárra felhozta 3823 darab élő borjut, 1258 darab élő sertést, 1094 darab levágott sertést, 191 darab levágott juhot és 766 darab bárányt. Változatlan irányzat.

Eladási árak: Levágott borju 42—48 krajcáron, elsőrendű 50—58 krajcáron, élő borju 60—66 krajcáron, kivételesen — krajcáron, legelsőrendű — krajcáron, fiatal sertés 40—46 krajcáron, levágott nehéz sertés 50—55— krajcáron, könnyű sertés — kron, elsőrendű süldő 50—60 krajcáron, levágott juh 34—40 krajcáron kilogrammonként. Bárány 4—13 frt páronként. 31-én a legközelebbi vásár.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, május 25.

A határidőzletle árfoylamemelkedései következtében a vevők eleinte tartózkodók voltak, az üzlet későbbi foylamán kedvező hangulat mellett 15.000 métermázsá buza került eladásra 5 krajcárral magasabb árakon. Rozs iránt élénk volt az érdeklődés, 2600 métermázsá volt a foylalom, amelyeknél az ár néhány krajcárral emelkedett.

Egyéb gabonaméliekben korlátolt volt a foylalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladott:

Buza. Tiszavideki (1): 150 mm. 80 k. 9 frt 50 kr. 1050 mm. 79-8 k. 9 frt 52½ kr. 850 mm. 80 k. 9 frt 37½ kr. 100 mm. 79 k. 9 frt 37½ kr. 200 mm. 78 k. 9 frt 37½ kr. 100 mm. 78-5 k. 9 frt 20 kr. 500 mm. 77-8 k. 9 frt 52½ kr. 1000 mm. 78 k. 9 frt 52½ kr. 100 mm. 78 k. 9 frt 37½ kr.

F e j é r m e g y e i: 500 mm. 77 k. 9 frt 35 kr. 100 mm. 76 k. 9 frt.

P e s t m e g y e i: 150 mm. 81 k. 9 frt 50 kr. 400 mm. 89 k. 9 frt 35 kr. 100 mm. 78-5 k. 9 frt 20 kr. 800 mm. 78 k. 9 frt 27½ kr. 100 mm. 76 k. 9 frt 07½ kr. 200 mm. 76-3 k. 9 frt 05 kr.

S z e r b i a i: 3300 mm. 76 k. 7 forint 67½ kr. 260 mm. 76 k. 7 frt 60 kr.

R o m á n i a i: 3600 mm. 75-5 k. 7 frt 02½ krajcáron.

Mind 3 hónapra.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza (6)	75 k.	8,85—8,90	76 k.	8,90—9,00	77 k.	9,00—9,10
bánási (6)	78 k.	8,10—8,20	79 k.	8,20—8,30	80 k.	8,40—8,50
tiszavideki (6)	78 k.	8,96—9,06	79 k.	9,10—9,20	80 k.	9,28—9,38
pestvidéki (6)	78 k.	8,85—8,95	79 k.	8,95—9,05	80 k.	9,15—9,25
fejérmegyői (6)	78 k.	8,20—8,30	79 k.	8,30—8,40	80 k.	8,50—8,60
bácskai (6)	78 k.	8,05—8,15	79 k.	8,15—8,25	80 k.	8,35—8,45
román (6)	78 k.	8,00—8,10	79 k.	8,10—8,20	80 k.	8,30—8,40
szerb (6)	78 k.	8,00—8,10	79 k.	8,10—8,20	80 k.	8,30—8,40
bolgár (6)	78 k.	8,00—8,10	79 k.	8,10—8,20	80 k.	8,30—8,40
Rozs (6) l. r.	70—72 k.	7,20—7,35	l. r.	7,35—7,50	8 k.	7,08—7,20
Árpa (6) tak.	60—62 k.	6,15—6,35	göngyöl	62—64 k.	6,50—7,00	
Zab (6) sörtesz.	60—66 k.	6,60—7,00	való	62—64 k.	6,50—7,00	
Tengeri (6) búza	30—41 k.	4,30—4,40	(6)	4,30—4,40	5,50—5,55	
Répe (6) búza	11,00—12,00	—	másn.	—	—	
Köles (6)	—	—	(6) búza	4,35—4,45	—	

A határidőzlet foylamán a következő kötések történtek:

Buza májusra	9.13—9.16—9.14—9.19—9.17
Buza októberre	8.35—8.38—8.37—8.55—8.48
Rozs októberre	6.68—6.72—6.70—6.77—6.70
Zab októberre	5.45—5.46
Tengeri májusra	4.48—
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	4.58—4.55—
Répe augusztusra	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza májusra	9.17	pénz	9.18	áru
Buza októberre	8.47		8.48	
Rozs májusra	7.10		7.15	
Rozs októberre	6.68		6.69	
Zab májusra	5.61		5.63	
Zab októberre	5.45		5.47	
Tengeri májusra	4.47		4.49	
Tengeri júniusra	—		—	
Tengeri júliusra	4.54		4.55	
Répe augusztusra	12.30		12.40	

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza májusra	9.20—9.22
Buza októberre	8.51—8.52
Rozs októberre	6.72—6.73
Tengeri májusra	4.50—4.51
Tengeri júniusra	0.—0.—
Tengeri júliusra	4.56—4.58
Zab májusra	0.—0.—
Zab októberre	5.46—5.47
Répe augusztusra	12.35—12.45

A budapesti értéktözsde.

A mai üzlet változó magatartás feltüntetése nélkül folyt le. Külföldi esendes zárlatot küldött s a bécsi értéktözsde is tartózkodó irányzatról küldött tudósítást. Nálunk a hangulat kezdetben kedvező volt, később azonban, miután a kiegyezési tárgyalások felől még pozitív hírek nem érkeztek, lanyhább lett.

Az érdekeltekben magyar hitelrészvények állottak, melyek árfoylamában forszirozott bécsi vételek hauseáramlatot idéztek elő. Ez érték később arbitrage-eladásokra nyugodtabb hangulattal zárult. Osztrák hitelekben kevesebb variáció volt.

A helyi piacon nem volt számottevő üzlet. A hangulat alapján véve tartottunk volt mondható. A déli tözsde nehezkeseen indult meg, az üzlet foylamán azonban lanya irányzat kerekedett fel s az összes értékek ellanyhultak s lanyhán zárultak.

Valuták és érváltók egy nuanceval merevebbek. Az előződsde lefelé törekvő.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 389.25—390.25. Osztrák hitelrészvény 358.40—358.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 359.—360.25. Rimamurányi vasmű 310.—316.50. Közúti vasúti részvény 383.75 forinton.

A déli tözsde nyugott.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 388.40—389.50. Osztrák hitelrészvény 358.25—358.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 359.—359.40. Jelzáloghitelbank 242.50—242.75. Rimamurányi vasmű részvény 310.—Déli vasut 359.—359.40. Közúti vasúti részvény 382.—383.25 forinton.

Az utódsde irányzata berlini jegyzésekre, mérsekel foylalom mellett, megszilárdult.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 358.30—358.65. Magyar hitelrészvény 388.60—389.—. Jelzálog hitelbank 243.50—244.30. Osztrák-magyar államvasut 359.—359.25.

Délutáni zárlat:
Osztrák hitelrészvény 358.60 forinton.

Leszámlító árfoylamok:

Magyar általános hitelbank	389.—
Osztrák hitelintézet	358.—
Első magyar iparbank	173.—
Pesti magyar keresk. bank	1424.—
Egy. Budap. főv. takarékpénztár	1178.—
Magyar orsz. közp. takarékpénztár	777.—
István téglagyár	67.—
Kassa-somodi közszénbánya részv.	26.—
Salgótarjáni közszénbánya r. társaság	334.—
Ujlaki téglagyár r. t.	191.—
Weitzer-féle waggongyár	220.—
Magyar eukoripar	1084.—
Adria m. kir. tengerhajózási r. t.	242.—
Bpesti városi villamos vasut	216.—

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulattalnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfoylamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna 40.—46.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 28.—30.— forint. Vörös erélyi — Vörös bánási — forint. Középszemű 32.—34.—, Nagyszemű 36.—40.—. Disznószir: budapesti 51.—51.50 forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — városi 4 darabos 43.50—44.— forint, 3 darabos 46.50—47.50 forint, füstölt 49.—50.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — forint 120 darabos 9.75—10.— forint, 100 darabos 10.75—11.25 forint, 85 darabos 13.50—13.75 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 8.25—8.50 forint, 100 darabos 9.50—9.75 forint, 85 darabos 13.—13.25 forint. Szilvaiz: szilvóniai 14.—14.50 forint, szerbiai 13.25—13.50 forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, május 25. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Buza május—júniusra 8.88. Buza őszre 8.59. Rozs őszre 7.—. Zab őszre 5.78—5.80. Tengeri július—augusztusra 4.84.

A bécsi értéktözsde.

Az elődszden ma is kedvezőtlen a hangulat a kiegyezési tárgyalások fennakadásának híre.

A déli tözsde esendes, árfoylamok hanyatlanak. A zárlat üzletellen.

Bécs, május 25. (Magyar értékek zárlata.) 4/20 arany járadék 119.50. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.20. Magyar vasúti kölcsön ezüstbón 101.—. Magyar keleti vasúti állami kötvény 120.10. Magyar leszámlító ár pénzváltóbank 257.50. Rimamurányi vasműrészvény 309.—. Magyar koronajáradék 97.05. 4/20-os Magyar földterhm. kötvény 96.60. Magyar hitelbank részvény 288.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegye 160.75. Kassa-oderbergi vasúti részvény 137.50. Magyar kereskedelmi bank 1422.

Bécs, május 25. (Osztrák értékek zárlata.) 4/20 papírjáradék 100.90. 4/20-os osztrák aranyjáradék 120.05. 1860-iki sorsjegye 139.70. Osztrák hitelrészvény 199.25. Angol-osztrák bank 153.50. Bécsi bankgyűlésület 279.—. Osztrák-magyar bank 918.—. Déli vasut 55.—. Dunagőzhajózási részvény 434.—. Dohányrészvény 138.50. Császári és királyi arany 5.70.—. Német bankváltók 58.92. 4/20 ezüst járadék 100.40. Osztrák koronajáradék 103.45. 1864-iki sorsjegye 197.25. Osztrák hitelintézet részvény 358.13. Unionbank 317.75. Osztrák Länderbank 243.75. Osztrák-magyar államvasut 358.87. Elbavölgyi vasut 263.50. Alpesi bányarészvény 239.50. 20 frankos arany 9.55.—. Londoni váltóár 120.50. Bécsi Tramway 504.—. Az irányzat nyugott.

Bécs, május 25. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése. A *délutáni magánfoylalomban* a zárlatok a következők voltak Osztrák hitelrészvény 358.50 Magyar hitelrészvény 388.50. Angol-osztrák bank 153.75 Union bank 318.—. Länderbank 243.75. bankgyűlésület 278.50, osztrák-magyar államvasut részvény 359.25 északnyugati vasut részv. 250.—. elbavölgyi vasut 263.75, dunagőzhajós részv. —. alpesi bányarészvény 239.50 májusi járadék 100.95, osztrák koronajáradék —, magyar arany. —, magyar koronajáradék 97.05 német biradalmi márka májusra 58.95, júniusra 58.96, török sorsjegyek 65.50, rimamurányi vasmű 309.50 déli vasut —, dohányrészvény 139.75, Napoleon d'or 9.55. Lombard 54.50. Csöndes.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, május 25. (Tözsdei tudósítás.) A tegnapi nyugati tözsdekkel egybehangzóan élénk volt a mai foylalom. A spekuláció részben az ultimóügyletek lebonyolításával volt elfoglalva. Az ebből származó kínálat általában gyöngitette az irányzatot. A harpeni bányatársaság kimutatása nem volt kielégítő. Járadékok közül a spanyolok jóval hanyatlottak spanyolországi pénzügyeinek kedvezőtlen megítélese következtében. Olaszok is gyöngültek. Később spanyolok Párisra javultak. Hajózási részvények szilárdak; vasutak gyöngyösegre hajlók. Ultimópénz 4 1/2%. Magánleszámláló kamattal 3 3/4%.

Berlin, május 25. (Zárlat.) 4/20-os papírjáradék —. 4/20-os osztrák aranyjáradék 101.90. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék —. Osztrák-magyar államvasut 153.10. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 169.50. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.80. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 198.75. Általános villamossági Edison 296.25. Gelsenkircheni 204.50. Laurakohó 263.80. 4/20-es ezüstjáradék —. 4/20 magyar aranyjáradék 100.25. Osztrák hitelrészvény 223.40. Déli vasut 26.25. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegye 217.—. 4/20 új orosz kölcsön 100.30. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 95.28. Magyar hitelbank —. Dynamit-Trust 180.—. Harpeni 200.80. Az irányzat nyugott.

Hamburg, május 25. (Zárlat.) 4/20-es ezüstjáradék 100.10. 1860. sorsjegye 146.—. Déli vasut 26.75. 4/20-os osztrák aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 223.30. Osztrák-magyar államvasut 152.75. Olasz járadék 95.—. 4/20 magyar aranyjáradék 100.20. Az irányzat nyugott.

Frankfurt, május 25. (Zárlat.) 4/20 papírjáradék 100.70. 4/20-os osztrák aranyjáradék 101.80. Magyar koronajáradék 97.30. Osztrák-magyar bank 153.20. Déli vasut 26.40. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204.45. Bécsi bankgyűlésület 139.95. Villamos részvény 160.90. 8/20-os magyar aranykölcsön 85.70. 4/20-os ezüstjáradék 100.10. 4/20 magyar aranyjáradék 100.25. Osztrák hitelrészvény 223.38. Osztrák-magyar államvasut 152.90. Északny. vasut —. Bécsi váltóár 169.57. Párisi váltóár 811.25. Unionbank 161.50. Alpesi bányarészvény 280.—. Az irányzat gyenge.

Páris, május 25. (Zárlat.) 3/20 francia járadék 102.40. Olasz járadék 96.—. Osztrák-magyar államvasut 774.—. Francia törleszt. járadék 100.50. 4/20 magyar aranyjáradék 102.75. Török dohányrészvény 302.—. Osztrák Länderbank —. 3 3/20 francia járadék 102.87. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasut 152.—. 4/20-os osztrák aranyjáradék —. Otomanbank 594.—. Párisi bankrészvény 1140. Alpesi bánya részvény —. Az irányzat szilárd.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 25. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hízott sertések ára:* I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 45—46½ krajcárig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) 45½—46 krajcárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 48½—49 krajcárig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm való súlyban) 48—49½ krajcárig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 49—50 krajcárig. — II. Magyar szodett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — krajcárig. — Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — IV. Romániai eredetű (sta ch i). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai

Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 47 1/2—48 krajeárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 47—47 1/2 krajeárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 46—47 krajeárig.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 25. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Gold Dávid pozsonyi törvényszéki írnokot a nagy szombati és Varga Imre bajai járásbírói írnokot a bácsalmási járásbíróihoz segédlelkesbíróvezetőkké nevezte ki.

Nemagyasítottok. Deutsch Zsigmond bazini lakos, valamint Teréz és Rikárd kiskoru gyermekei Dezsőfőre, Silbermann Miksa abauj-szántói lakos, valamint kiskoru gyermekei Sándor, Géza, Ernő, Tódor és Zsófia Sugára, Klein Ignác Herman debreceni lakos Kisre, Praunráth Ferenc széleskúti római katolikus tanító, valamint kiskoru leányai Gizella, Aranka és Mária Prónaira, Krajnik Nándor szelepcsényi római katolikus tanító Kerényire, Weisz Mór tót-vázsonyi lakos, valamint kiskoru fia László Veremesre, Herczeg József pápai lakos Herczegre változtaták vezetőlelkesbírói engedélyt.

Pályázatok. Ellenőri állásra az edényi kir. adóhivatalnál 2 hét alatt. — Magyar-francia tanszékre a végül helyi izraelita reáliskolájánál június 25-ig. — Járásbírói állásra az alibunári járásbírósnál 2 hét alatt. — Latin-magyar tanári állásra a szokolcái kir. katolikus gimnáziumnál július 15-ig. — Több pénzügyi vizgázói állásra a marosvásárhelyi pénzügyigazgatásnál 14 nap alatt. — Albírói állásra a sepi-szent-györgyi járásbírósnál 2 hét alatt. — Hivatalsszolgai állásra a fűmői törvényszéknél június 20-ig. — Hivatalsszolgai állásra a nagyszombati törvényszéknél június 28-ig. — Ellenőri állásra a tamási kir. adóhivatalnál 14 nap alatt. — Aljegyzői állásra az alsó-járai járásbírósnál 2 hét alatt.

Napirend.

Naptár. Péntek, május 26. — Római katolikus: N. Filőp. — Protestáns: Béla. — Görög-orosz (május 14.) Sándor vt. — Zsidó: Sziván 17. — A nap két reggel 3 óra 56 perccor. — Nyugszik este 7 óra 26 perccor. — A hold két este 9 óra 10 perccor. — Nyugszik éjjel 4 óra 32 perccor.

A miniszterelnök fogad délután 4—5-ig. A főúró pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi vörösházán. A főúró középítési bizottságának ülése délután 4 órakor az új vörösházán. Miniszteri honnani előadás az üllői-uti I. bonctani intézetben, délután 3 órakor. Bérmeadás a Ferencvárosban leányok részére, reggel 8 órakor. Sorozás a Mária Terézia-kaszárnyában (Üllői-ut) délelőtt 8 óráig. Sorra kerül az idegenek közül 270 ember. A női munkát értékesítő Lujza-egyesület rendes évi közgyűlése délután ötödél órakor az új vörösházán második emeleti termében. Nemzeti Múzeum: Régiásgtára. Nyitva délelőtt 9-től délután 1 óráig. A múzeum többi tára 1 korona belépődíj mellett meglekinthetők. Tavasszi nemzelőzi tárlat a műcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 óráig este 6 óráig. Belépődíj 20 krajeár. A Nemzeti Szalon kiállítása nyitva délelőtt 9-től este 9-ig, a Kossuth Lajos-utcai Cziráky-palotában. Belépő-díj 20 krajeár. Országos Képtár és a Van Dyck kiállítása a tud. Akadémiaiban, nyitva délelőtt 9—1-ig. Iparművészeti múzeum zárva. Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 3—5-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. Magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig. Iparművészeti Múzeum könyvtára nyitva este fél 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Iparművészeti könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. A Hódolási ünnepség. Eisenhut Ferenc irásai kör képe, látható Városliget, Andrásy-ut végén, reggel 9 óráig este 5 óráig. Belépő díj 50 krajeár, gyermekjegy 30 krajeár. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelmi történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos éri ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár. Kerespesi-ut 22. I. emelet délelőtt 6-tól déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerespesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 óráig 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 óráig 12-ig. Allathert nyitva egész nap.

Időjelzés. — A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. — Budapest, május 25. — Egész Közép-Európát nagy kiterjedésű légnymási depresszió borítja, melyet északkelet, északnyugot és délnyugot felől magas nyomású területek határolnak. E helyzetből kifolyólag az idő a kontinenss túlnyomóan esős; a hőmérséklet az Alpekek és Franciaországban süllyedt. Hazánkban — Erdély egyes részeinek kivételével — általános volt az eső, amelyet az ország déli vidékei (Zombor, Eszék, Pécs, Drenkova, Zsombolya, Arad, Nagyik, Szeged) zivatar kísért. Az eső helyenként igen bő volt, így Selmezbányán, Crkvenicán, Nagyakon meghaladta a 30 mmt. Versei zivatarmegfigyelők sűrűségi, hogy ott tegnap délután 3 óra 30 perccor zivatar volt, felhőszakadászerű esővel, viharral és jégesővel, mely utóbbi a földközben és gabonákban jelentékeny kárt tett. A hőmérséklet nem változott lényegesen. Kihűlés: Egyelőre enyhe és esős idő várható, később megelénkült északnyugoti szelekkel, a hőmérséklet süllyedése valószínű.

Vizárlás.

Table with columns for location (e.g., Duna, Tisza, Körös), date (május 25.), and amount (m. ft.). It lists various locations and their corresponding financial figures.

BUTOR részletfizetésre. Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-felők, valamint más hitelképes egyének kedvező ártérsi feltételek mellett kapnak szilárd szármányu asztalos- és kárpított butorokat. Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sárok, I. em. Arjegyzéket 25 kr. levéljegy beküldése ellen bérmentve küld fentf. cég B. osztálya. 6107

Erdő Boszniában. melyben 60—80.000 el bükkfa és körülbelül 400 jávorfatörzs van, szabadkézből eladó. Az erdő 26 km-re van a Szávaparttól, melyből 19 km. műút és 7 km. erdei út, mi által a szállítást könnyű. Az eladást hatóság megengedte. Ajánlatok Muminovic Mustafa urhoz Breka (Bosznia) intézendők.

HOFF JÁNOS MALATA CUKORKAI. köhögéssel, rekedtséggel, elnyálkásodással, különösen pedig tüdőkatarrussal fölalmulhatatlanok a valódi malata-kivonat cukorkái; emésztési zavar előidézés nélkül használhatók bármely mennyiségben. Egy doboz 3x10 m. kr., egy csokló 6x30 m. Kr. Kapható az összes gyógyszertárban, drogus, csomagoló- és fuvarkereskedésben. Nyugatsági kizárólagos forrást: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Király-utca 12.

Posztoszejjelküldés csak magánosoknak. Egy vég, 3-10 m. hosszú, elegendő 1 férfi öltönyre, ára csak 12.90 ft. Egy vég fekete szalon-öltönynek 10 ft. Feleltő szövet m. 3x25 krtól feljebb. Leősa egy-nyuru szinekben 1 vég 5 krtól, 1 vég 9 krtól 25 krtól. Peruvion és Doszing Állami. vasuti tisztviselők és bírói egyenruha-szövetek, legfinomabb kamgarn és cheviot, valamint egyszerű posztot a pénzügyi és csendőrség számára stb. gyári áron küld a szőlők elismert. Posztgyári Kiesel-Amhof Brünben. Minták ingyen és bérmentesen. — Minták szállítása. Figyelmeztetés! A t. közönség figyelemzezik, hogy a szövetek ára közvetlenül vásárlásnál olcsóbbak mintha azok a közvetítő kereskedők megrendelik. A Kiesel-Amhof cég Brünben az összes szöveteket valódi gyári áron szállítja és nem drágozza meg az engedély hozzászámításával.

Minden kerékpárosra nézve nélkülözhetetlen zsebkönyv. Kerékpáros Káté. Írta: Dr. Korchmáros Kálmán. Megjelent a Magyar Könyvtárban (17. szám.) Ára 15 kr. Térkép kerékpárosoknak. Budapesti kirándulási térkép. Készítette: HATSEK IGNÁC. A főváros környéke Esztergom, Martonvásár, Monor és Hatvanig. Az állami, megyei és községi utak, vasut- és hajóállomások jelzésével. Kilométermutatóval. Ára 50 kr. Ugy a Kerékpáros Káté, valamint a Kirándulási térkép kapható minden könyvkereskedésben. Az összegek beküldése esetén bérmentve küldi a „Budapesti Napló“ kiadóhivatala, Bpest, VIII., József-körut 18.

39.732. számhoz. V/1. Versenyárgyalási hirdetés. A Duna folyam szigai átvágásának létesítése érdekében 1899. 1900. és 1901. években teljesítendő munkálatoknak, úgymint 851.920 m³ földanyag (homok, agyag, kavics) szárazban való kiemelésének, továbbá 964.513 m³ kotrásnak vállalati uton való biztosítása céljából folyó évi június hó 19-én déli 12 órakor a földmivelésügyi magy. kir. minisztérium tanácstermében nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni. A szabályszerűen kiállítandó ajánlatok, melyekhez az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bantatpénznek a budapesti IX. m. kir. állampénztárnál történt letételéről szóló elismervény is csatolandó, a Jelzett napon délelőtt 1/12 óráig Oherolli Károly kir. tan. segédhivatali főigazgatónál (földmivelésügyi miniszteri palota) nyújtandók be. A vállalat szabályozó szerződési ajánlati minta, általános és részletes feltételek, tervek és egyéb tájékoztató adatok a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt meglekinthetők. Budapest, 1899. évi május hó 19-én. Földmivelésügyi m. kir. miniszter.

Paratlan szerdák. Írta Szomaházy István. Ára 1 ft 50 kr. Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 ft 60 kr., ha ez összeg elére küldetik be. Kapható a BUDAPESTI NAPLÓ kiadóhivatalában. A nekünk benutatót számtalan megbízható, hiteles és közönséget folytán éven negyedszázada óta fenálló rendeltérintés a legmagasban ajánlható. Rendelő intézet Budapest, Andrásy-ut 24. az Opera mellett. TITKOS BETEGSÉGEKET. Dr. Garai Antal orvos, sebész, szemész-és szülész-tor, volt ezás. kir. oszt. főorvos. RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig. Díjazott levelekre legnagyobbat figyelemmel választották és gyógyszerészként is gondolkodva lesz. Némek után vártotem. Ugyazott megjelent a szerző: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető NÉPSZERU UTHUTATÓ (mar-15-ik kiadásban megjelent) neml betegségek és ezek ésszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 ft. beküldés mellett bérmenten vagy 90 kr. utánvét mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A neml élet ébredése. — III. Az önterítés és az éjjeli maróimások. — IV. Hüvelygöngy (trippa) és hüvelygyógykezelések. — V. A bajkár (spálus). — VI. Fehérülés. — VII. Elygöngyűtő. — VIII. Női magánasság. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek főnyezői a prostitúció.

Minden szó egyszeri beiktatása post... betűkből 2 kr. Cimmet ellátott hírdetéseket külön 30 kr. kinevezési bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-kört 18. szám.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegét kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLÓ részére a kiadóhivatalban József-kört 18., valamint a következő dohánytársaságokban:

- Breuer nővérek, Teréz-kört... N. mecsék-féle tózsde... Weitzenfeld Jakab... Benda Józsefné... Deutsch Miksáné... Schwartzhirdetési iroda... Sopronyi V. dohány-társaság... „Sikkés baba“... Diákisasszony... Royal vis à vis... Csunyanak... Egy csinosan... Úgyes és olcsó... Tözsdeműveletek... Kis családi házat... Makulatura papir... Fontos íróknak

Dohánytársaság

megvételre vagy átvételre kerestek. Ajánlatok „K. L.” alatt a kiadóba kéretnek.

4355

Eladó birtok.

Somogy megyében a Balaton mellett élénk helyen 365 holdas uri birtok... Birtok nagy jövőjű, s ez év október 1-én átvethető.

Fiatallal

ki delutánonként zenei-kolbaj jár, keresne délelőtti irásbeli foglalkozást... Budapest székesfőváros 8. kerületének előjárósága.

Hirdetmény.

A VIII. kerületi előjáróság épületében (VIII. ker. Baross-utca 63-67 szám.) több helyiség 400-600 forint évi bérrel azonnal kiadható.

Makacs

viszketeg - sömör - bőrkütyökben, izdásában szenvedők vegyenek Erényi-féle „Ichil-Saly-cim” téglénykint 3 korona utasítással.

Szépén

berendezett különbejárta utcai szoba fűdőszobával használatra június 1-re 12 frtért egy urnak vagy hölgynek kiadó.

Csinosan

butorozott különbejárta szoba, esetleg fűdőszoba, használatra szőlő növekvő június 1-től olcsón kiadó.

Különféle butort

egész szobaberendezéssel óhajtok olcsón venni. Kisebb részletekben is vásárlók. Ajánlatokat „Butor” jelleggel kérek a laphoz.

Olcsó villa

az Újpest-Palotai állomás és a villamos vasút közvetlen közelében jutányos áron azonnal átvethető kézfűtővel és mellé. A 4 szoba, fűdő, és gyermekszobán kívül szép nagy gyümölcsös és virágkert is tartozik hozzá.

Ingók és ingatlanok

(földbirtokok, házak, üzletek, engedmények) vételt és eladást közvetítő olcsó áron egy megbízható, szolid ügyvédek által kiadó. Cim a kiadóhivatalban tudható meg, esetleg irásbeli ajánlatok is „Bízalom” jelleggel lehet intézendők. 2257

Fiatallal szigorló orvos

irodai teendőkre vagy magántitkári állásra, esetleg állandó szörényi ügynek mellé ajánlok. Cim a kiadóhivatalban. 2315

Képes levelező

lapot óhajtanék váltani előkelő szellemes fiatal hölgygel, magam is előkelő család fiatal tagja lévén, későbbi személyes ismeretség nincs kizárva. A legnagyobb diszkrétóról biztosítva, levelet „Secessió” jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 2284

Balaton nyaralóban

személyes ismerettségben: két szoba konyhával verandával berendezéssel árnyas kerttel egész időnyre 180 forinttal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 4358

Bankhivatalnok

delutáni foglalkozást keres szörényi díjazás mellett, szíves megkeresések „török” címen a kiadóhivatalba kéretnek. 2283

Kis családi házat

keresek megvételre a tisztviselőtelepen vagy Budán. Ajánlatokat „K. M.” jelleggel a kiadóhivatalba kérek küldeni. 2308

Fiatallal

igyekező és szorgalmas szolgai minőségben azonnal felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2308

Nagyon szépen

butorozott szalon kényelmes hálószobával együtt, mely két személynek is alkalmas, teljesen különbejárta, főlegmentes és tisztá, egykét urnak vagy hölgynek június 1-re kiadó. 2290

Ügyvédjelölt

doctor juris fővárosi és vidéki gyakorlatlalt nagyobb vidéki ügyvédi irodába ajánlok. Megkeresést Vidék címen a Budapesti Napló kiadóhivatalába kérek. 2311

Jó és szépírású

fiatal ember bárminő megfelelő állást keres, vagy irásbeli munkát. Cime a kiadóhivatalban. 2048

Egy intelligens

megjelenésű uri ember pénzbeszédű, reaktornak, vagy más megfelelő állást keres, esetleg óvadékot is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 2220

Kiadó

szép butorozott szoba a Dohány-utóban a Kerepesi-ut és Károly-kört közlében. Cim a kiadóhivatalban. 2307

Magyar ruha

teljesen jó karban és sarkantyus lakkészimák olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2228

S. HP. Locomobil

ujjonnan javítva, használati engedéllyel költözökös végett 600 forintért eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2371

Kereskedelmi

iskolát végezt fiatal leány ki a magyar és német nyelvet bírja, a gyors- és gépírásban teljesen járatos, és szállítási üzletben már két évig volt alkalmazva állást keres. Cime a kiadóban. 2268

Olesón kiadó

a Sas-utóban egy üzlet-helyiség beleépített deszkacemelet és lépcsővel. Cim a kiadóhivatalban. 2287

Köhögésnél.

rekedtősnél vegyen 30 kr.ért Réthy-féle pemeter-fücsökort.

Kiváló szép írásu

kereskedelmi akadémiát végezt fiatal ember ügyvédi irodában vagy nagyvállalatnál, esetleg gyári irodában szörényi díjazás mellett, állandó alkalmazást keres, ajánlatokat W. B. cim alatt továbbít a kiadóhivatal. 2318

Földbirtokosoknak

fontos! Jelzőalközlőcsőket (konvertálókat) eszközöl minden magasságban ötven éves amortizációra a legkedvezőbb feltételek mellett. Közvetlők kizárva. Ajánlatok „C. B. A.” alatt a kiadóhivatalba intézendők. 2218

Kántor

fiatal nős keres nagyobb izrael. hitközségnél állást, ki mint ilyen már alkalmazva volt, a metzés és egyéb ezen állással összefüggő teendőben járatos. Kínáló hanggal és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Cime megvételre a lap kiadóhivatalában. 2232

Született angol

hölgy francia és angol nyelvet el mérsékelt ért. Megkeresések „Albion” jelleggel a laphoz k.

Kiadó Kispesztén

azonnal egy elegáns s minden kényelemmel ellátott lakás, mely 41 2 utcai szoba, fűdőszoba, konyha, kamra, pince s padlásból, (a konyhában vízvezeték.) Bővebb cim a kiadóban tudható meg. 2302

Kiadó szoba

a Kerepesi-uton a Népszínház szomszédságában egy csinosan butorozott, két ablakos, tágas és világos, teljesen főlegmentes szoba, tágas előszobával és külön bejárattal a lépcsőházhoz jutányosan kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2251

Takarítást

elvégeztet. Cim a kiadóhivatalban. 2294

Pék vagy

tejszarnokba kihordást el vállalok. Cim a kiadóhivatalban. 2293

Kiss József

összes költeményei.

első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógépről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő arcképevel díszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár.

Ez a legjobb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI cseppajándék.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre killettik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában.

Minden háziasszony vegye meg a legújabb, Kugler-féle „Háztükör” című könyvet, 2000-nél több recepttel és 200 képpel. Ára díszkötésben 3 frt és 25 kr. portóért. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

EGYETEMES REGÉNYTÁR

a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye. Egy-egy kötet ára csinos vászonkötésben 50 kr. Jögyzék az Egyetemessé Regénytár eddigi megjelent kötetekéinek.

Gyarmathé. Asszonyok

- Gyp. A szeleburdi... Haggard Rider... Haggard Rider. Salamon király kincse... Haggard R. Ismeretlen ország... Herzog F. Fenn és lenn... Herzog F. Simon Zsuzsa... Herman Ottóné. Knopfmache... Heysse P. Fejlethetetlen szavak... Hungerford Mrs. Kis hercegnő... Hungerford Mrs. A kis hőbortós... Jókai. A ki szívét a homlokán hordja... Kazár. Lég és föld. Kitorló évek. Két elbeszélés... Kazár. A szivárvány... Kövér Ilma. Damáz Margit... Kövér Ilma. Két világ közt... Kupa A. A napszomszok... Kupa A. Képzelt királyok... Letneff. Anjuta. Orosz regény... Lindau. Jung Heiden. Elbeszélés... Lindau. Lázban... Margitay. Megölt lelkék... Mezőcsanak. Noémi... Mikszáth. A lobinai. Elbeszélés... Mikszáth. A fészek regénye... Mikszáth. „Almanach” 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899-re... Moeller O. M. Az arany... Mudrony S. Ideinél leánya... Ohnet. A bánya... Ohnet. Lise Fleuron... Ohnet. A Croix-Mort grófnő... Ohnet. Sarah grófnő... Ohnet. Akarat... Ohnet. Rameau orvos... Ohnet. Utolsó szerelem... Ohnet. A vasyáros (hámosor)... Ohnet. A Pierre lelke... Ohnet. A gyűlölség adója... Ohnet. Nimród és társai... Ohnet. A gyermek joga... Ohnet. Régi harag... Ohnet. Hiába való gádzagság... Ohnet. A képviselő leánya... Ohnet. A faviéresi Jekés... Ohnet. Páris királya... Ohnet. Freskók... Pekár Gyula. Lavina... Pekár Gyula. Hatalom... Petelel. A fülemile. Elbeszélés... Prevost M. A titkos kert... Rákóczy V. Téli rogo... Rende Charles. Titok... Roberts Sándor. Lou Rovetta G. Az első kedves... Rovetta. Egy leány miatt... Thury Z. Ulrich főhadnagy... Savage R. H. Hivatalos telesség... Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-kört 18.

2 frt terjedő megrendelések csak az összeg előleges beklüldése ellenében teljesíthetnek.

Önműködő tömegcsapdak.

Pattányoknak 2 frt. szörényi 1 frt 20 kr. Egy ójelen 40 dróbt is foknak minden feljegyelt nélkül. Egy marad semmi szag utának és önműködően igazodnak. Svábcsapdak „Eclipse” több ezer svábot és muszárt fog egy ójelen át, árja 1.30. Mindent a legjobb eredmény. Szétküldés utánról.

FEITH M., Bécs, II., Taborsstrasse 11/B.

Nevelőnök.

Több észak- és délnémet-honi nevelő franciá, angol nyelv- és zene ismerettel azonnali alkalmazást keres. Magyar oklev. tanítónők, gyermekkevelzők és bonnók elküldetésen ajánlatnak.

Szegheóné S. Lujza

által most Erzsébet-kört 30. II. em.

Olesó arany és ezüstfeladás.

resztfeladásra is, valamint a legszebb ék szerzőgyak, u. m.: arany férfi láncok grammja 35 kr., arany férfifűzők 16 frt, arany női órák 10 forint, gyantánívűrtük, fülbevalók, brostók, 6 frt 50 kr-tól kezdve.

12 arab valódi östöt

ezüstköz 6 frt 25 kr., étkész-szervizek 12 szemleire 140 frt, 6 szemleire 75 frtől kezdve.

Girandolók, gyertyatartók,

taléák és a szarmába végo cikkek grammja 8 kr, minden darab hivatalos fénykéssel van ellátva. Veszünk zálognázi cédulákat.

Grünberger A. Béla

Budapest, Városház-ter 9. (Hárta-bazár) I. em., ajtó 23. Répes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Teljes ellátás

35 frtért! Kínáló ellátást és külön bejárta csinosan butorozott főlegmentes utcai szobafűdőszobával taladok hó 15-től kezdve hölgyeknek 35 frtért. 2286

Lázár Béla:

Művészeti tanulmányok I.

Magyarozó tanulmány

az 1899-iki tavaszi tálathoz.

Ára 1 korona.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-kört 18.

Eppen most jelent meg:

Jósolás kézből.

Több külföldi író nyomán írta:

fj. Lónyay Sándorné.

Ára 1 forint. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában, József-kört 18.

2 frt terjedő megrendelések csak az összeg előleges beklüldése ellenében teljesíthetnek.

Szolid jó butorok,

Háló és ebédlőszoba asztalostól beraktozva gyári áron kapható Váci-kört 16. szám az udvarban.

Dr. SANDEN

Villamos öve

biztos gyógyulást szerez a köveknél bajlónai u. m. férfi-nyagcsér, csu, reumatizmus az összes reumatizmus, idegrendszer, álmatlanság, étvágyhiány, influenza, meningitis, neuralgia, hystérikus rohamok, hátkör, hátfájás, hátsérvelések, görcs, szív-dobogás, febe való vérdobogás, azéltetés, lipokondria, asthma, fülzúgás, hátsérvelés és más, azéltetés, hátsérvelések, rossz szaga lehellet, köhögés, fájás, női betegségek. Ezer meg ezer gyógyult az összes országokban bizonyítja a nagy-szerző előtt.

Egy darab ára csak 6 forint.

Megrendelésnek tenni a derek-bőrszíjat küldni. Friszek csak ingyen. Béküldi:

FEITH M., Bécs, II., Taborsstrasse 11/B.

Olvasóink figyelmébe!

MIRIAM

Irta: Dr. KISS ARNOLD.

veszprémi főrabbi.

Remek nyelvezettel nők számára írott magyar nyelvű zsidó

Imádságos Könyv.

ARA: Vászonkötésben 2 frt 50 kr. Bőrkötés 3 frt 50 kr. Bőrkötés, igen díszes csattal 6 frt. Csont-utazatu kötés 3 frt 50 kr. Elefántcsont kötés, igen díszes 6 frt.

Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-kört 18. szám.

Kétségtelenül

a leghatasosabb szer

Rösler fogvize

mert ez nyomban ellátja a legmakacsabb fogfajást és megszűnteti a szájbűzt.

Egy üveg ára 35 kr. Vi-déire 65 kr. előlege beklüldése mellett bérmentve.

Főraktár: Budapest, Török József gyógyszer-tud. Király-utca 12.

SPORA-féle

világhírű KLATTAU

disz- és óriási szegfü.

Külföldi: Prága, Bécs, Lyon, Antwerpen, Kónstantin, Hamburg, Frankfurt a. Mainban stb. a legmagasabb díjakkal.

Elíte választék 1 darab 2 frt.

Kiállítási és reklám minta fajok 10 darab 8 frt

Óriási szegfü 10 darab 5 frt

Disz-szegfü 10 darab 3 frt 50.

Kerti szegfü 10 darab 1 frt 20.

Remontant szegfü 10 darab 3 frt

50 darabnál 10%, 100 dbnál 20% kedvezmény. Készlet a jegyzékben ingyen bérmentve.

Fr. Spora

szegfü-írvitel Klattau (Csehország)